

ပျို့စုံအလံချော် ပျို့ထော်ခို့ပို့လဖူအဂါး

Write, Read and Speak Pwo Karen language

The obvious errors (or uncertainties) are marked with @@. There may be other errors. You can search by search function (Ctrl+Shift+F) in Adobe Acrobat Reader. (July 9, 2010)

Use "W" for searching ၁

Use "O" for ၃

Use "f" for ၂

Use "F" for ၄

Use "R" for ၅

Use "m" for ၆

ဆေချုံလုပ်ယာ

လုပ်လသံ့ယီးသာရဆေကွွန်ဝါယာဖျို့ထုံးခြုံဖို့လုပ်အဂ်လီး။

ဆေမာလို့အဲဆေဖို့လုပ်အိုးဝါး။ (၃၁) အဲဆေမိမာလို့ဂီးနှစ်တို့ဝါယာလမာလသံ့အထူးဖော်နှစ်လီး။

လုပ်ဖို့လုပ်အခါးပယီးနှင့်သာရဆေထုံးထုံးဝါယာလမာယူနှစ်လီး။

ပုံမာလို့ဆေလုပ်မိဘုံးထုံးအဖျော်အဂ်နှင့်သာရဖိုး။ Companion Reader နှစ်လီး။

ဘဲဘို့လုပ်လသံ့ယီးမိမိကဲ့ထုံးအဂ်နှင့်နှဲလုပ်နှစ်မွဲလုပ်ယူနှစ်လီး။

၁. လုပ်ခေါ်ယုံး (Dr. Brayton)

J. Pwo-English Dictionary (Phu Tun Ag, Dr. Purser)

၃. U Tun Nyein's (Eng-Bur Dictionary)

၄. Judson's (Bur-Eng Dictionary)

၅. Pwo Karen Spelling Bk (Dr. Brayton)

လုပ်ဖို့အခါးပယီးလုပ်လုပ်လသံ့အားဖြင့် Pwo-Eng Dictionary

အဖော်နှစ်လီး။ ပဆိုလုပ်ပုံမာလို့ဆေလုပ်ကမာလို့တရာ့ – ကဖီလူဗာဒ္ဓဘာဝါယာလူတွေ့နှစ်လီး။

ကျေလဲ့

ဖျို့ရှိအလံချေထံ

ဖျို့ထုံခြုံဖို့လဖျေအဂါ

မနလို့ – ဖီ – ကွွဲ

မ, ဖ, က အဂါ

ထုတ်ဝေသူ၊ မန်းအောင်ညွှန်းတင်
ရေးဘဏ်ပြော (ပိုးကရင်ဘာသာ) ယဉ်ကျေးမှုစာဖေ
ကင်းလွှတ်ခွင့်ပြချက်အမှတ် (၀၂၅၃၆)
ပိုးကရင်သာသနာဝင်း၊ မအူပင်မြို့

ပုံနှိပ်သူ၊ မန်းသဲနီချုံး၊ မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၁၁၂၇၆ (ဧ)
မွန်ကရင်ပုံနှိပ်တိုက် ၁၂၁ မစ်ရှင်လမ်း အလုံ၊ ရန်ကုန်မြို့
ပထမအကြိမ် ၁၉၇၅ခု၊ စက်တင်ဘာလထုတ်
စောင်ရေ (၂၀၀၀) တန်ဘိုး ၂ ကျပ်

CONSONANTS

ဖျို့ရှိအလံမေဖို့
ပျဉ်းအကွဲရာ

က	ခ	ဂ	ဟ	င
ဓ	ဆ	ဇ	ဉာ	ရ
ခ	ဃ	ဒ	န	ဗ
ဗ	သ	ဗ	ယ	ရ
ဃ	ဥ	ဗ	ဗ	ဒ
	ဗ		ဗ	

လံဖို့လန့်အခါး

ဗ	Uvula R
ရ	Thrilled R
ဝ	Burmese ဝ
ဿ	Is Voiced H
ဗု	Pronounce as ဗ

လံဖို့အီးအံလိုလိုသောအခါး (Combination of consonants)

က + ယ	ကျ
က + ရ	ကြ
က + လ	ကျူ
က + ဥ	ကွ

(Vowels) သရ

-	ဤ	ဲ	ဴ	ံ	္	ဪ	ာ	ူ	ု	ေ
အ	အီ	အံ	အဥ	အဲ	အေ	အာ	အူ	အု	အိ	အှ

Inflections

ဆေအခါးအထု့, အလု့, အဆီ့, အဆို ဆေန့်လွယ်

ု	ိ	ဲ	ံ	္	ာ	ူ	ု	ေ	း
ကု	ကိ	ကဲ	ကံ	က္	ကာ	ကူ	ကု	ကေ	ကး

မြို့သံဆံးအက်
ဆရာတာ၏ပို့လိုလန်းလခါ

က	ကွဲဖျို့အောင် ကူးသာင်
ခ	ချို့ကူးမှုမော် ဒုဇအော်ဆုံး
ဂ	ဂုံးဖို့ချို့ထိုး ဘုံးလယီး
ဟ	ဟန္တုဒ်လန္တုး ဆုံးကာလုံး
င	ငါးပို့ဆင်းစွာ ဘားသီးကာ
စ	စုံ၊ ထို့အောထုံး ပာဇရှုံး
ဆ	ဆုံးဒ်ဆပလာ အော်အော်
ဇ	အံဖူး။အံ့ထိုး (အံဖူး။အံ့ခိုး) ပထုံးယိုး (အံဖူး။တောင်ထိုး)
ရဲ	ရှာအဖို့အော် ဝံလဘာ
တ	တရာ့ဗုလ္လုံးယွဲ ထံးဆုံးကျော်
ဃ	ထုံးဂုဏ်တဲ့း နှုံးပြုး၊ ဖျူး
ဒ	ဒီးထုံးပော်လာ ဒုဇန်းကျော်
နှ	နှိုင်းနှံး၊ ခဲ့း၊ ပဲ့း ဒံးနှံး၊ အူရယံး
ပ	ပွဲခြံပွဲနှိုး ခိုတရာ်
ဖ	ဖို့ဆံးဆုံးဆုံး ဘာယိုကာ
ဘ	ဘုံးမှုထော်နှိုး မဟတရာ်
မ	မတို့မထော်း ကဲ့ပံ့ဗုံးလုံး
ယ	ယာ့ဗုံးသံးစံး ဂုဏ်စံး
ရဲ	ရှိနဲ့လယ် ထဲ့လပော်
လ	လသာထံးပံ့း မဟထုံးခံး
ဝ	ဝကဲ့ချုံးချွဲး ထဲ့သန်း
ဘ	ဘုံးလလုံးယံး ရှုနဲ့ဗုံးယံး
ဃ	ဟိုပို့ခြံးသံး ပုံထိုးအော် (ဟိုပို့း – နံနံပစ်)
ဇဲ	ဇူမို့၊ ဂဲထုံး မြို့သံး
ပု	ပုံမှန်ဆံးဖို့ မိကဲ့ပို့
အေ	အီးသံးအီးဂဲ့ ကလုံးရဲ့

ဆေမနလို့

၃

ဆေဖိလယ်

ဆေမနလို့ – ၁

-j	-g	-t	-s
က+j	က+g	က+t	က+s
ကj	ကg	ကt	ကs

ဆေဖိ – ၁

ကင်ထာ	တင်တင်	ဖါယိ	ဆရဲ
ပနို	ဝါဝါ	လယေ	
ဆင်ထာ	သင်ဆင်	မင်္ဂလာ	ဖိကဆို
အဆေး	ဟထို	တရှုံး	ဖွထယ်
ဂုဏ်	ထုမေး	သာစ်	ယာဝက်
လျေထာ	သာစ်	နှုမေး	ကင်စခဲ
သင်ကာ	ဆေဟဲ	ထနို	
နှုန်း	ခရှု	ကခါ	မင်္ဂလာတရှုံး
ယင်ထာ	လီလီ	ခရဲ့	ကင်ထာပနို
သင်ရှုံး	ဆိုဆို	ဝိထာ	ယင်ထာသင်ရှုံး
		ကလေး	ဆင်ထာဝါဝါ

ဆေမနလို့ - ၂

-	-၂	-၃	-၁
	က+၂	က+၃	က+၁
က	က၂	က၃	က၁

ဆေဖို့ - ၂

ထယ်	သရှိအမာ	မဆဲ
ကျမှု	ပနိအဖာ	လာအတာ
ကခါ	ဆရုလက်	ထိအကာ
ခလာ	ပူရှိအဆော	ဒေလပ်ဝါ
ဥထာ	ပူရှိအဟန်	ဘာလဘာ
ပမာ	မဟကာထရှိ	ရှုလဖွေ
ဘင်း	ပကဗီမာကာ	ဆပါးမာ
ဝါရှု	လဂ်လိုလို	နှုန္တာ
ပစ္စ	သရှိလက်	မဆက်အင်
နာဂါ	ဒေဆာလုပ်ယာ	ထမောင်မာ
လျဖွေ	ပစကာနှစ်	ယုန္တလဖွေ
ထောက်	လဂ်ဘာလက်	လဂ်လိုလို
ဆေနှု	အအေး	
ကဝါ	မာကာ	
လျယာ	ရှုံးကာ	
ဆရု	လယာ	
ဆေဆာ	တရာ့	
အဖာ	ဖူးဖူး	
ထောဝါ	လားဘာ	
ရှုရှု	ဆေမာ	
ယာကာ	မာစ်	

ဆာမာလို့ - ၃

-း	-ု	-ိ	-ါ
က+း	က+ု	က+ိ	က+ါ
ကူး	ကူု	ကူိ	ကူါ

ဆော် - ၃

ကဆုံး	ဆုံခါ	ဖွဲ့ထုံး
ခန့်လား	ဆုံထုံး	ယဉ့်ထုံး
ထုံအေး	အေးထုံး	
နှီချို့	နှီထုံး	ဆော်ထုံးယို
ထုံဘား	လုံဖော်	ဆရတုံးထော်
လဖ်	လုံမို့	နှုံထုံးပြောင်
အေးဥာ	ကုံကား	
အေးစွာ	လုံဆွား	ဆရုံပထား
ချုဂ္ဂ	ဆော်ရွှေ့	လုံမို့လန်း
ချုဖော်	လုံဂော်	ထုံရှိလုံဖော်
အေးစွဲ	ရှုံးထုံး	မားသွေးအေး
ငြော်	လုံအော်	လုံဂေါ်နှီချို့
အေးကြာ	ဖုံနို့	ထုံဘားလတုံး
ယုံ့ငား	လုံရှား	ကဆုံးချုလား
ဖုံ့လား	ဝိုးအေး	ကယားကယ်
ယုံ့ဘာ	ဝိုးဝိုး	ငာဘုံးလယ်
ဆုံဖော်	ဟုံ့ကြား	ဝိုးမှုဆရာတွေ
ဂုံ့အော်	လုံ့ဘား	ငာလလုံဖော်
ဆုံ့ပြို့	ဘုံ့ဘား	အေးဘားတရှိ
အေးထုံး	ကုံထုံး	
ငဗျား		
ထုံအေးလုံဖော်		
လနှုံးထုံးပြောင်		
လုံလုံဖော်လား		
ရှုံးရှုံးယော်ယော်		

ဆေမဟလို့ - ၄

း	း၂	း၃	း၄	း၅	း၆
ကံ	ကံ၂	ကံ၃	ကံ၄	ကံ၅	ကံ၆

ဆေ။ - ၄

ကံပျော်	ထောင်တံ့	လံသဝံ
စံစွဲ	မံသွေ	ယဉ်ယူဖြန်
ဗံလူ	လူဗံး	မန္တကာနံး
ယံးလျော်	မံးခေါ်	ရှုံးဝါဝေး
ထံးခံး၁	ပံ့ခံး	မှေဆာမံး
ဗံးလူး	သံ့လူ	လံးထူးအား
ပံ့ဗျာ	လူဗံးလံး	ဝံးထူးအား
ကဆံး		ခံးပံ့ကာလေ
ထံးဗီး	ပံ့ဗီးရှို	ဆေခံးဆေနံး
ထံးကူ့	ဝံ့အောထူ့	မာယံးမေန်း
ထံးပါ့	ဆုံးယူ့	ပုရှုံးအပံ့း
ဒံးလူ	ခံ့ပေါ့	ထံးထံးဆေဆာ
နံးခံး၁	စံးလူ့သွေ	ဆေပံးဆေပဲး
မံးမေး	လူဗံးမံးပံး	လူဗံးအနံး
နံးဘွား	ဒံ့နံးရှို	ပုလူမားကာန်းဂဲ
အထံး	အုံန်းဆံး	ပုအောက်မေးသံး
ထံးထူး	သံ့သံးထူးထူး	မာအောပံ့ရမံး
ထံးလျော်	ဆေဖယံး	ဆံးသံးနံးသံး
ဖံးထူ့	ထံးလူ့သံး	မာလူထံးဗီး
နံးကူ့	လံးဆေဖံး	ဆေအုံအောထူ့
ရှုံးထံး	ဝံ့ပေကံး	ဆေသံးလူ့မံး

ဆရမဟလို့ - ၅

း	္	ံ	ဲ
ကံး	ကံ့	ကံ့	ကံဲ

ဆရီ - ၅

လန့်ထံး	လန့်လံ့နဲ့	လံခေါ့ယံး
မဲ့သာ	ဂံ့ဂူ့	မဲ့လန့်ထံး
ဝံ့အျေး	အျေးဖံး	ဂံ့လူးလလူး
ပံ့လူး	ဘံ့စွဲ့	ဒံ့ပံ့နလဖူး
ထံးလူး	တံ့ဝါ့	အခံးအဂူ့
ခံ့သာ	မံ့ရှိ့	ထံးလန့်နံးနှ့
ဂံ့လူး	ဒံ့သံး	ဝံ့ပျောလသံ့
ဒံ့ခံ့	စံ့စံ့နဲ့	လမံ့လိုလို
လံ့သံ့	ဝံ့ဝေ့ဝဲ့	နံ့ထံ့အာ့
ခံ့ကူ့	ဆု့နံ့့	သငာ့သငာရှိနှ့ထု့
သံ့ထို		လမဲ့ဝံ့လမဲ့ဝဲ့
သံ့ခာ	ထံ့စံ့နံ့နဲ့	မဲ့ယံ့ယံ့ပံ့အလူး
သံ့ဖံး	ဒံ့လံ့သာ	
အံ့ထံး	သံ့သံ့နံ့နဲ့	
ဆု့ထံး	နံ့ထံ့သာ့	

ဆာမဟလို့ – ၆

၁	၂	၃	၄	၅	၆
ကဲ	ကဲ့	ကဲး	ကဲေ	ကဲ့	ကဲ့

ဆာဖီ – ၆

ကဲ့ကျ	ပဲ့လူ	မဟကဲ့တဲ့	နှဲလူအာဝ
ခဲ့ဘူး	ပဒဲး	သေခဲ့ထဲ့	အဝံဆဲလူ
လူဗုံမဲ့	လူဗုံဆဲ့	ဆဲ့လူဗုံခဲ့	အဲ့လူဗုံနဲ့
ဆဲ့ထံ့	မဟနဲ့	ဘံ့နဲ့ကဲ့သွာ့	ဝံးတဲ့တော့
လဲထဲ့	ရဲ့သံ့	ဆဲ့အလဲး	သရဲ့ခွာ
မဲ့ခဲ့	သော့	ဆော်စံ့ဝဲ့	ဝတ်စံ့ပဲ့လဲ့
ယဲ့ဆံ့	အျော့	ဒေါ်ယဲ့ကော့	အျော့လုံ့အျော့လဲ့
လဲ့လူ့	ကဲ့ကာ့	ဆော်အဲ့တဲ့	မဟဂဲ့အာဝ
မဲ့ထဲ့	အော့ဝဲ့	လျှော့အံ့	ဆရှာနဲ့လုံ့
ယဲ့ယဲ့	ခံ့နဲ့	ဝဲ့သရဲ့	အဆော်အဲ့အာ
ပဲ့ခဲ့	ပျော့ပဲ့	ဆော်မဲ့	လံ့သံ့လဲ့သံ့
လူဗုံဘဲ့	စဲ့ထဲ့	ဖဲ့ော့ခဲ့	ဆော်အျော့လဲ့ထဲ့
သုံ့ဘဲ့	ဘဲ့တာလို့	ခဒဲ့	ဂဲ့မော့နဲ့နာ့@@
ကော့	ဆုံ့ကအဲ့	ရှုံ့လဲ့	
ခဲ့ဘဲ့	ဆော်ကဲ့သွာ့	လူဗုံလဲ့	

ဆာမာလို့ - ၃

ံ	ံ့	ံး	ံါ
ကဲး	ကဲ့	ကဲး	ကဲါ

ဆာဖီ - ၃

အပဲ့	နံဝါး	အဖဲ့ဝါး	ခုပဲးလား
ဝါခဲ့	ဒေဝါး	သံထဲ့	ဆုတဲးလူ
ဖော့	ပဲ့ဝါး	အုရဲ့	ခရဲးခာ
တာဒဲ့	ပနဲ့	ဝံစဲ့	နှံဘဲဆဲ့
လူစဲ့	ခဲ့ထား	ထဲ့ထဲ့	စဲ့တလဲး
ယာဖဲ့	ယဲးလူ	နိုကဲ့ခုတ်	ထာအဲဖြီး
ခဲ့ခဲ့	အဂဲ့	သနဲ့ခာ	တဲ့ခဲ့နား
ထဲ့ဖဲ့	ထဲ့အဲ့	ဆာကဲ့ယာ	ပုရှာအအဲ့
မဲ့ခဲ့	နဲ့ဆာ	မာစဲ့ထား	ဖနဲ့အား
လူထဲ့	ဘဲ့လူ	ယားဒံ့ဆဲ့	ဆာခာအဲ့ထ်
ယာဆဲ့	လဲ့ပာ	ဆံယဲ့ခဲ့လဲ့	ဆုံးဘူးလထ်
ဘာထဲး	ဝဲ့စဲ့	ပဲ့တရဲ့	ဆဲ့ဘိုံးဆဲ့ဘူ့
ခဲ့အေး	ဘဲ့ခဲ့	ဖဲ့ဖော့	
ပဲ့လူ	ဝံကဲ့	ဆဲ့ပဲ့ထိ	
ဆဲးလူ	အဲ့ဂံ့	လံလူထဲ့	

ဆာမာလို့ – ၈

၁	၂	၃	၄	၅	၆
ကို	ကိုယ်	ကိုသဲ	ကိုင်	ကိုယ်	ကိုင်

ဆာဖီ – ၈

ခိုဘူး	နိုဂုတ်	ဆံထိုင်	ဘိုင်အုပ္ပါယ့်
စုံပို့	ခိုခဲ့ဗျာ	ကိုင်ခို့	သံတာထိုင်
ဆုံဖို့	ထုံဖို့	ခေါ်ရှိုင်	ဝါအဖို့
ဆာခိုင်	ဖို့ဖို့	အိုင်ရှုံး	ထို့ခဲ့ဗျာပို့
မိတ်	ယိုဖော်	ဖို့ဒို့	နို့ပုံပုံတ်
ခို့နှု	တဆို	မိုရှုံး	မိလားဖြစ်
ဒို့ထုံ	ဝိုဖို့	ဖို့လို့	ထို့ထို့ခံရခံ
ခို့ထုံး	ရို့လူ့	ကဆိုရှုံး	ခို့ယိုလားဆာ
အုံပို့	ခိုခဲ့ဗျာ	ရှိုပန်း	ဆို့လူ့အား
နူးဆိုင်	ရှိုထုံး	ဆာဝံ့ဒို့	ထို့လူ့ထံ့ဖို့
ဆိုဆို	ဂိုလူ့	ဆာယိုလာ	ဒို့ဒံ့ဒို့သာ
ခို့ဖို့	ဆာဖို့	ဝံ့ခို့ထုံး	ဘို့ထုံးဘို့လူ့
ထုံခို့	ဂဲးလို့	ဘာသာလို့	ရှို့စံ့ရှို့လာ
မိဂါ	ခို့မို့	ဂုံ့ကိုင်ရှုံး	
ထိုထုံး	ခို့ဆိုင်	ယိုအခိုင်	

ဆာမာလို့ - ၉

း	ု	ု့	ုဲ
ကို	ကို	ကို့	ကိုဲ

ဆာခီ - ၉

ကို့သာ	ဆိုရှိ	ဝိုစိုး	ဆာကို့ဆာတဲ့
ဂိုးဘံ	သုံဆိုး	လုံအိုး	ဖိုးထံ့ဖိုးခဲ့
ရှိုးနို့	လူရှိုး	အခို့	ဘို့ဆဲ့ဘို့ရှာ
သာကို့	ပို့ထု့	ဘို့ထု့	ဆာဘို့ဆာထဲ
ပို့လို့	လို့တို့	ကို့သာ	လိုးအိုးလဲ့အိုး
အော်ဂို့	လို့လူ	ဝံဖိုး	ထိုးရှု့ထိုးနဲ့
ဘာလိုး	ဝါပို့	ဖို့ရှို့သာ	ဆံးပို့လို့
ဆံးအိုး	မတို့	ရှို့ရှို့နှင့်	လိုးသံ့လူ့သံ့
ထံ့ထံ့	ဒဲနိုး	ထိုးဖော့်အိုး	သုံးနို့သုံးထဲ့
ဒီ့ကို့	ခု့ဒီ့	မာနို့မာနဲ့	
ဘို့သာ	လို့ခို့	ဆဲခိုးဆာတဲ့	

ລາວມະຫຼິງ – ၁၀

ໜ	ໜ	ໜ	ໜ	ໜ	ໜ
ກົມ	ກົມ	ກົມ	ກົມ	ກົມ	ກົມ

ລາວເໜີ – ၁၀

ຕໍ່ຮັດ	ສືບີຂ	ທິນດີຂອງ	ຍາວຫຸວົງ
ຝຶກົມ	စອລືມ	ຝຶກົມເວຣ	ເຈົ້າສາຍະ
ມ່ຂຕິງ	ຕື່ມຍຸ	ກົມອາວ	ວາງອາຕີ
ລົບີຂ	ລົມຝົງ	ຕໍ່ກົມທີ່ຂວາງ	ສາງກົມທີ່
ຕໍ່ຫົມ	ຜົມອີເມ	ໄຕຂົມໄຕຂ	ກ່າຕົກິຂອີເມ
ວາງສິນ	ລ່າຂລີ	ອົບຍົມ	ລົມື້ອາລິລືມ
ອື່ນຍິ	ລ່າລົມ	ດ່າດິກິຂ	ອື່ນຂວ່ວະອື່ນຂາ
ຫວ່າຍີຂ	ຕື່ຂທີ	ສະຫຼືຂົມ	ສະວົງສະຍົມ
ດໍ່ອື້ນ	ລົມື້ອາ	ຕໍ່ກົມລົງ	ວ່າງເຕິກຸຫິນ
ດີຂວ່ວ່າ	ထຽງຫົມ	ມ່ຂຕິ່ວຍ	ຕົ້ນມ່າຫິນ
ກົມທີ່	ຕໍ່ກົມ	ຍົມົງກົມກໍ	ອຸປະກຸດເອົງກຸດ
ຫື່ລົມ	ວາງຜົມ	ລົມົງກຸບິຫຼື	ລົມົງກຸບິຫລາເສີ່ນ
ຫົມຍີຂ	ມຂວົມ	ວຽກຫຸ່ວິນ	ມຂວົມມຂຮີຂ
ໄຕຂວົມ	ມຂຕິ່ວຍຕິ່ນ	ວິງກວວຸ	ອື່ນລາງຍົວິນ
ຕື່ຂທີ	ຕໍ່ກົມຫົມ	ຖະໜີຫຍຸ	ລົມໆເລົມ
ໜົມໜົງ	ຕໍ່ກົມຫົມ	ອົງລຸ້ວົມ	

ဆာမာလို့ – ၁၁

ခဲ့း	ခဲ့့ပျော်	ခဲ့့သူ	ခဲ့့ရှု
ကိုး	ကို့ပျော်	ကို့သူ	ကို့ရှု

ဆာဖီ – ၁၁

ခနီး	ထိုးနို့	ဆီ့ကဲ့	ဝဖီ့္ဒာ
ကထို့	တို့လား	ဂဲ့ဆို့	အို့ဇူလိုင်
ကို့ထု့	တဆီး	မရီး	လို့ခဲ့း
ခံ့စီ့	တလီး	ဖီးယာ	သာသီ့
ကို့ရှု့	တယို့	လုံးပီး	အို့အို့
ခု့ကို့	ခို့ဘို့	အော့ု့	ဘာခီ့
ခို့လီ့	ဘု့ထီး	ထိုးဝို့	ထံ့ထို့
ဂု့စီ့	မဲ့ဆို့	ဖီးပို့	သာရှို့
ဂဲ့ထို့	လုံ့ထို့	မီးပျော်	အဖီ့ု့
ရီ့ရှို့	ဘော့ု့	ယောမီ့	ဒံ့ဆီ့
ပီ့ဘာ	ပို့အို့	ထို့စို့	ဂါ့ဖျော်
နု့ဗီ့	နု့ဗီ့	ဘာဒီ့	ဘီ့န့်ဘံ့
စံ့ပီ့	ဖဲ့ထို့	မို့ဗီ့	ရှု့မှုကို့
ဆော့ဗီ့	ဂု့မီး	ပအို့	ကို့ယါတဲ့
ဆီ့မီ့	ပနီ့	ထို့လီ့	ရီ့လူလူခို့
ဆီ့လု့	ဂု့ဖီ့	လီ့ခီ့	

ဆာမျက်လို့ – ၁၂

၁	၁၁	၂	၃	၄	၅
ကူ	ကူ၏	ကူ။	ကူ။	ကူ။	ကူ။

ဆာဖီ – ၁၂

ဒုသဘို့	ဝါထံ၏	ပံ့ခဲ့လှေ	စုံရုံစွာ
ဆိုဂုံ	ဘုံသွေ	ဘရှု	မှုခိုဘူး
နှကူ	အောင်ထူး	ဒုတက်း	နှေအောင်
အစ္စး	မှုရဲ့	ထူဖော်	ဆုံးကလုံး
ဆုံးနှုန်း/ဆုံးနှုန်း	မှုခဲ့င်	ဆုံးယီး	ကုသုယီး
ဒုရော	မှုရှေး	ဖူးခေါ်လူး	တုံးလို့သော
မှုထတ်း	ဖူးဝံ	ဂုံသားစွာ	လီးထုတ္တော်
ရှေ့ရှေ့	နှုယီး	ဘုံခြေနှေ့	မှုထံးလား
ယုံထုံး	သံ့ဆုံး	ဂုံလဘီး	မှုသံ့ပျော်ချော်
လူးယံ့	လူးထုံး	ခုံးစံးဖီး	အစ္စးလခီး
လူးအုံ	ထုံးထုံး	ဘန်းဝံး	ထိုးခွဲအား
လူးဖူး	ဆုံးကုံး	ပုံးအလုံး	ဖူးလုံးနှုန်း
လူးလို့	ပုံးထိုး	မှုံးစံးနှုန်း	ဆုံးဝံးထံး
နှုံး	ဂုံးပူး	နှုံးခိုံးထံး	ဆုံးခိုံးထံး

ဆာမာလို့ – ၁၃

၁	၂	၃	၄	၅	၆
ကူ	ကူ	ကူ	ကူ	ကူ	ကူ

ဆာဖီ – ၁၃

စာချုပ်	ထော်အောင်	မူဖော်	ဆုံးဖြတ်
ဝါကူး	ဒုက္ခား	မျှရှိ	ထောပုံကူး
ခုံထုံး	ဖံထုံး	ထံ့ပြု	ဒုံးခေါ်အော်
လူဆုံး	ဖုံးချေ	ထို့ဖြော	ခေါ်မှုခြောမှု
ရှိအဆုံး	ဖုံးထော်	ဖူးပြု	ဒုံးအော်ဒုံးအော်
ခုံဆိုး	ဒုံးနှေး	ဖူးပြော	ခာလုံဆာဖူး
အီးယူ	ဘုံးဖိုး	မူးဂံး	ထုံးလုံထုံးလုံ
ဂုဏ်	ဘုံးမူး	ယာဖူး	ဝါးထုံးဝါးလုံ
ကကူး	ထုံးလုံ	လုံအော်	သုံးနံ့သုံးသုံး
ဖံမူး	ထုံးထုံး	ဖူးထုံး	စုံထံ့လုံခဲ့ား
ဘာခုံ	ယဲ့အော်	လဲဆုံး	လူဆုံးအီးယူ
ဂုဏ်	ဒုံးစိုး	ဆုံးချုပ်	ဖူးထံးဝဲထံး
လုံဖူး	ဖူးယူ	ဂုံးပဲ့	လုံအော်လုံအော်
ထိုံဘုံ	ဖူးရှိ	အုံပုံ	သုံးထုံးသုံးလုံ
တိုံဘုံ	ဘုံးမူး	ဘုံးကုံးလုံ	ဂုံးဘုံးတိုံ

ဆာမာလို့ - ၁၄

၏	၍	။	၏
ကုံး	ကုံး	ကုံး	ကုံး

ဆာဖီ - ၁၄

ဂံ့ထုံး	သူ့ဖံ်	ပျော်အော်	ထူးဒေမဲ့ခဲ့ဘူး
ခိုခုံး	ဆေအုံ	ခုံးမာသံး	သူ့ခံ့ဝင်လဲ့
ဂုံးဖုံး	ယုံ့သာ	ခိုခေါ့ထံး	သူ့ဆောင်ဆာ
ဆုံးထုံး	ဘုံ့မုံး	လူ့ဆုံးလီး	အုံ့လုံးအို့လုံး
တဖုံး	ဖုံးထုံး	ဘာရုံးမှုံး	သူ့မံ့ဗောင်မံ့ဗုံး
ခိုခုံး	ဒုံ့ထံး	ဘုံ့ထုံးလာ့	
ထုံးထိုံး	ဒုံ့	ဖုံ့ခိုဖုံး	
ဘုံးဖိုံး	အော်ထုံး	ထုံးလုံးငွေး	
မန့်ထုံး	ထုံးထိုံး	အော်ဒုံ့ထံး	
ဘုံးအိုံး	မာတုံး	ခုံ့ဘို့ထုံး	
လုံးယိုံး	ခုံ့မိုံး	ယုံ့သာရန်း	
ယုံ့ယုံး	ဆုံ့ထံး	ခုံးထံးခုံးထံး	
လုံးခဲ့	ဆုံ့လီး	သူ့ထုံးဗောင်ကဲ့	
ဆုံ့မိုံး	မာဂုံး	ဆေအုံ့ဆောင်ခံး	
ခုံ့ထုံး	ခုံးထုံး	တုံ့ထုံးတုံ့ထုံးလုံး	

ဆာမာလို့ – ၁၅

၁။	၂။	၃။	၄။	၅။	၆။
ကူး	ကူး	ကူး	ကူး	ကူး	ကူး

ဆာဖီ – ၁၅

ဂူးခေါ်	စူးယာ	ယဲ့လူး	ရှိနာ
ချုထုံး	ဆုံးလူ	ယူယံး	တဲ့ကူး
ခိုဗုံး	ရှုယူး	ခဲ့ထူး	ဒံဒ္ဒံ
ဂူးခြား	စူးမံး	ခိုံလူ	ပလူး
ခိုဗုံး	စူးရှာ	ဂူးခဲ့ာ	ဘုံပူး
ပူးထုံး	အံကူး	ပူးတား	မှုံထုံး
ခို့ချုံး	နံးဂူ	လဲ့ကူး	ဖူးသွေး
ဂူးကေး	နှိုးခြေး	ဂူးဘေး	လဲ့ထုံး
ယာလူ	ဘံ့ဘွား	ဂူးဖို့	လူ့ဘံ့ံး
ခိုးယူး	လူးချာ	စူးခဲ့ာ	ပဒ်
ဗူးထိုး	ဘေးခူး	ဘုံးရှာ	ဘုံထုံး
ဂူးနံး	ဖံ့ုးရှာ	ဂူးဂုံး	ဖူးဆေး
စူးကူး	လဲ့စူး	ဓားရှာ	ဒူးယူး
အူးရှိုး	ရှိုးရှာ	ရှိုးလူး	ဘူးခိုး
ဆူးလူး	လူးဖို့	ထူးယဲ့	ယဲ့ယူး
ထူးထူး	လိုးဘုံး	ထံ့ထူး	ဘုံယူး
နိုးထူး	ဘုံးဝေး	ဆုံးအူး	ယူးစိုး
ယူးယူး	ရှုံးထူး	ထူးကော့	အူးယူးအူးယူး
လမူး	စူးဖံ့ုးချာ	နိုးဖြေားရှာ	ဘရှေ့ထို့
ပူးပူး	ထို့ခြားစူး	ဆုံးခြားမှုံး	လူ့ထူးခံ့ံးသူး
ဖူးလူး	ပူးတာလူ	ထူးယို့စိုး	အိုးစူးအိုးရှိုး
ယူး	ကူးတင်း	ဂူးထုံးအောထူး	ဆုံးအူးဂူးနှံ
လူးခြား	ဂူးဘေးထို့	ဆုံးအူးဆုံးပိုး	ကထံ့ကေထူး
ခို့ဘူးခြား	ဆုံးလူး	ထုံးဂူးထုံးရှိုး	ဆုံးယူးဆုံးယူး
ဟော်ဂူးခေါ်	ရှိုးကူးလူး	ဆုံးယူးဆုံးယူး	ဖံ့ုးသွေးထုံး
ဆူးမိုံး	ထဲ့ခူးအိုး	ဖူးဘံ့ံးဖို့	

ဆာမာလို့ – ၁၆

၁	၂	၃	၄	၅	၆
ကျို	ကျေ	ကွဲ	ကျ	ကု	ကွဲ

ဆာဖီ – ၁၆

ကွဲ	နှေကွဲ	အံရှုနှေ	လူဆစ်ဆုံး
ဘွှဲခို့	ခွဲရှု	ဖူးခွဲ	ယွှဲဖို့မူ
ယွှဲဆလူ	စပွဲ	အယွဲ	နှဲစပွဲ
ဗြာခါ	ဟုံဗြာ	ထွေစူး	ဖို့ခြားဗြာ
ယုံမွှဲ	ခွဲပို့	ဘွဲ့ထုံး	ဖို့သုံးဗြာ
ခို့ဗြာ	တာခွဲ	အမွဲ	ဆို့မို့ခွဲ
ယိုခွဲ	မိလွှဲ	ယွှဲနှေ	ဆောအစွဲ
မေခွဲ	ဗြာထီး	ဗြာဆာ	ဆရယိတဲ့ခွဲတဲ့
ခွဲထူး	လူဗြာ	ခို့ဗြာ	ဆရခို့ဂုံးဆို့ဘွဲ့
တွေ့ဆော	ဘာကွဲ	ခံ့နှဲခွဲ	ဆရအောင်ဆောဘွဲ့
ဖို့ယွဲ	ဒံခွဲ	ကွဲလူဗြဲ	
ဗြာခို့	ဖို့ဗြာ	ပမာဗြာ	
ဘံ့ဘွဲ့	ဗြာဗုံး	ထွေအစွဲ	

ဆာမာလို့ – ၁၇

၁။	၁။၁	၁။၂	၁။၃
ကွဲး	ကွဲ့၁	ကွဲ့၂	ကွဲ့၃

ဆာဖီ – ၁၇

ခွဲး	မူခွဲး	ခွဲ့နှံး	ခွဲ့ထုတေသာ
ကောကွဲး	ခွဲ့လူဗျာ	ကွဲ့	ယာကောကွဲး
သံ့ဆွဲး	ကွဲ့ထုတေ	အခွဲး	ခဲ့ခွဲး
ခု့ခွဲ့	ခွဲ့ခွဲ့	ဆွဲ့	
ဆို့ခွဲး	ခွဲ့အဲး	ထိုကွဲ့ခိုး	

ဆာမာလို့ – ၁၈

၁။	၁။၂	၁။၃	၁။၄	၁။၅	၁။၆
ကွဲ့	ကွဲ့၁	ကွဲ့၃	ကွဲ့၄	ကွဲ့၅	ကွဲ့၆

ဆာဖီ – ၁၈

ကေထွဲး	ထံ့ဆွဲး	အံ့ပိုး	ဆာသံ့ပြံး
ကံ့ခွဲ့	အို့ပံ့်	လူ့သံ့်	ထွဲ့မာ့စဲ့
ခို့နှံး	အာ့်း	လို့သံ့်	ခို့သံ့်လဲး
ခံ့ယဲ့	အို့မံ့်	ဘို့သံ့်	ထွဲ့လူဗျာ
ဂါ့ခွဲ့	ဂေ့ခွဲ့်	ဒံ့ခွဲ့	ခံ့ခို့လီး
အံ့်	ထွဲ့ထဲ့	ထွဲ့ဖာ	သံ့လံ့သာ့
ခွဲ့ရှိုး	ထွဲ့လူ့်	နံ့မံ့်	ထွဲ့လူ့သာ့
အု့်	ဒံ့်	ရွံ့နှံး	အံ့်ထုတ်အံ့်လူ့
ထု့ခွဲ့	နှံ့်	ခို့အံ့်	ထွဲ့ပါ
ထိုလုံး	ပူ့မံ့်	ဆွဲ့သံ့်ထာ	ထွဲ့အို့ယိုး
ပံ့်ဆော	ထို့ပံ့်	စူ့ပံ့်ကဲ့်	
မူ့ဆွဲ့်	လွှ့်ပံ့်	ထို့ထွဲ့လူ့်	
ဂို့ပံ့်	မူ့မံ့်	ထို့ဖာဆွဲ့်	
ကံ့ခွဲ့်	သွေ့်း	ခံ့်သံ့်နှံး	

ဆာမာလို့ – ၁၉

း	ံ	့	း
ကုံး	ကုံ့	ကု့	ကုဲ

ဆာဖီ – ၁၉

ံး	ံ့့်	လျှံ့့်	ံ့့့််
----	------	---------	--------

ဆာမာလို့ – ၂၀

ံ	ံ့	ံ့်	ံ့်	ံ့့်	ံ့့််
ကုံ	ကု့်	ကု့့်	ကု့့်	ကု့့််	ကု့့့််

ဆာဖီ – ၂၀

ကွောဆဲ့	မာပွဲ့	တွေမူ့	ဆေအချုလွှေ
ဂူပ္ပ	အေးလွှေ	အယွှ့	ခွဲဆကဆေ့မဲ့
ဆွဲဆို	နှိုးဆဲ့	ပြေတံ့	ပါလွှ့ဆံ့ယူ
ပွဲဆို	ခွဲခွဲ	ခွဲသို့	ဒွဲထု့မျာ့ဒို့
နှိုးကွ	ပွဲလွှ့	လွှေ့ဗွဲ	ဘို့ပွဲပွဲဆံ့
ဖုံးဆွဲ	တွေ့ချဲ	ဆေကွဲ့ဆလဲ့	ပွဲခို့ပွဲနဲ့
ကျွဲ့	ဒွဲကွဲ့	ခွဲတပဲ့	ထေခို့လယွှ့
ဘို့ဝေး	ဘု့ကွဲ့	ပွဲဂလဲ့	ကွဲ့ဆဲ့
ခွဲခဲ့	ရှဲ့လွှ့	ပွဲခို့ဒို့	ဆေခွဲ့ဒွဲ
ဆွဲထို့	ဝေဆွဲ့	ဒွဲဖွဲ့ထု့	ခွဲလွှ့မူ့
တွဲသို့	ဒွဲခဲ့	ခွဲထု့ခွဲ့	ခို့ဘို့ထု့
နှိုးကြေ့	ခွဲထု့	ပွဲအို့အို့	

ဆန်လို့ - ၂

ဗဲ	ဗဲခ	ဗဲခး	ဗဲခံး	ဗဲခ့	ဗဲခာ	ဗဲခာ့	ဗဲခ့	ဗဲခာ	ဗဲခာ့
ကွဲ	ကွဲခ	ကွဲခး	ကွဲခံး	ကွဲခ့	ကွဲခာ	ကွဲခာ့	ကွဲခ့	ကွဲခာ	ကွဲခာ့

ဆန်္တီ - ၂

ဘွဲ့ခတ်	ဆွဲ့နှစ်	နှုန်းဆွဲ့့	ထိုးလဘွဲ့့
အံ့ပွဲ့	ကွဲ့လူ့	ခွဲ့ဗြာ့	ထံ့သာ့ဆွဲ့့
ဘို့ပွဲ့	ကွဲ့ရဖျို့	ပွဲ့ဗန်းဆံ့	မဲ့ဆွဲ့ဗုံ့
အံ့ဆွဲ့့	ခွဲ့ခွဲ့့	ဘွဲ့တေလို့	ပွဲ့ဆို့ပွဲ့သာ့
နှဲ့သာ	သံ့ယွဲ့့	မွဲ့လို့နှဲ့	ဂုဏ်ခွဲ့ခွဲ့့
လူ့ကွဲ့့	မွဲ့အူ့	ချု့ဘွဲ့့ထု့	

ခေမဲလို့ - JJ

-ပ	-ပ္ပ	-ပံ	-ပီ	-ပး	-ပု	-ပဲ	-ဘ	-ဒ	-ဂါ
ကပ	ကပ္ပ	ကပံ	ကပီ	ကပး	ကပု	ကပဲ	ကဘ	ကဒ	ကဂါ

ခေဖီ - JJ

ခရှာအောင်	ဟန့်ဆို	စရွှေဝတ်	ခေမရှု
ထိုးဆရှု	အရွတ်ပု	ဒို့ယူနှင့်	ခရွယ်
ပျော့ပီ	စံဆရှု	ဆရှုကိုင်	ဆရှုဝတ်ပု
ဆပဆပု	ဆရှုစိုင်	အရွှေသာပု	ဂူးခရှု
နှုံးအောင်	ဆရှုလူ	ဟန့်အဲ့ပု	ဆရှုတံ့ပု
မသဆပု	ဒံ့ဗျာ့ပု	နာဖူးပု	နာ့ဗြဲ့ပု
နှုံးခြား	နှုံးပုံးပု	ဖူးမူးပု	မသအောင်
ကမပါ့	လူ့သာပု	ငါးဖူးပု	ပူးထုံးပု
နှုံးဝတ်ပု	ဖူးဂို့ပု	မဲ့ဗျာ့ပု	ဖိုးဝတ်ပု
ယာရွှေဝတ်ပု	ရူးထုံးပု	ရူးရှာ့ပု	လှိုဖူးပု
ဖျော့ဆဲ့ပု	ဘူးဖူးပု	ရူးစားပု	လူးဖူးပု
အော့သာပု	ဖူးနားပု	ခေါးပု	ထူးလှုပု
တရာ့ပါ့	ထာရွှေဝတ်ပု	ဘူးလှုပု	
ဂူမူးအောင်	ဆလောရှု	ထာ့ခံ့နှဲ့ပု	ဟန့်ဆရှုဖူးပု
ကောကပု	နာ့ဗြဲ့ဂဲ့ပု	ဟန့်ထို့ပုံးပု	ထာ့မူးနှဲ့လာ
နှူကျော့ဝတ်ပု	ဖူးသာ့ခူးပု	အလယားပု	နာ့ဗြဲ့သာ့ပု
မဲ့လူ့တံ့ပု	ဗျာ့ထုံးခဲ့ပု	လူ့တရာ့ပု	မအော့သာ့ပု
ဖီတမရှု	ဆပကယာရှု	စံဖယားပု	ခီလုပ့ဗြဲ့လံပု
ခေနာ့မရှု	ဆရှုအလား	ထာ့ခေါးယာ	ဒုံးခေါ်ဝတ်ပု
နာဖူးကား			
စုံဆကာလရှုမဲ့	ထာ့သူ့ဝတ်ထာ့ထုံးပု	ထာ့သူ့ထုံးယဲ	သံ့ခုံ့မူးယူ
စံအမူးစံ့သာ့	ဂူးဆပယာ့ခဲ့ဆာ	ခံ့သာ့ခံ့လာ	ဂူးဂူးဆရှုချာ
မဲ့ဗျာ့မဲ့ရီး	ဆပမရှုကဆို	ဘူးဆပ့်သာ့ခဲ့ပု	ထာ့ထံ့ဆပ့်သာ့ဝိုင်
ပုံထုံးပုံ့ယာ့ပု	ဒေါ်စံ့အောင့်	ပုံထုံးဝတ်ဝတ်ပု	ဖူးလူ့ဒေါ်သာ့ဝိုင်
ဖူးဖူးဖူးသာ့	ဂူးထုံးသာ့သလုံး	မသလုပ့ဗြဲ့မဲ့သာ့	

ဆန်လို့ - ၂၃

-္း	-္းာ	-္းား	-္းား	-္းား	-္းား
ကျံ	ကျံာ	ကျံား	ကျံား	ကျံား	ကျံား

ဆန်း - ၂၃

မကျံ	ဂော်	ဂူဖျော်	အံနှံး
ခံထဲ	တင်း	ဖျော်ထို	ဖျော့ချု
ထံ့နှံ	လူဖျော်	ဖျော့နဲ့	အေလံး
ဆံးဆေး	ဖော်		
တံ့ရလှို့	ပရို့ဆေ့	ကားတင်း	ဒဲ့ကတံး
ပဂံ့ထဲ	သံခံ့လူ	ပရို့ဘာ	လံ့ခု့ဖော်
နှံမကျံ	ဝဇ်တံး	လံ့လဖာ	ဖို့အဘံး
မိဆံးဖါဆံး			

ဆန္ဒလို့ - ၂၄

၂၁	၂၂	၂၃	၂၄	၂၅	၂၆	၂၇	၂၈	၂၉	၂၁၀	၂၁၁
ကျို	ကျေ	ကျွဲ	ကျွှ	ကျား	ကျုံ	ကျွဲ့	ကျာ့	ကျား	ကျွဲ့	ကျာ့

ဆန္ဒီ - ၂၄

ကျွဲတော်	ချေချာ	ဆင်ကျွဲ	အေတျား
ဖို့ချာ	ဖူးစာ	ဖူးထား	ခုံဖူး
ဝါယူ!	ဝံကျွဲ	ကျွဲ့ပီး	ချွဲခံ့
ချာထံ့	နှိုဖူး	ဖူးဖီး	ဘာဖူး
ဘျာရှာ	ဝံးကျွဲ	ချွဲနဲ့	အောဖူး
ခုံဖူး	လုံးချွဲ	ချွဲထုံး	လုံးချာ
ဝါဖူး	စူးဖူး	ထိုးချာ	ဖူးခွာ
ဘာဘျွဲ	ဘျာထဲ့	ယာမျဲ့	လုံးဖူး
တမျို့	ဗြိုဖူး	ယာကျွဲ	လုံးဖူး
ကျွဲပူရှာ	လူေချွဲနဲ့	ဖူးဆုံးမှာ	ဘျွဲလူလေ့
လုံးဖူးဆာ	မိုးအဘျာ	ယူော့ကျွဲ	ကျွဲမူဆွဲ့
ချေအထာ	ဖူးမူးထံ့	ဖျေခါနာ	ဆေဖူးခဲ့
ဆေဖူးလို့	ဆုံးသောပျဲ့	ဆုံးချံ့ချာ	
ယူးဖူး	ဖူးမူးခဲ့ာ	မံ့လေကျွဲ	မံ့မားဖူးဘဲ
ဘုံဆေဖူးဆာ	ဖူးခိုဖူးနဲ့	ဖူးဆာဒေသ	

ဆာမာလို့ - ၂၅

ခံ	ခံး	ခံးဃ	ခံးဃေး	ခံးဃဲး	ခံးဃဲ့	ခံးဃဲ့ဃ	ခံးဃဲ့ဃေး	ခံးဃဲ့ဃဲး	ခံးဃဲ့ဃဲ့
ကျံ	ကျံး	ကျံးဃ	ကျံးဃေး	ကျံးဃဲး	ကျံးဃဲ့	ကျံးဃဲ့ဃ	ကျံးဃဲ့ဃေး	ကျံးဃဲ့ဃဲး	ကျံးဃဲ့ဃဲ့

ဆာဖီ - ၂၆

ကျံးနံးး	ခေချံး	ချံးဖျံး	ချံးကူး
ဆာချံး	ချံးလိုး	ထူးချံး	နှိုးချံး
ဖီးဖျံး	ဘူးချံး	ဘျုံးဒေး	ချံးဘီး
ချံးခါး	ထေးဖျံး	ထွေးချံး	နှိုးဖျံး
လူးချံး	ပျံးထူး	ချံးရူး	ချံးရှင်
ပျံးအုံး	ဖျံးဖိုး	ချံးမိုး	ထေးဖျံး
ချံးထုံး	ထိုးချံး	နိုးဖျံး	ထံးပျံး
ခေချံး	ဘျုံးချံး	လဘျံး	ဖဲးချံး
ချံးမဲ့သဲ့	ဗျံးဆေချံး	တဲးချံးဝါ	ထိုးဖျံးထံး
ချံးလူးထဲး	ဆဲးလူးဖျံး	ခါးချံးထား	ချံးကန္တာ
ချံးအေး	ဆုံးအေးချံး	ထိုးဘျုံးဘျုံး	နိုးဖျံးဆဲ့
အီးနှိုးချံး	အဆေးပျံး		
ဆေချံးခေဂါး	ချံးလူးအခုံ		

ဆာမာလို့ - ၂၆

ဗဲ	ဗဲး	ဗဲးဃ	ဗဲးဃေး	ဗဲးဃဲး	ဗဲးဃဲ့
ကူး	ကူးး	ကူးဃ	ကူးဃေး	ကူးဃဲး	ကူးဃဲ့

ဆာဖီ - ၂၆

ဖျံးဖျံး	ဖျံးစွွဲ	ဖျံးထေး	လူးဘျံး
ဂုဏ္ဍာ	စိုးဘျံး	နိုးဖျံး	ထုံးဖျံး
ဖီးဖျံး	ဖျံးဖိုး	ဟူးဖျံး	ရှိုးဖျံး
မဟလူးဘျံး	ပုံပျိုးဖျံး	ဖျံးလံးကော်	ဂုံးဖျံး
သံးဘျံးဖျံး	ဖျံးလေဘီး	ဖျံးခုံးထံး	ဖျံးလူးထုံး
လူးမူးလူးဘျံး	လူးဘျံးလူးနှဲ	ဂံးလူးဘျံး	

ဆန္ဒလို့ - J?

၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁
ကျဲ	ကျေး	ကျဲး	ကျွဲ	ကျဲး	ကျေး	ကျဲး	ကျေး	ကျွဲ	ကျေး

ဆန္ဒီ - J?

ယိကျဲ့	ချဲ့ခဲ့ခဲ့	ဖျူပလာ	ကျဲ့တ်တံ
ဖျူးဘီး	ကျဲ့စွဲ	ချဲ့အုံ	ချဲ့ကြီး
ဘျဲ့အေး	လူ့ဘျဲ့	လိုးကျဲ့	လူ့ဘျာ
ဖျူးခိုး	ချဲ့လုံး	ဘျဲ့အိုး	ကျဲ့အေး
ကျဲ့!	ဖျဲ့စွဲ့	ချဲ့ဆော့	ဘျဲ့ခွဲ့
ဖျူးဖျူး	လူ့ဖျူး	သာ့ဖျူး	ချဲ့ဘာ့
ဖျူ့ကဲ့	အီးဖျူး	ချဲ့အီး	ချဲ့လုံး
မဟဖျူး			
ချဲ့လို့ကွွဲ့	ချဲ့ဘံ့ရွှေ့	ဖျူးနွဲ့	ကျဲ့ဖစ်း
ဖျူးနဲ့	ချဲ့ဘုံးဝါ	မဟချဲ့ချဲ့	ချဲ့ချူး
ချဲ့ရှို့ရှို့			
ချဲ့ပို့အနိုင်	ချဲ့အုံလို့	ချဲ့မွှေ့အနိုင်	ချဲ့မွှေ့ချဲ့ရှို့
ချဲ့ဘာ့အလာ့	ဖျူးအော့	ဆပူ့အော့ဖျူး	ကျဲ့မဟအော့
ကျဲ့ထု့အမှေး	အဘျာ့အဆဲ		

ဆန္ဒလို့ – ၂၈

၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁
ကျို	ကျိုး	ကျို့	ကျို့	ကျိုး	ကျို့	ကျို့	ကျို့	ကျို့	ကျို့

ဆန္ဒ – ၂၈

ထံချို့	ဒီးချို့	ထိချို့	ဘျို့ဆို
ချို့ဆဲ့	စူးကျို့	ဂုဏ်ပြု	ဆံကျို့
ဖျို့သေ	ထုတ္ထပြု	ဖျို့အို့	မှုးဖျို့
လူကျို့	ဝါးဖျို့	အဲ့ကျို့	မျို့သေ
ချို့အို့	ဖျို့မော	ထိုးချို့	ချို့ခို့
ဖျို့ဖို့	သာဖျို့	ဖျို့ခေါ်	
ဘျို့အခို့	ဝို့ဖျို့ခွဲ့	ချို့ဆဲ့ခို့	သံမှုချို့
ဘုံဖျို့ထော့	ထံချို့သာ	ဖျို့အမံ့	ထို့ပွဲချို့
အေ့ကျို့လူ	ယုံချို့လှ	စေ့အို့ချို့	ဆံ့ဖို့ကျို့
ထာ့ဖျို့ယာ	ဖျို့အို့ခို့	ချို့လော	ချို့သူ့
ဖျို့အို့	ချို့လူ	ထုတ္ထပြု	
ကျို့ဖို့လက္	ဘျို့ယုံလံ့ခို့	လရဖျို့လမာ့	လူ့ဘျို့လူ့ဘူ့
ကျို့လူ့သံ့ဖို့	ကျို့သံ့စု့သံ့		

ဆာမာလို့ - ၂၉

ခု	ချု	ချုး	ချုံ	ခုး	ချုံ	ချုး	ခုံ	ချုံ	ခု့
ကျို	ကျို့	ကျိုး	ကျိုံ	ကျိုးး	ကျို့့	ကျို့း	ကျို့းး	ကျို့းးး	ကျို့းးးး

ဆာဖီ - ၂၉

ချိမိ	က@@ကျိုး	စီးချိုး	စီးဖျို့
ဖျို့သွေ	မူဘျို့	မဟန့်ချိုး	ယူချို့
ခေကျိုး	ကေချို့	မူဖျိုး	ဖျိုးထွေ
ယူချိုး	လဲ့ဖျိုး	လဲ့ချို့း	ဆုံးဖျို့
ထဲ့ချို့	ဆီးချိုး	ဒံ့ဘျိုး	ပြီးပျိုး
ဖျို့ဆို	ဖျို့ဗုံး	ဖျိုးကူး	ခုံးကျို့
ဖျိုးပွံ့	ဖျိုးထွေး	ကမျို့့	လူ့ဖျို့
မိုးကျို့	အွှေဖျို့	မျိုးမျို့	
ဂူးဆာချို့	ဝံ့နှံးချိုး	ချို့ဗုံးထွေး	ထုံးဖျို့ထွေး
ထူးထုံးချို့	ဖျို့ဗုံးထဲ့	အလူ့ချို့	မူးချိုးချို့
လံကျို့ကျို့	ပုံးအောင်ဖျို့	ပုံးမေဘျို့	ပုံးပြီးဖျို့ဖို့
ဖျို့ပံ့ဖျို့လွှာ	ဆော်ရော်ဖျိုး	ဖျို့ဗုံးထွေးအောင်	အိုးပျို့ဆိုခိုးခို့
ကဆာအော်မျိုး	ဘူးသွေ့အောင်	ဖျိုးခေါ်းထံးခေါ်းထံး	ဖျိုးကျို့ကျို့ကျို့ကျို့

ဆာမာလို့ - ၃၀

ခု	ချုံ	ချုံး	ချုံး	ခုံး	ချုံး	ချုံး	ချုံး	ချုံး	ချုံး
ကျွေ	ကျွေ့	ကျွေး	ကျွေး	ကျွေးး	ကျွေ့့	ကျွေး့	ကျွေးး	ကျွေးးး	ကျွေးးးး
ချွေ	ချွေ့	ချွေး	ချွေး	ချွေးး	ချွေ့့	ချွေး့	ချွေးး	ချွေးးး	ချွေးးးး
ကျွဲ	ကျွဲ့	ကျွဲး	ကျွဲး	ကျွဲးး	ကျွဲ့့	ကျွဲး့	ကျွဲးး	ကျွဲးးး	ကျွဲးးးး
ချွဲ	ချွဲ့	ချွဲး	ချွဲး	ချွဲးး	ချွဲ့့	ချွဲး့	ချွဲးး	ချွဲးးး	ချွဲးးးး
ကျွဲ့	ကျွဲ့့	ကျွဲ့း	ကျွဲ့း	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့့့	ကျွဲ့း့	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးးး
ကျွဲ့့	ကျွဲ့း့	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့း့့	ကျွဲ့း့	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးးး
ကျွဲ့း	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့း့း	ကျွဲ့း့း	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးးး
ကျွဲ့း့	ကျွဲ့းး့	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးးး	ကျွဲ့း့း့	ကျွဲ့း့း	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးးး
ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးးး	ကျွဲ့း့းး	ကျွဲ့း့း	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးးး
ကျွဲ့းး့	ကျွဲ့းးး့	ကျွဲ့းးးး	ကျွဲ့းးးး	ကျွဲ့းးးးး	ကျွဲ့း့းး့	ကျွဲ့း့း	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးးးး
ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးးး	ကျွဲ့းးးး	ကျွဲ့းးးး	ကျွဲ့းးးးး	ကျွဲ့း့းးး	ကျွဲ့း့း	ကျွဲ့းး	ကျွဲ့းးး	ကျွဲ့းးးးး

ဆန္ဒ - ၃၀

ဖျော်လား	ချို့လား	တဘူး	ဖျော်ဖနဲ့
ချို့နှုန်း	ဘျာမျှထံး	လုံခြုံ	ချို့သံး
ဘျာမျှလား	လုံဖျော်	ဖျော်ထိုင်	ဘျာမျှထုပါ
ချို့ခြား	ဝကျိုး	ခများ	ဟန့်ဘျာမျှ
ကျျမ်းကျျမ်း	ချုပ်ထုပါ	ဖျော်ချာ	ချို့ထုပါ
ပျော်သုတေသန	စံဖျော်	ဖျော်အံ့ဌံး	
ပျော်လုပ်ငန်း	ကျျမ်းထည့်မှု	ပနါပျော်	ဘို့ချို့လား
ကျျမ်းလုပ်ငန်း	ချို့ခြိုလှု	ဘျာမျှအဖွဲ့	ဘျာမျှထုတုခံ့
မံ့ချို့လား	ဖျော်ကွွဲယုံး	ဖုံးကျျီးကျျား	ကျျွှေစုံမား
လီးချို့နှုန်း			
မနေချာ်အောင်	ချို့နှုန်းလုပ်ငန်းအောင်	ဖျော်ဝံယံ့ခုံး	ဂဲော်ဖျော်လို့

ପ୍ରକାଶକ - ୧୮

၁၁ - ၂၁

ထောက္ခာ	ပြံပြု	စဲ့ပြား	ပြုပြု
လူပြာ	ပြု၍ပြု၍	ကျော်အာ	ပြုချုံး
ပြောပြာ	ကြုံအဲ	ကျေား@@	ပြောဒိုး
ယူပြု၍ပြု၍	ချွဲ့ကြုံဆေ	ပြောထုတော	ပြောကတော
မနပြံပြာ	ကြုံထုတော်	ဒီးခြုံခြုံ	အေးပြိုပြို
ဒီးပြုပြု	ဆေပန္တုဆေပြု		

ପ୍ରକାଶକ - ରୂପଜଗନ୍ଧି

ဆေဒီ – ၃၂

ကုအံ့	ကျမ်း	ကျော်ချို့	ကူးလူ
ကိုးထံ	ဆုံကုံ	ထုံကိုး	ပူးထဲ
ဘုံသွေး	ကျထဲး	ဖုံဖွဲ့	ကိုံကိုး
နိုတ္ထူး	မူးမှု	လုံပို့	ကုံဖို့
ကုမျမှု	ထံပြုး	ပုံလူ	ပူးထဲပုံ
လုံပူး	ဖုံဖွဲ့	ဘွဲ့ထဲး	တမဲ့
ကုံကုံ	ပုံထို	ဘိုင်ကျာ	သံကုံနဲ့
ထံကို့	လုံဘို့	ဖူးမူး	ယာကို့
ဂဲ့မှုမှု	ဂဲ့မှုမှု	ကျေလါခို	ကူးပြနဲဖုံး
လုံတမဲ့	လုံကုံထဲး	ကိုထံေသာ့	ကျေဖွဲ့မှု
ကုံဘံဆထဲ့	ကုံအာင်	ကူးယူထည့်	ဘုံဆပေဆာ
ကုံဒိုချို့	ခိုခုံကို့	မဆကုံကုံ	ပို့ထဲခွဲ့
ကဲ့ဖော်	ဆေလီပို့	ကုံထဲ့ကိုံထဲ့	ထဲအုပ်ထဲ့မှု
ခုံထံကို့	ဆံကုံ	ဆံကို့	

ဆေမဆလို့ – ၃၃ (NUMERAL ADJUNCTS)

ကဲ့ – ထံချို့ကေကဲ့၊ ထံကကဲ့	the bend of a river	မြစ်တော်
ကဲ့ – ဝါကကဲ့၊ သံကကဲ့	a strip of bamboo or wood	ဝါးတြိမ်း သစ်တြိမ်း
ကုံ – ဝါကကုံ၊ သံကကုံ	a piece of bamboo or wood	ဝါးတိုင်း သစ်တိုင်း
ခဲ့ – သံမှုကုံခဲ့	a billet of firewood	ထင်းတရွောင်းတစ
ခူး – နှံခူးကခူး	a stick	တွေ့တရွောင်း
နံ့ကခူး	a petticoat	ထမီးတထည်
ခို့ – ပနါကခို့	pairs	တရှင်း
ကျို့ကခို့	a gun	သေနတ်တလက်
လဲ့ကခို့	a cart	လှည်းတစီး
ခီး – ခုံနံ့ခီး	sides of thing-two feet	ခြေနစ်ဘက်
ချု့ – ဂုံကချု့၊ ဖုံးကချု့	coils	အခွဲ
ခွဲ့ – ဖို့ကခွဲ့	a garland of flowers	ပန်းတတ်း
ဂဲ – ပုရ္ဂတဲ့	a rational being a person	လူတယောက်
ဂို့ – မူးအဲ့ကဂို့		တပေါင်း

ဂို – ဘုံကဂို, ဂူးဆာကဂို	Two handfuls	တကော်
စူး – ဘုံကစူး, မူးကစူး	One handful	တလက်ခုပ်
ဆု – ကဆုနဲ့ဆု	Stories, flats	အထပ်အဆင့်
ဆဲ – ဘုံကဆဲ	Ears of paddy	စပါးနှဲ
ဆုံး – လံကဆုံး	A verse	သီရိပုဒ်၊ စာတယ်
ဆုံး – ပျော်ကဆုံး	Races, nations	ဇူးရှိုး
တုံ – ဘုံကတုံ	Basket	တတော်း
ထံး – ဆံချွဲ့ကထံး	Word	တခွင့်း၊ စကားတခွင့်း
ထံး – သံကထံး	Tree	ဖော်သစ်ပင်
ထုံး – ဂံထုံးကထုံး	Post	တိုင်တတိုင်
သံကထုံး	Tree	
ထူး – ဝါကထူး	Bundles	တစည်း
ထူး – ချိုးကထူး	Rolls	လိုင်
တဲး – ထဲကတဲး	Tide	ဒီရေ
ဒုံး – ထွေနဲ့ဒုံး	Quadrupeds	ခြေလေးချောင်း
ဒို့ – နဲ့ကဒို့	Bees	ပျားအံ့
ထိုအခွံးကဒို့	Nest	အသိုက်
ဒို့ – ဂံဖို့ကဒို့	Groups of persons	အိမ်ထောင်
ပို့ – လီချုကပို့	Heap	အပုံး
ဖော် – ဖို့နဲ့ဖော်	Flowers	တွေ့့
ဖော် – ပဲ့တော်ရှုကဖော်	Openings	အပေါက်
ဖုံး – သံကဖုံး	Felled trees	တတုံး
ဖျို့ – ကဘူးကဖျို့, ချုံးကဖျို့, လေးဆာရှုးလဖျို့, ဂံကဖျို့	Spherical objects	စင်း
ဘံ့ – ယောလဘံ့, လံလဘံ့, ထိုကဘံ့	Flat thing, fish, letter, book, etc.	
ဘီ့ – ဂုံကဘီ့, သံကဘီ့, ဝါကဘီ့	Cylindrical	
မံ့ – ဆေကမံ့	a thing	တမျိုးတမယ်
မို့ – ဆံချွဲ့ကမို့	Word	ခွင့်း
ယီး, ယွှ့ – ဆော်အွံးလယွှ့, လယီး	Song poem	
လေး – ဆံလလေး, ဗုဏ်လလေး	Places	တခင်း
တီး – မူးခေါ်လတီး	Eye	လုံး

ကွဲ့း – ထံကကွဲ့း

A drink of water

ရေတာကျိုက်

ဆန်လို့ – ၃၄

လျှော့ (၁)	ONE	တစ်
နှဲ (၂)	TWO	နှစ်
သီး (၃)	THREE	သုံး
လံ (၄)	FOUR	လေး
ယဲ (၅)	FIVE	လီး
ဗူး (၆)	SIX	မြို့က်
နှဲ့ (၇)	SEVEN	ခုံနှစ်
ပိုင် (၈)	EIGHT	ရှစ်
ဒံ့ဗူး (၉)	NINE	ကိုံး
ကဆို (၁၀)	TEN	တဆယ်
ကယား (၁၀၀)	HUNDRED	ရာ
ကထို (၁,၀၀၀)	THOUSAND	သောင်
ကလေး (၁၀,၀၀၀)	TEN THOUSAND	သောင်း
ကက္ခု (၁၀၀,၀၀၀)	LAC, LAKH	သိန်း
ကခွဲ့ (၁,၀၀၀,၀၀၀)	MILLION	သန်း
ကဘာ့် (၁၀,၀၀၀,၀၀၀)	CRORE	ကုဋ္ဌူး
ကစိုး	A measure with the breadth of the fist with the thumb erected	တမိုက်
ကထာ	One span	တထွာ
ကဖျို	One cubit	တတောင်
ကထာပူ့		တောင်ပူ့တ်
ကချဲ့	A measure with the arms extended	တလံ
ကဆံ	A measure of a circumference equal to that by joining together the thumb and third finger	တကိုင်
ကစိုး		တဘက်
ကကူး	Two sales	နှစ်စလယ်
ကတလို့	One sixteenth of a @@	တင်း တပြည့်
ဖဲနဲ့	Half basket	တဲ့ဲ့
ကတော့, ကနာ့	One basket	တတင်း

ကတို့၊ ကရား	One bag	တအိတ်
အထို	Height	အမြင့်
အလန်း	Breadth	အကျယ်၊ ပြက်၊ အနဲ့
အလီး	Length	အလျား
အလဲ	Width	အကျယ်
အအော့	Diameter	အချင်း
အခို့၊ အထူး		ကွင်း
အဆွဲ့	Shallowness	အတိုင်
အထို	Depth	အနှက်
အခေါ့	Distance	အကွဲ့အဝေး
ဆီးဆုံး	Apart	ကွာဝေးသည်
ကရွာ	Ten kyat	တဆယ်သား
ကဖူး	One viss	တပိဿာ
ကမ္မာ့	Ten viss	အချိန်တဆယ်၊ ဆယ်ပိဿာ

မှန်း DAY

အဝါ	SUNDAY	တန်းနွေး
အစို့	MONDAY	တန်းလီး
အနှီ	TUESDAY	အရီ
ပူတော့	WEDNESDAY	ဗုဒ္ဓဟူး
ပြီးပတ်	THURSDAY	ကြာသပတေး
အဝါနာ	FRIDAY	သောကြာ
သံသီး	SATURDAY	စန်

၁၃
MONTH

တရား		တပါဒ်
အဝေး		တနို့ရူး
လဆယ့်		ကဆုံး
လဆုံး		နယုံး
လဆိုင်		ဝါဆို
လဆုန်		ဝါခေါင်
လဆုစံမှု		တော်သလင်း
လဆုစံဆာ		သီတင်းကျေတ်
လဆုံး		တန်ဆောင်မှုန်း
လဆလုံး		နထွေး
တဲ့ခူးအို		ပြာသို့
တဲ့ခူးအို		တို့တွဲ
လဆယိုင်ထူး	New moon	လဆန်း
လဆုံး	The last day before the new moon	လက္ဗယ်
လပွဲ့	Full moon	လပြည့်
လဆုံးလိုး	Past the full moon, the wane	လဆုတ်
လဆုံးလူ	To wane of the moon	

ဆန္ဒ - ၃၅

ထင်လဖူ

မြောက်ရှိကုန်, ယူးအံကုန်
 အိုးကိုးနှစ်ခဲလူး
 ကဲန်းနံ့း၊ လဆတဲ့ခဲ့း
 ယိုဘိုးခဲလူး
 အဲ့သော်အဲ့သော်
 ထို့ဘာ့ အဲ့သော်
 ဖို့ဆံးစသွားဖို့လဲခေါ်
 ထို့ဘာ့ဖို့ဘာ့
 စသွားအဲ့ဂူ့စံးစံးဆော့လဲး
 ထို့ဘာ့စံးစံးဆော့အဲ့
 စသွားဆပ္န်းမို့ကုန် “၁”
 ထို့ဘာ့စံးစံးလတွေး
 မူးလေ့ယူ့သို့ အဲ့သော်
 ထို့ဘာ့ အဲ့သော်
@@@@

ခနီး

ဖို့ဆံးစသွားဟံ့ဌား၊ ဆေအိုးပြုနဲ့
 ဘုံးချုံး ၁ ထို့
 ရှုံး ၂ ဖို့
 စုံဆကျိုး ၃ ခွဲ့လီး
 ဝကဲ့း ၄ ကုန်
 နံ့း ၅ ခူး
 ပလူး ၆ သံ့လီး
 စုံခီး ၇ ဘျုံး
 ဖို့ဗီး ၈ ထံး
 ခုံးဖံး ၉ ဆို့လီး
 ဆပ္န်းခဲ့့ထူး၊ လံးဆံးအူး၊ ဂီးယူ့ဆော်လီး。

ထံးဖို့ဗီးဆံးခို့၊ ထို့ဗီးထံးဘုံးအား၊ ကဲ့မားဆမံး၊ လဆံးဘာ့လီး。

မူးဖို့ဗီးလွှဲ့ထူး၊ အိုးစူးအောက်၊ ကဲ့မေး@@ခီ့ဗီး၊ လဆံးဘာ့လီး。

လဖူးဆုံးမူး၊ ဆုံးလတွေးတာ@@၊ အိုးယံး@@မှန်း၊ ကဲ့ဆိုးကုံးလီး。

လီးပုံးအုံထံး၊ ထို့ဗီး@@ခံးအား၊ အိုးယံး@မှန်း၊ ဖိုးဂုံးအော်လီး。

လခေလခေ, ထီးခေတ်ပုံး, ယဲဒုတ္ထလေးနှင့်, ထီးဝါးပြုလို့။

ထံးလုပ်ဆေးယံး၊ မြို့ပုံးခွဲ့လီး၊ ဘားနှုန်းစူး၊ လားပုံးဆွဲသီး။

ଓই?@@ওঁজ্বলি, ওলিপুঁজ্বলি, য়িগুঁজ্বলি, গুৰুজ্বলি।

ပြန်ဖို့အသေးအင်

- ၁။ ကုံးခေါ်သာစိုးလူကျော်, ဖုန်းနှင့်ဘုရားဂုဏ်ဆွဲ
အေပါနဲ့ခီးကိုအက်, လယ်မှုအိုခံးအေရှာ

- J. వఫీయిలుప్పినికాయాగు, మిత్రియుచెప్పించావాగు
మిత్రియాలించేస్తుచేస్తింది, ప్రాంతికగురులుంచాలి?

၃. ထို့ရှုတိုးထောက်ခဲ့သူများ၊ နောက်လုပ်မှုကြောင်းများ
နှင့်ထုတေသနများအတွက် ဘယ်လုပ်မှုများ ဖြစ်တော်းလို့
သော်လိုပါဘူး။

၄. ကုလ္လာဖို့ဖို့ပို့တွေမာ, လုစာရဲကုဖိုးက
ထိုးသာရှုံးလဘူန်လိုလို, ကိုင်ထုံးယွေဆာတိုးကပါ

၅. ဆေအတိအန္တ, ဒရလူဘာ, ဆေမဲကုန်လျန်မှုယော
မနဆီပါထုပဂ္ဂီးပဘာ, ပန့်ဘာရလိပုဂ္ဂီးပဘာ

၆. ကုလဖို့အဲလေလး၊ မွဲလက်ဂါးလက်ဂါး
အေနှုနံခိုလမာရများ၊ ငာကုံးလီ့ကြို့ဖျော်ဖော်

၇. မံကြောင်နှင့်သာဂျလာရွှေအမှုဂါး၊ မဆော်ပြကဲခေါ်အမှုနေး
လျဖို့ဖို့ကိုင်ဒီပြအကျိုး၊ ပုရှုံးယူလအိုးနှီးဂါ

၈. အိုပ္ပါယီးတိုင်လီးလိုင်း၊ ပျို့ဖို့ပြီးခာရှုံးဆောင်
အိုလျင်တံ့ခိုက်ချို့ထိုးတော်၊ ဆေအဲပွန်ကိုရောင်းခြင်း

၆. ဂဲ@@ဘနဆီးထူး၊ ဖျို့ဖတ်ထူး၊ မွဲဆောတိုးဖြုံးအဲနှစ်မာ
စုံပဲဆီးထူးလျှော်းကူး၊ မွဲဆောတိုးလီးကူးဖြူး

ဆရုတ်သိန်

တံ့မခန့်ပလူခံးကဲ့, ထိုးပလှုဖူးပတ်လဲ့
ဆမိမခားသားနှင့်, ပတ်သိန်အဆေဖိုလို
ဖို့ဆံ့တံ့သိန်တရုတ္တာ, ဖို့ဆံ့မိကဲ့ပုံးလာ
တံ့သိန်အားအေးတင်းနှင့်, ဖို့ဆံ့မိကဲ့ပုံးအားလုံး
အီ@@ဖို့အုံပါအတံ့သိန်, မခန့်မိဖူးဆကိုယို
အေးဖို့မခြားထိုး@@ဘားသား, ဖို့မိဒါခီးဆရုံးယာ

ဘုဂ္ဂို

၁. ထိုးဘုဂ္ဂိုဖိုးလေ့ကော်, လူဆားကျော်လေ့လူမှား
၂. ဘုဂ္ဂိုဖိုးထိုးပုံးတရုတ္တာ, လူယူလေ့ယိုးဆားမှားနဲ့
၃. လမနားလဖူးပုံးတရုတ္တာအေး, လူဆားနဲ့လားဘွဲ့ခိုင်နာ
၄. ဘဲအေးသိန်ပချွဲ့ခဲ့ဆားနဲ့, အဲ့လို့ခေါ်နဲ့မြို့လေ့မဲ့

ဦးဖို့

၁. ရှုဖိုးဂူ့ဆားလာ့@@, ဆတိုးသားမဲ့ဆားထူ့
ပုံးတရုတ္တာနှင့်မွဲ့ပိုးလကာ, ရှုဖိုးယော်အုံအား
၂. ဆတိုးလတိုးမှာလဲ့, ဝဒမဲ့ဂူ့ကော်မြို့ကဲ့
ပုံးတရုတ္တာနှင့်မွဲ့ပိုးလကာ, မရှုပို့ဆပို့လေ့ပို့ကျား
၃. ဆတိုးတိုးသားလာ့@@, ဒို့ခေါ်အမှားလေ့ယူ့
ပုံးတရုတ္တာနှင့်မွဲ့ပိုးလကာ, ပုံးလန်ကာလဆိုရှု့

တံ့သိန်အလေ့လာ

မိုးသရှု့ဖူးသရှု့, ဖို့ဆံ့တံ့သိန်အလေ့လာ
အဆေအဲ့ယိုးနှံ့ပုံးလဲ့, မိတု့ဘားယွှေးဆေအဲ့နဲ့
ထို့ရှု့ထိုးယောလတံ့ဗား, အဆေအဲ့ဖို့မော်ဂူ့
ဆို့အေးလံကိုထား, ဖိုးဂူ့နဲ့ဆိုးမိုးသရှု့နဲ့
မိုးဖူးအဲ့ဖို့ပောကာ, ဖို့ဆံ့မိကဲ့ရှု့ပုံးလာ

ဆကို့သားကို့ဘာ

ကို့ဘာကို့ဘာလားပေး, အုံမခန့်လာတံ့ဗား
ဆကို့ဘာအဲ့ဆကို့သား, လားပေးစူ့@@ကို့အို့ကျား
ဆကို့သားလမဲ့လဲ့လို့လာ, ဆလူ့အို့ပေးတရုတ္တာ
ဆကို့သားပလအုံပဲ့, ပမိဒါခီးဆရုံးယာ
ဆကို့သားလအို့နဲ့ဆံ့, မိုးဘာတို့ဂူ့ကေဆုံးဘံ့
ပ@@မိဒါဆရုံးတရုတ္တာ, ပဆာကို့မဲ့မြို့လေ့မဲ့

ဆုကလု

၁. ဆုကလုလေအအုဖံး, မွဲဘာန္ဒာအကောင်းဆုံး
ယိတ်ယိစာအမိပါ, မွဲယဉ်ဆောတဲ့အလုလှလ်
၂. ဆုကလုလေအအုဖံး, ယဉ်ဆောတဲ့အကူးလဆုံး
ထုံနားနိုင်ယဲ့ကြေး, ဆေခံးကုဖိယဉ်တဲ့လူ
၃. ယဉ်ဖူလုဆုကလုဂေး, ဆေမရှုဂဲလဆိုလလ်
ဆုကလုလေယဉ်ဖိုလ်း, ထုံနားယဲ့သာဘဝိုင်
၄. ဆေခံးကုယဉ်တဲ့လျော်, လူဗို့ယဉ်ပီးယဉ်မူးယော
ခံးကုလေးပတဲ့လုံး, ဆေမဆလိုဂေးယဉ်အီးကျေ

ရှုဖိုး

၁. ရှုဖိုးဖူဖံးလုံးဖူလုံး, လူထိုးများဆုံးအာနုံး
လူကနုံးလိုးမန်း, ထာမူးခိုးထာလုမူးဘုံး
ရှုဖိုးဖူဖံးလုံးဖူလုံး, လူထိုးများဆုံးအာနုံး
၂. ထိုးမျှလုံးနှုံးအီးခံးပုံး, ပုံ့ဖို့လူးဆေခံးအီးဘံး
ထိုးနိုးနှုံးဆေခံးခံးပုံး, ဖူးထုံးနုံးယူးထာမူးဘုံး
ရှုဖိုးဖူဖံးလုံးဖူလုံး, လူထိုးများဆုံးအာနုံး

လံဖြို့လဖျအခီပယီ

GLOSSARY

ဆောင် – ၁

ကင်ဝါ	Tie	ချဉ်ထား
ပနါ	Buffalo	ဗျာ
ဆင်ဝါ	To sew	ချုပ်ထားသည် အပ်နှင့်ချုပ်သည်
အခေါး	His	သူ၏၊ သူ
ဂုဏ်	Walk	လင်းလျှောက်သည်
လပွဲဝါ	Above	အထက်၊ အပေါ်
သွက်ဝါ	Tightness in chest	ရှင်ကြိမ်သည်
နှစ်နှစ်	Very	အလွန်၊ လွန်စွာ
ယင်ဝါ	To cling to	တွယ်သည်၊ တွယ်ကပ်သည်
ဘေရှိ	Aged, old	အသက်ကြီးသော၊ အိုးသော
ပုံးဘေရှိ	old people	အသက်ကြီးသူ
ဖါယါ	Step-father	ဘတ္ထုး
လယာ	Rattan network a sling suspended at the end of a porter's yoke	ဆိုင်း
မငါ	Good	ကောင်းသည်
တရှိ	Surely, Certainly	တကယ်
သွေး	Palpitation of heart	နှလုံးတံ့ခိုင်း
နှစ်မေ	Very much	အလွန်
ထနါ	Fence	ဝင်း၊ စောင်ရန်း
ကခါ	Will break	ကျိုးမည်
ဝါထာ	To embrace	ပိုက်ဘက်သည်
ကလာ	Ten thousand	တသောင်း
တေတား	Quickly	မြန်မြန်၊ လျှော့မြန်စွာ
ဝါဝါ	Around	ပတ်လည်
သွေး	Understanding heart	သိမြင်နားလည်လွယ်သော
ပထိ	mercury	ပြေား
ထမေ	Black-smith	ပန်းသဲ
သွေး	A small land leech	ကျွဲ့

ဆေး	Itch	ယားနာ၊ ပဲခြာက်
သရု	Nauclea cordifolia	ထိမိပင်
လါလို	Any	မည်သည့်၊ တစ်တယောက်
ဆိုဆို	Softly, gently	ဖြေးညှင်းစွာ
ဆရဲ	An earthen bowl	အင်တံ့
ဖိကဆို	Divine father	အဖဘုရား
ဖွထယ်	To guess	ရမ်းဆသည်၊ ခန့်မှန်းဆသည်
ယဝေက်	Tightness in my chest	ကျွန်ုပ် ရင်ကြပ်သည်
ကာစစေ	The short headed catfish (silundia gaugitica)	ပါးမြိုင်း

Increase your word power

ခါ	Break	ကျိုးသည်
ခာ	Bedstead	ခုတင်
	To shoot	ပစ်သည်
ဂါ	Elderly woman	အဇော်
ဂဲ	To cross over as	ကူးသည်
လုံဂဲ	To resemble as	အထွင်တူသည်
ဂု	To walk	လမ်းလျှောက်သည်
ဟေ	To winnow	လျှော့သည်၊ ပြာသည်
ဟု	Industrious	လုံးလ စီရိယျိုးသော
ဆါ	Soft	ပျော့သော
	Weak	အားနားသော
ဆေး	Soundness	အောင်မြင်သော (သစ်စ္စ)
	To sew	အပ်နှင့်ချုပ်သည်
သဆေး	Apply to person (have a sound mind)	
ရှိ	Old, mature	အိုးသော၊ ရှင်သော
ရှေ့	Lead, A handnet	ခဲ့ ပိုက်
ဝေး	Iron	သံ
	Needle	အပို
	Above	အကြံ
	Nail	သံ (ပါးမှုးတလက်မအစုံသောသံ)
နှိ	Ear	နား
	Blade	အဘွား

ဒါ	Father	ဖခင်
ဒေ	Creak	ကွဲသည်
ယို	Sail	ချုတ်
ယော	Torn, rent	စုတိသည်
ဝါ	To paddle	လျှော့ခတ်သည်
ဝေ	To reach around	
ဝ်	Shake	ရှုပ်သည်
ဝံ	Itch	ယားသည်
	Heart	နှလုံး
မေ	Son-in-law	သားမက်
ရဲ	Papyrus pangorel	ဝက်လါ
လို	Contrivance for catching fish	
အို	An interjection - Ah!	
ဒေး	Thick (of liquid)	အရပ်ပြစ်သော
နဲ့	A basket	တောင်း
နှု	Sword	ဒီရှည်
မီ	A kind of disease, of nostril	ဖွတ်စအိုနာ (ပွတ်သို့နာ)
	The last stage of larva previous to its becoming a fly	ယပ်ဖြစ်ခါနီးအပြောပို့ရောက်နေသော လပါက်ဓကာင်

ဆရို – J

ထယ်	To guess	တွေးဆ ခန့်မျဉ်းသည်
ကျမော	Very difficult	အလွန်ခက်သည်
ကခေါ	One step	တလုမ်း
ခေလာ	Chin	မေး၊ မေးစွဲ
ဟုထား(ဆုံးဟုထား)	To hold off	
ပမာ	Yoke	ထမီးပိုး
ဘာဂေါ	Be infected	ကူးစက်သည်
ဝါရှု	Spring with elastic force	ကန်သည် ပြန်၍ကန်သည်
ပစ္စာ	Ghost	တဇ္ဇာ
နာဂါ	Covetousness	အလိုရမက်တြီးသော
လျှော	Tea	လဘက်

ထောက်	Magnet	သံလိုက်
ခေါန်	Evil spirit	နတ်ဆိုး
ကထာ	One span	တထွာ
လပယာ	Forward	ရှုည့်
ဆရာ	Teacher	ဆရာ
ဆောင်	Disease	အနာရောဂါ
ဒေါ်	Male	အထိုး
ထောဝါ	To weave	ယက်ကန်းယက်သည်
ရုရှု	Noise as of something moving on dry leaves	သစ်ရွှေ့ကြောက်များသွေ့အကဲ မည်သံ
ယုကာ	Roasted fish	ခါးကင်
အဒေါ်	Floor	ကြမ်းပြင်၊ ကြမ်းခင်း
မနကာ	Work (v)	အလုပ်လုပ်သည်
ရှုဟာ	A few man	လူအနည်းငယ်
လယာ	One hundred	တရာ့
@@	Slightly sloping	အနည်းငယ်စင်ခြေလျောသော
လသာ	Fruit of Cicca macrocarpa	ဆီးဖြူသီး
ဆေမာ	Work (n)	အလုပ်
မနေး	To stir, to shake	လှိုင်သည်
မနေ့	To break	ချိုးသည်
လအတော်	April	တန်ရူး
ထိအကာ	Difficult poem	ခက်သောလက္ဍာ
ဒေလော်	To lay floor with bamboo	ပါးဖြင့်ကြမ်းခင်းသည်
ဘာလဘာ	Perhaps	စရာရှိသည်၊ ဘွယ်ရှိသည်
ရှုလယ်	The stars	ကြယ်များ
ဆောာမာ	Error, blunder, mistake	အများ
နှုနား	Pine apple	နာနတ်သီး
မနကာအောင်		ခက်အောင် လုပ်နေသည်
ထမာထမာ	Vainly	
ယုနာလယ်	Sword fishes	ပါးမန်းထားလွယ်များ
လဂ္ဂလါလို	Any one, anybody	တယောက်ယောက်၊ မည်သူမဆို

သငရှိအမာ	Wife of the elder	သက်ကြီးသူ၏ ခင်ပွန်း
ပန္ဒအဖေ	Male Buffalo	ကျွဲထိုး
ဆရာလဂ်	A teacher	ဆရာတယောက်
ပုရှံအဆေ	That which belongs to others	သူတပါန့်ခိုင်သော
ပုရှံအဟာ	Industrious person	ထက္ခလုံလရှိသော
မဆကာတရှိ	Work earnestly	တကယ်အလုပ်လုပ်သည်
ပကမာကာ	We will work	ကျွန်ုပ်တိအလုပ်လုပ်မည်
သငရှိလဂ်	An old man	လူအိုတယောက်
ဒေဝါလာယာ	Far seeing prescient	အနာဂတ်ဂို့သိသော
ပကာနှဖါ	Respect your father	သင့်ဖင်ကို ရှိသေပါ

Increase your word power

ဆေမာ	Work	အလုပ်
အကော	Difficult	ခက်သော
@@	Bitter	ခါးသော
ခါ	To step	လှမ်းသည်
ခာ	Expensive	အဘိုးများစွာပေးရနေသာ၊ ဈေးကြီးသော
ဥု	Evening	ညနေ
ဥာ	Applied to persons,	
ပုရှံလဂ်	one man	လူတယောက်
ဗာ	To use loud violent language in order to daunt	ပေါက်ထော်သည်
ဗာ	Cage for fowls	လျှောင်အိမ်
စာ	-	-
စာထံ	To go against the tide	ရောင်နှု
စာလံ	To go against the wind	လေဆန်
အဆ	as much again	
အေနံ့လာမအာနံ့စာ	e.g., Twice as much as formerly	ယခင်ထက် နှစ်ဆ
ဥု	To fall of gaining	ရှုံးသည်
ဓာ	Pain	နာသည်
ရှု	Few	နည်းသော
ရှု	Star	ကြယ်

၆၁	Pliable splints (bamboo)	နှီး
	Shy, timid	ကြောက်တတ်လန့်တတ်သော
	Lively	ရွှင်သော၊ ဖြတ်လတိသော
၀၁၃	To bet	လောင်းသည့်၊ လောင်းကစားသည့်
၀၂၂	Loom	လက်ကန်း
၀၂၁	To span	ထွားသည်
၃၃	Level	ညီးသာသော
	Floor	အခင်း၊ ကြမ်းပြင်
၃၂	See	မြင်သည်
န၁ (နာဖျာ)	Nose	နာခေါင်း
န၂	Sword	ဒါး
န၄	Basket	တောင်း
	Count	ရေတွက်သည်
န၂	Night	ညုံး
၅၁	Affix, male, gender of animals	အထိုး
၁၁၂	Hit in shooting	ထိသည့်၊ မှန်သည့်
	Be suitable	သင့်သည့်၊ သင့်တော်သည့်
	The mustard plant	မှန်ညှင်း
၁၁၃	To worship	ရှိခိုးသည်
၅၁	Wife	မယား၊ ခင်ပွန်း
မ၂ (၁၈၂)	Alligator	မိကျောင်း
၅၂	Do	ပြုလုပ်သည်
၁၁၂	Generic name for fish	ပါးချိုးနှင့်ဆိုင်သောအမည်
ဆျေယာ	Flesh	အသား
ယ၁ (မူယာ)	Front	အရှေ့
ယ၂ (လယာ)	One hundred	တရာ
ရ၁ (တရာထဲ)	To spread out, as a bird the tail, open as a fan	ဖြန့်သည်
ရ၁ (မိရာ)	A pearl	ပုလဲ
၁၁၃	The moon, a lunar month	လ၊ ဆီးမြှောပင်
၁၁၄	Leaf	အရွက်
၁၁၅	Blue	အပြာရောင်
လ၁ဖျော့	Swamp; a plain	ကွင်း

os	Husband	လင်ယောကျိုး
oj	Bamboo	ဝါး
oJ	Fruit	အသီး
	To bear (as fruit)	သီးသည်
	To breathe	အသက်ရှုသည်
ɔs (သထ်)	To bale water	ရေပက်သည်
ao	Numerous, many	များစွာဘော

ဆောင် – ၃

ကဆ္ဗု	Elephant	ဆင်
ခုလား	Footprint	ခြေရာ
ထုအဲ	Rise against	ပုန်ကန်ထွေသည် တော်လှန်သည်
နှုခါ	Self	ကိုယ်တိုင်
ယနှုခါ	Myself	ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်
နနှုခါ	Yourself	သင်ကိုယ်တိုင်
အနှုခါ	Himself	သူကိုယ်တိုင်
ထုဘား	Arrive at (in ascending)	ရောက်သွားသည်
	To be complete	ပြည့်သည်
လဖူ	One viss	တပိသာ
အုံး	To search; to look for	ရှာသည်
အုံစွ	To invite	အဖော်ခေါ်သည်
ခုဂျ	To cross over	တဖက်သို့ဖြတ်ကူးသည်
ခုဖူ	To step over	ကျော်ချွှေ့သွားသည်
အုံစူး	Ask	မေးသည်
ဘုံခာ	Priest	ဘုန်းတိုး
အုံကြာ	Broil; roast	ကင်သည်
ယုံး	Pity to have compassion	သနားသည်၊ ဂရဏာသက်သည်
ဖုံးလေ	Beneath; under	အောက်၊ အောက်တွင်
ဆုံး	A cock	ကြတ်ဖ
ဂျုအေ	To cry holding breadth	
ဆုံ့	Lice of fowls	ကြက်သန်း
အုံထူး	Be wide of an opening	ဟလျက်ဖွင့်နေသည်

သမ္မ	Deer	သမင်
ဆုခါ	To break by pushing	တွန်း၍၏သည်
ဆုထုံ	To push up	အပေါ်သို့တွန်းသည်
အဆုဝါ	Placed on the back	ပက်လက်
နှစ်ဝါ	Grow more severe	ပို၍တိုးလာဆိုးလာသည်
လူဖော်	Become separated	ကွဲကွာနေသည်
လူမ့်	Lost	ပျောက်ဆုံးနေသည်
ကာဥကာ	To talk over	နှီးနှောသည် ရွေးနှေးသည်
လူဆုံး	Leaking	ယုံသည်
ဆေဂုံ	Picture	ရုပ်ပုံ
ဆေဂုံဆောဖုံ	Image	ရုပ်တု
လူဂုဏ်	Resemble	တူသည်၊ အဆွင်တူသည်
ရှုံးဝါ	To place fence around	ခြေကာထားသည်
လူအောင်	To precipitate; to sink to the bottom	အနှစ်အနယ်ကျသည်
	To become dense (as liquid)	အရည်ပြစ်လာသည်
ဖူနှံ	Spear blade	လုံသွား
လူရှုံး	Be divorced	လင်မယားကွာခြင်း
ဝါအောင်	Be circular	ထိုင်းသော၊ စက်စိုင်းပုံဖြစ်သော
ဝါခေါ်	Circular	ထိုင်းသော
ဝါဝါဝါ	To surround	ထိုင်းထားသည်
ဝါဝါဝါ	To spring up	ကန်သည်၊ ပြန်၍ကန်သည်
ဘုဝါ	Echo	ပဲတင်
ဟန်	Fruit of marian	မရန်းသီး
လူသာ့	To become yellow	ပါလာသည်
လူဆို	To become weak	
လူရှုံး	To decrease	နည်းသွားသည် ရုတ်ပလျှုံသွားသည်
လူရှုံး	To become poor	ဆင်းရဲသွားသည်
လူဝါဝါ	Left behind	ကျွန်းခဲ့သည်
လူတာရီ	Spreading (applied to the branches of trees)	
လူလေ	To spill over	ဖတ်သည်

လန့်လုံ	To have a miscarriage	သားလျောသည်
လန့်လင်	Miraculous	အဲ့ထဲဘယ်သော အဲ့ဘယ်သရဲ့ဖြစ်သော
ယန့်ဘာ	Fruit of brinjal	ခရမ်းသီး
ဘန့်ဘာ	A species of bean	ပုံဖွန်
ကန့်ထား	To yawn	သန်းသည်
ဖန့်ထား	Begin to shine	လင်းလာသည် တောက်ပလာသည်
ယန့်ထား	To stretch forth	ဆန်းတန်းသည်
အန့်ထား	To gape	ကြယ်စွာဟသည်
ဆေးထားယို	To spread the sail	ချက်စွဲ့သည်
ကျေထားယို	same as	
ဆေါဝါးဝါး	Chicken pox	ဝက်သက်
နှုတ္တာ့င်	To recover consciousness	သတိရလာသည်
ဆရုံပထား	Register; account	စာရင်း
လန့်မါလန့်	Some get lost	တရီးပျောက်သွားသည်
ထော်ရှုလန့်ဖော်	To settle down in the married state and become separated	အိမ်ထောင်ပြုပြီး အိုးအိမ်သစ်ဖြင့် ခွဲနေခြင်း
မာောင်ဝှုဒ္ဓ	Somewhat circular	ဂိုင်းသယောင်ယောင်
လန့်နော်ခါ	To resemble self	မိမိကိုယ်နှင့်တူသော
ထုံးဘားလတုံး		တတ်းပြည့်သည်
ကဆုံးခုံးလား	Footprint of elephant	ဆင်ခြေရာ
ကယ်းကဖူး	Majesty	တန်ခိုးအာန်ဘော်

ဆောင် – ၄

ကံ့ပုံ	Thigh	ပါင်
စံစာ	Dirty	ဉာဏ်ပေသော
ပံ့လုံ	To fall down; as stalk of paddy	စပါးလဲသည်
ယံ့လျေား (ဂံ့လျေား)	Thatch	သက်ကယ်
ထံခံး	Source of river	မြစ်များ
ပံ့လား	Pretty	လှသော
ပံ့ဘာ	Bale fruit	အုပ်ရှစ်သီး
ကဆံ့	The measure of a circumference equal to that by joining together the thumb and third finger	တကိုင်

ထံးပါး	Always	အစဉ်
တံ့ကု	Salt water	ရေငံ
ထံ့ပါ	Animal cule in water	ရေပိုးပေါ့ဗား
ဒံ့လူ	To lay eggs	ဥသည်
နံ့ခံ့၏	Twenty	နှစ်ဆယ်
မံ့မှု	Sleep, be sound asleep	အိပ်ပျော်သည်
	Forgetful - be in reverie	တွေးဆဝေးမောနေခြင်း
မံ့မှုး	Dream	အိပ်မက်သည်
နံ့ဘာ	To laugh at	ရယ်ခြင်းခံရသည်
	Ridicule - smile with contempt	ပြက်ရယ်ပြခြင်းခံရသည်
အထံ	Root - bulbous root	သစ်ဥသစ်ဖုံ
ထံ့ထား	An estuary	ခြံစွဲ
ထံ့လှု	Salt	ဆား
ပံ့ထုံ	Melt to become liquid	အရည်ပျော်သည်
နံ့ကာ	Two persons	နှစ်ပေါ်ကာ
ရှုဟဝံ့	A few words	စကားအနည်းငယ်
ထားထံ့	Scissors	ကတ်ကျေး
မံ့သာ	Fruit of eugenic tree	သပြုသီး
လားလံ့	Becoming as things	ဟောင်းနှစ်းလာသည်
မံ့ခေါး	To collect (as taxes)	အခွန်ကောက်ခံသည်
ဝံ့ခေါ်	To wring out	လိမ်းပြော်သည် (အဝေါ်စိမ္မရ)
ဝံ့လူ	To put in	ထည့်သည်
	To be infested with insects	ပိုးကျသည်
လူ့လံ့	To become dull at the edge	တုံးသည်
ပံ့ဘာရှိ	Old grandmother - grandame	အဖွားအို
ဝံ့အေထုံ	To count more	ပို့ရေတ္တက်သည်
	To multiply	ဓမ္မာက်သည်
ဆုံးယူ	The yolk	ကြက်ဥအနှစ်
ခံ့ပေနါ	Grating to one's ear to be tired of hearing	နားငြီးသည်
စံ့လူ့သ	To speak of oneself	မိမိကိုယိုကိုပြောသည်
လူ့မိပ်	Lost	ပျောက်သွားရော
အိုလူ့မိပ်	Be silent	တိတ်ဆိတ်စွာနေလေ့

အံနိဒါ	Wear ear ring	နားတောင်းပန်သည်
အဲနှုန်းဆံ့	Eat a bit	နည်းနည်းလောက်စားပါ တဆိတ်စာစားပါ
ဘံ့ဝံ့ထား	To squeeze out (as water from wet cloth)	(အဝတ်စိမ့်) ရေကို ညွှန်ထားသည်
ဆေဖယ် (ဖယ်)	Allude hint	ရည်စောင်ခြင်း
အဲခုံ့မူးဘံ့ နှုလုဘံ့ လဖျော်ဆေဖယ်		ကိုယ်ကို ခြုံ၍ယုံးသည့်တိုင်အောင် တရားကျွဲ့သော ရသေးပင်လျှင် အပြစ်တင်ခဲ့ခြင်းမလွှတ်
ထံ့လူဘံ့	To dry up as water	ရေခန်းသည်
ငံ့ဆေးပံ့	Parchment	သားရေပါ်တွင်ရေးသောစာ
ဝံ့ပေကံ့	To twist tight and hard	ကျွဲ့သည်
လံ့ဘံ့	Whirlwind	လေဘွဲ့
ယူ့ယူ့	To flap the wing up	တောင်ပံ့ခတ်သည်
မန့်ကန့်ခဲ့	The cubeb piper - cubeb a creepr which resemble betel plant	ဂိတ်ချင်း
ရံ့ဝေဝေ	To girdle around (to girdle a tree)	ဟတ်လည်ရမ်းသည်၊ သင်းသတ်သည်
မာဆမံ့	The ocean	သမုဒ္ဓရာ
@@	To blame	အပြစ်တင်သည်
လံ့ထု့အောင်	To change (as raiment)	အဝတ်လဲသည်၊ ဝတ်စားတန်ဆာလဲသည်
ဝံ့ထု့နေထွေ့	To count	ရေတွေကိုသည်
ခံ့ပံ့ကလာ	Very dark	အလွန်မှုံးဝင်ပဲသော
ခံ့ယူ့ကလာ		
ဆော်ဆန်	Darkness	မြှောင်းနိုက်
မူးယံ့မောန်း	To delay, to dawdle; be dilatory	ဖော်နဲ့သည်၊ နောင့်နေးကြန့်ကြာစေသည်
ပူရှာအပံ့	A stingy person	ကပ်စောနောဘူး
ထံ့ထံ့ဆောင်	Clearly	ရှင်းလင်းစွာ၊ ကြည်လင်းစွာ
ဆော်းဆောလာ	Beauty	လုပ်ခြင်း၊ ယဉ်ခြင်း
ဆံ့သံ့နှံ့ဘံ့	Paddy or cultivated fields	လယ်ယာများ
မေလတံ့ဗီး	Work without ceasing	အစိုးလုပ်၊ အဆက်မပြတ်လုပ်
ဆော်အောင်	Food is on the increase	အစားအစာပေါ်များလာသည်
ဆော်ဝံ့လူမ့်	Starvation cease to exist	တော်မွှတ်ခြင်းမရှိတော့ပြီ

ဆရိ – ၅

လန်ထံ	Exact accurate	တိကျသေချာသော
မဲ့သာ	Satisfy	စိတ်ကြေနှစ်သည်
ဝံအေး	To get a boil	အနာစီမံပေါက်သည်
ပံ့လဲး	Everywhere	နေရာတိုင်း
ထံးလဲး	To put in	ထည့်သည်
ချွေား	Weight	အလေး
ဂံ့လဲး	Site of a house	အိမ်နေရာ
	Womb	သားအိမ်
ဒံ့ခံ့	To list to one side	တဘက်သို့စောင်းသည် ယိုင်သည် တိမ်းသည်
လံခံ့	Chicken hawk	သိမ်းငါ်
ခံ့ဂုံး	Appearance	ပုံပန်းလက္ခဏာ
ဝံပို့	The crotch on a tree	သစ်ပင်ခွဲကြား
ဝံချွေ	Ficus?	ခဇ္ဈိုးပင်
	Evergreen shrub	ခအောင်း
ဝံပံ့	The bark of a tree	သစ်ပင်အခေါက်
အံ့ထံ	The root of ginger	ချမ်းဥုချုးတက်
ဆုထံ	Cock's comb	ကြက်အမေါက်
လန်လံ့	Worn away by friction	ပွန်းသည်
ဂံ့ဂုံး	To doubt	ခွဲ့ဟမက်းဖြစ်သည်၊ စိတ်နှောင့်နှေးသည်
အေးဖံ့	To eat opium	ဘိန်းစားသည်
ဘံ့စွု့	To shut and open	မျက်စိတိဖွင့်လိုက်ပိတ်လိုက်ပြုလုပ်သည်
ဝံ့ဝေါး	To shake as the head	ခေါင်းခါသည်
မံ့ရှိ (မံ့ရှိခွာ)	Father-in-law	ယောက္ခမ၊ ယောက်ကျားသူ
အံ့သံ့	The pulp of sesamum seed	နှစ်းဖတ်
စံ့စံ့	Cymbal	လင်းကွင်း
ဝံ့ဝေး	Round about, here, there, to and fro	
စံ့ဝံ့စံ့ဝေး	To speak in around about way	ကျွဲ့ကောက်ပြာသည် ဟိုပြာသည်ပြာ
လူ့ဆံ့နဲ့ဆုံး		ဟိုသွားသည်သွား
ဆုနံ့	The crop of a fowl	ကြက်စာလုတ်
ထံ့စံ့စံ့	To strike cymbal	လင်းကွင်းတိုးသည်

အံလံနာ	A species of luffa	သပ္ပတ်ခံအသီး
တုံးနှစ်	Day after day, all day, daily	နေ့တိုင်း၊ တနေ့ပြီးတနေ့
နှစ်တူ့ဘုံ	New year	နှစ်သစ်
လဲဆံ့ယံး	The holy bible	သမွာကျမ်းစာ
မဆလုတ်	To make exact	ဆောင်တိကျအောင်ပြုလုပ်သည်
ဂုံလေးလလေး	A site of a house	အိမ်နေရာတစ်
အခံးအကု	Feature	ပုံပန်းသဏ္ဌာန်
အံ့သံ့လယ်	A viss of sesamum pulp	နှစ်းဖတ်တပိုသာ
ထံးလူလန့်	Put in some	တရီးကိုထည့်ပါ
ဝံ့ပျေလဘံ့	A plant of wood	ပျော်ပျော်တရာ်
လမ့်လဲလို	Anything	မည်သည့်အရာမဆို၊ တရာ့

ဆောင် – ၆

ကဲ့ကျ	Evening	ညနာ၊ ညနေချမ်း
ခဲ့ဘူး	Animal resembling a squirrel	
လဒုမဲ့	To differ, unlike, different, to be singular	ခြားနားသော၊ ထူးခြားသော
ဆဲထဝ်	To draw water as from a well	ရေနွဲသည်၊ ရေဝင်သည်
လဲထုံး	To become wider	ကျယ်လာသည်
မဲခုံး	Grinders, the molar teeth	အံ့သံး
ယဲဆံး	Fifty	၅၀းဆယ်
မဲထုံး	Spring up, vegetate	ပေါက်သည်၊ အနိုးအပြောက်ထွက်သည်
ယဲယံ	Brightly	တောက်ပစ္စာ
ဝဲခဲ့	Open eyes	မျက်စီးကြောင်သည်
လအဲဘဲ	Drooping as leaves	နှစ်းသည်၊ ညီးနှစ်းသည်
ငါလအဲဘဲ		စိတ်ညီးနှစ်းသည်
သုံးဘဲ	To speak, about, again and again	တသသည်၊ တမ်းတသည်
ကောဲ		
ခဲ့ဘဲ	World	ကမ္မာ
ပဲ့ဘဲ	To put things in order, to arrange	အစဉ်အလိုက်ထားသည်
ပဒဲ	Hare	ယုန်
လအဲဘဲ	Hanging, pendent	တွဲလဲကျသည်၊ တွဲလောင်းကျသည်

မန္တာ	To tame	ယဉ်စေသည်
	Soothe	ကလေးရွှေ့သည်
ရဲဝံ	A love potent, Charm to excite love	အနုဆေး
ဝတဲ့	To have severe pain in the chest	
အူပဲ့	A clan feast	ကရင်ထိုးစံအတိုင်း ပြုလုပ်သည့် အပြစ်ဖြော့
ကဲကာ (၁စွဲ့ ၁ဇွဲ့)	Too	အလွန်
အေး	To catch fish with a kind of net	ငါးသက်သည်
ခဲ့နဲ့	Brother-in-law, sister-in-law	ယောက်ဖာ ခယ်မ
ပျော်	Flat	ပြားသော
စဲထော	To seal	တံဆိပ်စပ်သည်
ဘဲ့တလို့	Kind of leguminous plant	ပစောင်းလျား
ဆျေကအဲ့	Domestic fowl which resembles jungle fowl	ကြက်တည်း
ဆပဲ့ဘာ	Chillie	မြို့တိုးသီး
မနကဲ့တူ့	To build up, to found	ပြုလုပ်ဖန်တီးသည်၊ တည်ထောင်သည်
ဝငဲ့စဲထော်	Be in a rage	ဒေါသတွက်သည်
ဆဲ့လုံခဲ့	To suspend the feet	မြို့တိုးလောင်းချေသည်
ဘံ့ဂဲ့ဘာ	The mammoth bean, the fruit of @@	ရုက်ညွှဲးသီး
ဆဲ့အလဲး	To change place	နေရာပြောင်းသည်
ဆော်ဝဲ့	Promise	ကတိ
ဒော်ကော	Parrot	ကြက်တူရွား
ဆေအဲ့တာ့	Sweetheart	ရည်းစား
လျှဲ့ဝဲ့	Lightning flashes	လျှပ်စစ်ပြက်သည်
ဝဲ့ဘေ့	Old brother	အသက်မြိုးသောအောင်ကို
ဆော်မဲ့	Fear	ကြောက်ချုံးခြင်း
ဖဲ့ော့ခဲ့	To fold legs	တင်ပွဲည့်ခွေ့သည်
နဲ့ဆလုံအား	To have self-confidence	မိမိကိုယ်တိုယ့်ခြင်း
အဝံ့ဆဲ့လုံ	to take root	အမြစ်စွဲသည်၊ တွေ့ယ်သည်
ဒဲ့ဆလုံးနား	To beat ones chest, breast	ရှင်ပတ်တီးသည်
ဝဲ့ဒဲ့တော်	Town and village	မြို့ရာ
သရဲ့ခေါ်	Evil demons	မကောင်းစိုးဝါး၊ သရုံးသာကို

တံတိပဲခလာ	To narrate, tell one's ancestry	ဆွေစဉ်မျိုးရိုးစဉ်ဆက်ကို ဖော်ပြသည်
အသုလ်အသုလာ	To hire	ရှုံးသည်၊ ရှုံးရန်းသည်
မဟဂဲအာဝ	To shake oneself	ကိုယ်ကိုရှုပ်သည်
ခဲ့ငဲ	Earthen lamp	မီးခွက်
ရှုံးလဲ	Landslip on a river	ကမ်းပြုသည်
လူလဲ	To fall down as the bank of a river	ကမ်းပြုသည်

Increase your word power

ဆပဲခဆပေါ်		လှပ်ရှားခြင်း
ဆပဲခ	Deer	ဒရယ်
ဆပဲခဘာဝ	Sin	အပြစ်၊ ခုစာရိုက်
ခုသံ့ခုကဲ့	The knee cap	ဇူးဆစ်စုဏ်ညှင်း
ခဲ့ဆုံးရှိုင်၊ ခဲ့ရှိုင်ခဲ့ရှုံး	Burst forth in a vigorous blaze	မီးတောက်မီးလျှော်တောက်သည်
ခဲ့ဖံ့ဖံ့လောလှာ	To flicker	မိုတ်တုတိမိုတ်တုတိ
ခဲ့လံ့ခဲ့လု	Be dazzling of a light	မကြည့်နိုင်အောင် တောက်လင်းသည်
ခဲ့	dense	ထူထပ်သော
	Wind instrument	နှံ
ဂဲ့	To move, shake	လှပ်သည်
ဂဲ့	To come	လာသည်
ဂဲ့	Pungent to taste	စပ်သည်
စဲနဲ့ဝေါ	To seal	တံဆိပ်စပ်သည်

ဆရီ – ၇

အပဲ့့	Twin	အမွား
ဝုခဲ့့	Bamboo twig	ဝါးခက်
ဖော့့	Blanket	ဖော်
တာ့့	Steel	သံမဏီ
လူ့တဲ့	Lean to one side, listing to one side	စောင်းနေသည်
ယာဖဲ့့	The large silure sheatfish	ငါးပတ်
ခဲ့ခု့	A rod with a running noose for trapping birds	သုတေသနိုင်း
ထဲ့ဖဲ့့	To branch off as a tree road or river	ဖြာထွက်သည့်အကိုင်း
မဲ့့ပဲ့့	A little spare built man	လူဖလံ

လုတ္တဲ့	To become compact compressed	သိပ်ဆင်းသွားသည့်၊ ကျပ်သိပ်သွားသည့်
ယျေဆဲ့	Dried fish	ငါးမြောက်
ဘာထဲ့	Get pinched	ညုပ်မိသည့်
ခဲ့အေး	The bottom	အောက်ခြေး
ပဲးလူ့	To past noon	မှန်းတိမ်း
ဆဲးလူ့	Exude, leak	ယိုသည်
နံဝါ့	To laugh in an immoderate manner	အလွန်အမင်း ဗုဏ္ဏမြဲဗုဏ္ဏရယ်မောခြင်း
အဥုလဲ့	Lizard	ဒီမိုက်မြှောင်
ပဲ့ဝ္း	Very dry	ခြောက်ထွေးသော
ပန္း၏	Candle	ဖယောင်းတိုင်
ခဲ့ထော်	To tie round bind	ပတ်ချဉ်ထားသည်
ယဲးလူ့	To tread out	နှင်းသည် (စပါးနှင်းသည်) နှင်းနယ်သည်
အဂဲ့	The edge	အနား၊ အောင်း
ထဲ့အေး	To weave basket	တောင်းယက်သည်
နဲ့ဆေး	To forge	ပန်းဘဲထုလုပ်သည်
ဘဲ့လူ့	To take off	ချွတ်သည်
လဲ့ပျော်	A cart wheel	လွှဲ့ပီး
ဝဲ့စွဲ့	Honey of bee that lives in hollow trees	သစ်ခေါင်းပျားရည်
ဘဲ့ခဲ့း	Shan state	ရှမ်းပြည်
လဲ့ခုံး	The axle of a cart	လူည်းဝင်ရှိး
အဲ့ရုံး	To have throbbing pain in joints	အဆစ်ကိုကိုခဲ့သည်
ဝံ့ကဲ့	To twist	လိမ်သည်
အူ့ဝဲ့	To stir	ကိုယ်သည်
	To stir backward and forward	လျှော်သည်
သူ့ဝဲ့	To repeat	ထပ်၍ခိုးသည်
အေ့ရဲ့	To eat in company	အဖော်များနှင့်စားသောက်သည်
ဝံ့စဲ့	Twisted; not straight	လိမ်စောင်းနေသည်
ထဲ့ထဲ့	To go back	ပြန်သွားသည်
နါကဲ့ခုံးထံး	The temple	နားထင်
သနဲ့သာ့	Fruit of inga tree, Ingadulcis	တည်းသီး
ဆေကဲ့ယာ့	A piece of cloth, rag	ပိတ်၊ အဝတ်စုတ်

မနဲ့ထား	Have it list to one side	တဘက်သို့စောင်းထားသည်
ယားအံ့ခဲ့း	Narrow waist	ချိုည်းသည်
ဆံးယဲ့လဲ့	How far	မည်မျှဝေးသနည်း
ပဲ့တာရု့	Door	တံခါး
ဖဲ့ဖတဲ့	To put on a blanket or shawl	စောင်ချုပ်သည်
လံးလူ့ထဲ့	Reversal of S-W monsoon	အရှေ့လေတိဂ်ခတ်ပြီး
ခုံယဲးလဲ့	Foot stool	ခြေတင်ခုံ
ဆုံးထဲ့လဲ့	To press down	ဖိချာ၊ နှိပ်ချုပ်သည်
ခဲ့းခာ	Time of threshing paddy	တလင်းရှုန်
နှုံးခဲ့းခဲ့း	The roselle plant	ချို့ပေါင်
ဓားတလဲ့	Run	ပြေးသည်
ထော်အံ့ခဲ့း	A species of bignonia	ကြောင်လျှာ
တဲ့အဲတဲ့နား	Get yourself ready	အသင့်ပြုလုပ်ထားပါ
ပုရှာအဲတဲ့	A vile person, a rouge	လူပေါ်တော်
ဖနဲ့အား	To shirk	အလုပ်ဝတ်တရားမှ လွှာရှောင်သည်
ဆော်အဲ့ထံး	Gnashing of teeth	အံ့သွားခဲ့ပြောတိသည်
ဆဲ့ဘာ့လတ်း	Acacia tree	စစ်ပင်တပင်
ခဲ့ပျော်	The broad part of the posterior	တင်ပါး

Increase your word power

ခဲး	To tie round, bind	ချည်သည်
ခဲးစူးသူ့ချွေး	To tie the wrist	
ဂဲးဆိုဘာရဆို	Weak	အားနည်းသော
ဂဲးဆို့	Strong	သန်မာသော
ဂဲးလိုတူးလိုး	To contradict	အငြင်းအားဖြစ်သည်
စဲ့	Incline	စောင်းသည်
စဲ့	To run	ပြေးသည်
စဲ့ထဲ့စဲ့လဲ့	To go out, to come in	တွေ့က်ချိုဝင်ချို့ တက်လိုက်ဆင်းလိုက်
ဆုံးထဲ့	To push against	တွန်းထိုးညှပ်မိစေသည်
ဆံးဘဲ့	A stoppage of urine	ဆီးအောင့်သည်
ဆဲ့ထဲ့	To transcribe	ရေးကူးပုံသည်
ဘာဆဲ့	To belong	ဆိုင်သည် သက်ဆိုင်သည်

ဆဲ့ဆဲ့	Sourish	အနည်းငယ်ချဉ်သော
ဆဲ့ယို	To taste	မည်းစ်းသည်

ဆောင် – ၈

ခိုဘူး	Scorched	မီးကျွမ်းသော
စူးဝိုး	Wood oil	ကည်းခါ
ဆုတိုံး	Chicken	ကြက်ကလေး
ဆာခို	Heat	အား
ရှိခိုံ	High shelf; over the head, a garret	စင်၊ သဘော်းကြမ်း
မိထုံး	Pwo Karen	တလိုင်းကရင် မွန်ကရင်
ခိုင်း	Listen	နားထောင်
ဒိုးထုံး	To become large, to grow	တိုးပြေားလာသည်
ခိုးထုံး	The soft open part in the skull of a child	ထိုးထိုး
အုံခိုံ	To char; to roast	ဖုတ်သည်၊ မီးအုံသည်
နားခိုံ	Never	မည်သည့်အခါမျှ
ဆိုဆို	Now and then	ရုံဖန်ရံခါ
ခိုးပိုး	The skin of the head	ဦးခေါင်းရွှေ့
	A pad used when carrying thing on a head	ခေါ်ခု
ထောခို(နိုး)	Mouth	ပါးစပ်
မိဂါ	Aunt	အဘေး
ထိုထုံး	Put forth as flower buds	အဗ္ဗားအထွန်းထွက်သည်
နိုးဝေး	Ladle	ယောက်မ
ခိုးခဲ့	Hesitate, mistake one end for the other	ဝနောင်းဝန်း (ပြောင်းပြန်)
ထုံးဖိုံး	To beget a child	ကလေးရသည်
ဖိုးဖိုး	Proudly	ပါကြေားခြင်း၊ စိတ်နေ့မြှင့်ခြင်း
ပို့ဖော်	Overlook by mistake	
တဆို	A kind of tree used for firewood	ကနိုး
ခိုးဗော်	To spell	စာလုံးပေါင်းသည်

ဝိုဖို	Lamb	သိုးကလေး
ရိုလူ	To pull down	ဖျက်ချသည်
ခိုခဲ့ဗျာ	The back of the neck, nape of the neck	လည်ကုပါ၊ အင်
ရှိုထုံး	To have eruption of pimples	ဝက်ခြီးထွေက်သည်
ဂိုလူ	Thrust a stick into a hole	တွင်းထဲထိုးသွင်းသည်
ဆာဖို (ဖိုဝါ)	Throw the arms about in affection	ပိုက်ဘက်သည်
ဂဲးလို	To dispute	ပြုးခုံသည်
ခိုမို	Hat made of bamboo	ခမောက်
ခိုးခိုး	mango blossoms	သရှုံးပွင့်
ဆံထို	To mix as rice and curry by squeezing	နယ်သည်
ကိုရခို	On island	ကျွန်းပေါ်၌
ခေရှို	To shoot at random	ရှိုးဆျှေးပစ်သည်
အိုရှို	To pull apart	ဖြေသည်၊ ဆွဲဖြေသည်
ဖိုးတိုး	To beat drum	ဘုံတိုးသည်
မိုရှို	Body	ကုံယ်ဆွာ
ဖိုလို	To make	ပြုလုပ်သည်
ကဆိုရှုံး	For life	တသက်လုံး
ရှိုပန်း	A sty boil	ဝက်ခြီး
ဆော်အိုး	King of death	ဆောင်း
ဆေယိလို	Hope	ဖျော်လုံးခြင်း
လိုထုံး	To take another form to transmigrate	တဖြစ်ပြောင်းသည်
တံခါးထုံး	At first, originally	အစအားဖြင့်၊ အရင်းမှုလ
ဘောဒလိုံ	soiled, defiled, dirtied	ညစ်ပေသည်၊ မစ်မကြယ်ဖြစ်သည်
ဆံထိုယော	To salt fish	ငဲးကိုဆားနယ်သည်
ဂုံကိုရှုံး	To cry aloud	အော်၍၍ငိုးသည်
ယိုအခို	To catch by the neck with a running noose	
ဘိုအားထုံး	To turn face upwards	ပက်လက်လှန်သည်
သံတုတိုး	Pestilence	ကပ်ရောဂါကျွှေ့များစွာ သေကျေခြင်း
ဝုအဖို	Bamboo-joints	ဝါးအဆစ်

ထိုင်ခဲ့သို့	A kind of bramble; the bulf of which is thorny	ခပ်ချို့
နှိမ်ပဟတ်	The check	ပါးသွယ်
မိလားဖါစာ	Footsteps of ancestors	အရှိုးအစည်း
ထိတိခံခံ	Darkly	မူားမြဲဗွာ
ခိုးရယ်လိုက္ခာ	To expect, to wait for, with expectance	စောင့်စား၊ စောင့်မျှော်သည်
ဆဲ့ဘို့နဲ့ဆဲ့ဘာ့	To have sour acrid taste	ချုပ်သောအရာသာ
ဆိုလူအား	To take an oath	ကျွမ်းရွှေ့သည်၊ ကျွမ်းကျို့နို့သည်
ရှိစံ့ရှိလော်	To recall the spirit	လိပ်ပြာဇ်သည်
ထိုင်လူထံ့ဖါ	To throw oneself down	လချုပိုက်သည်
ဖို့ဒီးဖို့သာ	Children	ကလေးသူလယ်
ဘို့ထုံ့ဘို့လူ	To lift up and down	အပေါ်မြောက်လိုက် အောက်ချုပိုက်

Increase your word power

ခုံယောခို့	Top of foot	ခြေဖို့
ခံနိုင်	Lava of mosquitoes	ပိုးလောက်လန်း
ခံဘတ်	The top part	အစွန်းအဗြား
ခို့	Hot	ပူသော
ခိုံမှု	The scab of a sore	အနားဗေး
ခို့	Head	ဆိုင်း
ခိုံတို့	The mouth of a bottle or cave	အဝေ
ခိုံအေး	Top of the head	ပြီးခေါင်းထက်
ခိုံဘီး	The neck	လည်ပင်း
ခိုံအဲ့	Wait in order to bite	ချောင်းတို့က်သည်
ဂုံခို့	Earth	ခြောက်း
ဂုံခိုံယောထံ့	Rich soil	ကောင်းသောရမြှေသား
ဂုံခို့	Roof of a house	အိမ်ပို့
ဂို့, ဂို့ပုံ	To clear high land for cultivation	စိုက်ပျိုးရန်ခုတ်ထွင်ရှင်းသည်
ဂို့လို့, ဂို့သလို့	Open with obstruction	ဟောင်းလောင်း
ခံရို့	To abuse	ဆဲသည်
အစို့, အစွား	Corpse; carcass	အသေကောင်

စိုး	Sledge	တူမကီး
	To peck	ဆိတ်သည်
စိုးခဲ့	The hopea tree	သက္ကာန်းပင်
စိုးချော်	Pitch head foremost	
စိုးထုံး	To stop (a steamer) at the shore	ဆိုက်ကပ်သည်
ဆေကို့	Plan	အကြီးအစည်း
ဆေကို့သာကို့	Wisdom	ဉာဏ်ပညာ
ဆေကဲ့မှု	Scorpion	ကုန်းမြို့ကောက်
ဆေခို့နှု	Obedience	နားထောင်ခြင်း
ဆေပါ့မြို့	A midge	တော်ခြင်ငယ်၊ ဖြုတ်
ဆေရှို့ဆေရှု့	Bushes	ခြုံပုတ်
ဆေဒို့ဆေထုံး	Beating	ရုက်နှုတ်ခြင်း
ဆေဒို့ဆေလွှာ	Vegetables	ဟင်းသီးဟင်းရွက်
ဆေဖို့	Mosquito	ခြင်
ဖိုးတံ့ဖိုး	Midway	လမ်းတဝက်၊ ခုလတိ၊ တဝက်တပျက်
ဆေဝတံလုံး	Famine	ဝတ်မွတ်ခြင်းဘေး
ဆုံးကိုးဖဲ့္မာ (ဖဲ့္မာအောင်)	Butterfly	လိပ်ပြာ
ဆုံးရှုံး	The roost of fowls	ကြက်အပိုင်
ဆံထိုး	To foment as a wound	ကျပ်ထုပ်ထိုးသည်
	To salt	ဆာန်ယ်သည်
ဆံဖို့	Sugar cane	ကြီး

ဆေဖို့ – ၉

ကိုးသံ	Pellet for a bow	လောက်စာလုံး
ဂိုးသံ	Powdered wood resulting from dry-rot	ပိုးမှုန်း
ရှိုးနို့	Scum, moss	ရေညှီ၊ အဖြူပိုင်ညစ်
သင်ကို့	Long lived	အသက်ရှည်သော
	Hard to be killed	သတ်၍လွှာယ်လွှာယ်မသော၊ အသက်ပြင်းသော
ပို့လို့	Round	လုံးဝိုင်းသော
အုံကို့	To bake	ပေါင်းသည်
ဘာလိုး	To have small pox	ကျောက်ပေါက်သည်
ဆံဘို့	The bladder	ဆီးအို့

ထံ့ထို့	The eel	လျှော်
ဒီးကို့	Crippled	ဂိုယ်လက်ဆွဲသော
ဘို့ဘာ	While, during	စိတွင်အနိက်
ဆို့ရှိ	Long to be old	သက်ကြီးနှယ်အိအဖြစ် တောင်းတသည်
ခံ့ဆီး	The ribs of a tree, the ridges of the stock of a tree descending into roots	သစ်ပါးပျဉ်း
လုံ့ရှိုး	To taper to a point	ဆွယ်သွားသည်
ပို့ထုံး	To rebel	တော်လှန်သည်
လို့တို့	Shaven (of head)	ခေါင်းတုံး
လို့လူ	To be infested with maggots	လောက်ကျားသည် လောက်တက်သည်
ဝါပို့	To heap up (as paddy or rubbish)	စုပုံသည်
မတို့	Caster oil plant	ကြက်ရုပင်
အဲနိုး	Water pot	ရွှေ့ပိုး
ခု့ဒိုး	Cob-web	ပင့်ကူးအိမ်
ပံ့ဖိုး	To bore through	ထွင်းဖောက်သည်
လို့ချိုး	To shave the head	ခေါင်းရိတ်သည်
သို့စိုး	To send	စိုးသည်
လံဒိုး	Envelope	စာအိတ်
အခို့	Breadth as of a garment	ကွင်း
ဘို့ထုံး	To become soft	ဖျော့ပွဲလာသည်
ကို့ဘာ	To control breathing	အသက်ရှူးအောင့်ထားသည် အသက်အောင့်ထားသည်
ဖို့ရှို့ဘာ	Fruit of the ramboutan the schelleh era	ကြက်မောက်သီး
ရှို့ရှို့နိုး	To gargle	အာခလောက်သည်
ထို့ဖော်	skunk	
ဆေခိုးဆေတာ့	Benefit	အကျိုးကျေးဇူး
ဆက့်ဆေတဲ့	Plan, design, scheme	အကြိုးစည်
ဖို့ထံ့ဖိုးခဲ့	Go through the country	
ဘို့ဆဲ့ဘို့ရှို့	Naked in the state of nudity	အဝတ်ချည်းစည်းပလာဖြစ်သော
ဆဘို့ဆေထာ့	Meritorious, action merit	ကောင်းမှုကုသိုလ်
လို့အို့လဲ့အို့	Caves, natural caves in a mountain	ကျောက်ခေါင်း တောင်ခေါင်း
ထို့ရှု့ထို့နာ	To suffer, hardship	နှုတ္တဆင်းရဲကိုစံသည်

ဆံပို့လပို့	Tithe	ဆယ်နှစ်တို့
လိုးသံလျှော်	Collective term for all rocks	ကျောက်များ
သံနှစ်သံထဲ့	Branches	သစ်ကိုင်းသစ်ခက်
မန္တို့မန္တု	To afflict	ဒုက္ခရောက်စေသည့်၊ ညွှေးပန်းသည့်

ဆောင် – ၁၀

နှစ်လဲ့	What	ဘာလဲ
မဲ့ခတို့	Bamboo pole used in punting boats	ထိုးဝါး
လပီး	Wave	လှိုင်း
တံ့ဖို့	Water spray	ရေပန်း
ဘာစို့	Get wet	စိုးသည်
အိုးထို့	To stop	ရပ်လိုက်သည်
ဘဲ့ယီး	Like this	ဤပူးသို့
ဝဲစိုး	Elder brother	အစ်ကိုး
မီးသံ့	Cattle, bullock	နွား
ကာတီး	Difficult	ခက်သည်
ဖီးလံး	Read	စာဖတ်သည်
ထိုးယီး	Here	သည်မှာ
အဲ့ခို့	Make a noise by clapping the hands	လက်ခြင်တိုးရှုံး အသံပြုသည်
စီးစိုး	softly, gently	ဖြည့်သွင်းစွာ
ဒီးထု့	To fold up	အဝတ်အစားများကို ခေါက်သည်
လနို့	There	ဟိုမှာ
မဲ့ခို့	To make noise	အသံပြုလုပ်သည်၊ ဖြည်စေသည်
မိခို့	A little while	ခဏ
လဲ့လီး	Rock to and fro (D-P) pronounce it, as	
လဲ့လီး	To be loose not tight	
ဒီးထို့	Knife handle	အီးရိုး
လို့ခို့ (ပါလို့ခို့)	Both side	နှစ်ဘက်လုံး
လို့ခို့လို့ခို့	Alternately this side and that	တလျော့စီ
ဝု့ဖို့	Float, rise to the surface	ပေါ်သည့်၊ ရေပေါ်သည့်

တန္ဒါ	Mosquito net	ခြင်ထောင်
မဆတိုးတိုး	Do justly	ဖြောင့်မတ်စွာ ပြုလုပ်သည်
တကိုးဖိုး	Flower of water lily	ကြာပန်း
ထံေကထီ (ထံေကကဲ့)	One bend or reach of a river	မြစ်တော့
ထိုးရှိုးခဲ့ဗျာ	The red tailed pelican	
အံ့ဌာ	To wear flower in the hair	ပန်းပန်းသည်
နှုံးလိုင်သေး	To wrestle with one another	နပန်းသတ်ကြသည်
တုံးတိုးသေး	water melon	ဖရာသီး
အဲခြားအဲး (ကအဲးကအဲး)	Mutually	
ခီးပယီ	Meaning	အဓိပ္ပာယ်
ဂဲဂီးဂီး	Come early	စောင်းလာ
ဆေးလိမ့်	Female stag	ဆတ်မ
တခိုးလုံး	Where to	ဘယ်ကိုလဲ
မဆထိုးထုံး	To lengthen	ရှည်စောင်း၊ မြင့်စောင်း
ဖိုးထိုးကိုင်		ပေါက်ပွင့်
ယိုးကျကံ	Quite easy	လွယ်ကူပါသည်
လီချုပီး	A pile of straw	ကောက်ရိုးပုံ
သထုံးထိုး	High minded	စိတ်နေ့မြင့်သော
သီးကာဘူး		
ရှုံးဝီထား	Red glow in the sky at sunrise and sun-set	
ဝလူဗီး	A species of tree, the ambers	သောကပင်
ယာဘူးဘူး	Tiger turmeric	ကျားနှစ်း
ဖိုးဆုံးယဲ့	A tree the wood of which is used for cross bow	
ဘာအထိ	Happen to meet; come across by accident	
ဆျေကတိုး	To cackle as a hen before and after laying	ကတော်သည်၊ ကတောက်သည်
ကဲတကိုးခဲ့ဗျာ	The day after tomorrow	သဘာက်ခါ
အီးခံးအီးခဲ့ဗျာ	To drink spirits	အရာက်စောက်သည်
ရှုံးရှုံးရှုံးရှုံး	Noise like something moving on dry leave	သစ်ရွှေက်ခြားက်များအပေါ်တွင် လျှောက်သွားသောအထံ
ဆော်းဆော်း	Prosperity	တိုးတက်ခြင်း၊ ဧရာင်ချို့လာခြင်း

ခံးဒိုက္ခာဂုဏ်	A heavily built man	လုံးတွေးပေါက်လှ
ထိုမဲ့ထိုမဲ့	To wonder	အုံပြောည်
အသူရဲ့အီအရဲ့	To eat and drink in company	အပေါင်းအဖော်များနှင့် စားသောက်ခြင်း
လီဆီဆလီဆ (ဆေလီဆီဆလီဆ)	To relate old tradition	ရှုံးသူဟောင်းတို့စကား
မဟခိမဟဝိ	To worry	နှုံးကိုရှုံးကြုံးပန်းသည်
အီလံယဝိ	Abide with me, stay with me	ကျွန်ုပ်နှင့်အတူနေပါ
လယံးလေမီ	Before long	မကြောမီ
ခုံလံးခီး	Quadruped	ခြေလေးခြောင်း
ခီး၁	A part, one side	တဘတို့ တိုင်း
	To be disengaged	အားသည်
	Whitlow-skin disease	နှင့်ဗျာ
ဂိုးရွှေဂိုးရှိုး	Brightly	တောင်ပစ္စာ
ဂီးနှော့ခုံ	Early morning	နက်စောစော
စီးဥ	Parents call their elder sons	မိဘများ သားဦးကိုခေါ်သောအမည်
ဆေယီး	Drought	မိုးနည်းပါးခြင်း
ဆေယီးခာ	Summer	ဇွဲ့
ဆေအေးလံးအေးလံး	Deceit	လိမ်လည်ခြင်း

ဆေဖီ – ၁၁

ခနီး	A numerical figure	ဂဏာန်း
ကထို့	One thousand	တစောင်
ကို့ထု့	To become crooked, to bend	ကောက်တက်သည်
ကို့ရှု့	To wear longyi	ပုဆိုးဝတ်သည်
ခံးစီး	Top	ထိပ်ဖျား
ခုံကို့	Third toe	တတိယခြေချောင်း
ခါ့သီ့့	neck	လည်ပင်း
ခိုလီ့့	mountain	တောင်
ဂု့စီ့့	The ridge pole of a building	ခေါင်တန်း
ဂဲ့ထို့့	Arrive	ရောက်လာသည်
ရှို့ရှို့	To speak in a riddle	ကေထာနှင့်ပြောသည်
ပို့သာ	Fruit of dillenia tree	စင့်ပြို့းသီး
နှုံးခီး	Near by	အနီးအနား

စံပြို	Bladder	စည်ဖောင်း
ဆေဘီ့	Bundle	အထုတ်အပိုး
ဆိုမြို့	To think	စဉ်းစားသည်
ဆီးလူ	Perch to alight	နားသည်
တို့လား	A rough tray (or) salver standing on legs	ခေါင်းလန်း
တဆီး	A kind of tree used for house post	
တယို့	Implement for smoothing the outside of boats	
ဆိုကဲ့	Disabled by disease	
ဂဲးဆီ့	Strong	အားသန်သော
ဘုတ္ထီး	A harp	ဇော်း
လုံထို့	To be concave, depressed	ခွက်သော၊ ချိုင့်သော၊ နှမ့်ကျသော
ဝေခီး	A species of tree	
ဒို့အိုး	Pumelo, a species of lemon	ကွဲကော
နားခီ့	Body	ကာယကိုယ်
ပဲဝတို့	Golden beads	ရွှေပတီး
ဂုမ္မီး	Loud noise made by a company of people	
ပန္း	Plummet	ခိုင်သီးကြိုး၊ ခိုင်ထုပ်ကြိုး
ဂုံးခီး	Family	အမိမေထာင်
မရီး	Small pox, Depression in a paddy field	ကျောက်ရောဂါ
ဖီးဖော	Burst, crack with force	ပါက်ဂွဲသည်
လုံးပီး	To break down, to give way as a building	ပြုလသည်
အခီး	Angel	ကောင်းကင်တမန်
	Messenger	ဆတေမန်
ထီးနှုံး	There	ထိုမှာ၊ ထိုတွင်
ထီးဝိုး	Copper	ခက်းနီး
ဖီးပိုး	Reed	ကျူးပင်
မီးပျော်		မောင်းခွက်
ယေမီး	Small species of plantain it grows wild	တောင်းပျော်

ဘာခီး	Fall in with, meet with	တွေ့ဆုံးသည်
ထံစိန္တီး	Trough	ရေသွားပလွှာက်
ထိန့်စိုး	To reach to	သို့ရောက်သွားသည်
ဘာဒီး	To be like	တူသည်
မို့ပြီး	The same	ထင်တူ၊ အတူတူဖြစ်သော
ပဒီး	White ant	ခါ
ထို့လိုး	The lang green plantain	
လီ့ခို့	Be hot, as in fever	ကိုယ်ပူသည်
ဝတီး	Surround	စိုင်းပတ်သည်
အီ့လူး	To thrust the finger	လက်နှင့်နှိုက်သည်
လီ့ဆီး	To pursue	လိုက်သည်
သာဘီး	Dear, beloved	အလွန်ချုပ်ပြတ်နိုးသော
အိုအိုး	Unsavoury	အရသာမရှိသော၊ ပုဂ္ဂစ်စ်သော၊ ဟောင်သော
သာရှိုး	Soul	ဝိဉာဏ်
အဒီး	Example	နမူနာ
အံဆီး	Lay eggs occasionally	ရုံဖန်ရံခြားသော
ဂို့ယူ (လို့ယူ)	Companion	ဘူတယ်ချင်း
ဘီ့ဘံး	To drain off	အရည်းသည်
ကာတဖီး	Cockup	ကသပေါင်း
ကိုယ့်တဲ့း	Get better	သက်သာလာသည်
ခဲ့ဖို့ဘို့	The convex part of the posterior	တင်ဆုံး
ရှုံးလုံခိုး	To bow down	ဦးညွှတ်သည်
ရှုံးကို့	Comet	ကြယ်တံ့ခွန်
ဆရိုးခာ	Winter	ဆောင်းရာသီ
ဆေအုံဘို့	Chastisement	ဆုံးမ ပုံပြန်ခြင်း
ဆီ့ဆီ့ထုံး	To elevate	မြှင့်တစ်ခြင်း
တို့လလီး	A kind of tree	
အခိုလီး	Lump	အတုံးအခဲ
ထီးခို့ဘာ	Bud of plantain	ငှက်ပျော်ဗူး
ပို့အာ့	New bellow	လေမှတ်ဖို့အသစ်

ပုလီးဆာ	He who be witches	ပြစားသူ
ယေကာင်ရီး	Catfish	ငါးယောင်
ယို့လုံခုံ	To stretch down the foot	ခြေဆင်းသည်
နှီးဗျာလာ	Beautiful palace	လှုပမဲးနားသောနန်းတော်
ပံ့ဆလီး	Willow tree	မိုးမခင်
နှဲမီးလီး	Ridge of the nose	နာတံ
ဘံမိုးခြီး	Pipe	ဓားတံ
ယိုဆီ့မို့	To consider	စဉ်းစားဆင်ခြင်သည်
မို့ဖွေ့ဝို့	A big jar	စွဲ့အုံးကြီး
ဘန်ထို့	A golden text	ရွှေကျမ်းချက်၊ ရွှေကူ့သို့ တန်ဘို့ရှိသော ဥပဒေ
ဘို့ဘုံးတော်	To cover by wrapping	လုံအောင်ပတ်ရှုံးထားသည်
ဒီ့ဗုံလုံဆာ	To liken, compare	နိုင်းသည်
ဆာအီ့အို့	A cock crows	ကြက်တွန်းသည်
အားနှီး		အသက်ပြင်းသော
မီးဆာ့နီ	Kyi-zi (gong)	ကြေားစည်
လားဆီ့ဆီး	Throne, raised seat	ပရွှေ့င်
ဘဒ်ခီ့ဗီး	A lobster	ပုဇွန်ထုပ်
ဘဲ့ဘုံးတော်	Wind and made fast, to wind around	ပတ်ရှုံးသည်
လီ့ဖို့ခဲ့့	Follow after	နောက်လိုက်သည်
ယာဂူအီး	Ophidian	ငါးခြေထိုး
ကဲ့ကို့ဝါလဲ့	Crooked	တွန့်လိမ်ကောက်ကွေး
ဂုဏ်ရှု့ဂုဏ်	To be ruined	ပျက်စီးသည်၊ ပျက်စီးယိုယွှေးသည်
ရှို့ဖုံးလောင်း	To quench fire by pouring water on it	မီးကို ရေနှင့် လောင်းသတ်သည်
ပီးထုံးပီးလူ့	To throb or shoot (of pain)	
ဆာအီးဆာခီး	Abode	နေထိုင်ရာအရပ်
ဘံခီ့ဗုံးနီး	To die by accident	
လဲးထုံးလဲးလီး	To go to and fro	လူးလားပြန်ခတ်သွားသည်
ထံးလုံးထံးလုံး	Exactly	သေချာသည်၊ နေစင်သည်
ကို့ထုံးဝိုင်တော့	To wear	ဝတ်ဆင်သည်
အစီးအမူး	Power	တန်း

ယိလိမာဒီး	To imitate, to follow as a pattern	တုပသည် အတုယူသည်
ခီလီး	Lump	အတဲး
ခီး	Land	ကုန်း
	Outside	အပြင်
	The corporeal	ရုံ
	Taxes	အခွန်အကောက်
ခီးယီး (ခီးဘိန္ဒု့ယီး)	Till now	ယခုတိုင်
ဂီး	Gaping	ကွာဟသည်
ဆိုဂုံ	To bless	ကောင်းပြီးပေးသည်

ခေါ် – ၁၂

နှကာ	To profit, benefit	အကျိုးရှိသည်
အစုံ	His money	သူငွေ
ဆုံးနှုန်း/ဆုံးနှု	Sit	ထိုင်ပါ
အုပါ	Debt	မြတ်ဖြီ
မုနထုံး (ဝါယျို)	Glutinous rice cooked in bamboo	ခဲလံ
ရွှေရှေ့	To flow gently	တသွင်သွင်စီးသည်
ယုံထော့	To become wider	ကျယ်လာသည်
လုံဆုံး	To go round	လုညွှားသည်
လုံဘုံး	To catch frogs by torch light	မီးအုပ်ဖြင့်ဘုံးကို ဖော်သည်
လုံဆလိုလဲဆလို့	Loose as the leg of a bench	ချောင်နေသော
လုံဖုံး	To light, give a light, lighten	လင်းစေသည်
နှုံး	You	သင်
ဝါထံး	To bail water, to bail a boat	ရေပက်သည်
ဓားဝါ	Betel nut	တွဲမီးသီး
အောင်ထုံး	Split up	အက်လာသည်၊ အက်ကွဲသည်
မူးခဲ့း	Fire brands	ထင်းစာ မီးစာ မီးနှုန်းသော ထင်းစာ
မူးခဲ့း	Dim sight	မျက်စီမှုသည်
မူးရှေ့	The iris of the eye	မျက်စီသူငယ်အီမီ
ဖူးဝံ	To give first	အိုးဆုံးပေးသည်
နှုံးယီး	This much	ဤလောက်

ဒုသဘို့	The part in a line with the naval running downward	ချက်တိုင်
သံခွဲ	Green	အစိမ်း
လုပ္ပါ	To fall down	လိမ့်ကျသည်
ထွေထု	To pull out by the root	နှစ်သည်
ဆွဲကူး	To skewer	တုတိတုနှင့်ထိုးသည်
ပုံထို	Handle of a dah	ဒီပိုး
ဂုဏ်	To avoid, to shun	ရှောင်သည် ရှောင်ရှားသည်
ပံ့နဲ့	Everywhere	နေရာတိုင်း
သရာ	A species of plant used as a vegetable	
ဒုတက်	Carve in metal or wood	သွေးသစ်သားစသည် ထုထွင်းသည်
ထုဖော်	Break	ကွဲသည်
ဆုတယီး	To tattoo	ထိုးကွင်းထိုးသည်
ဖုခေါလ့	To cut down	ခုတ်ချသည် ချိုင်ချသည်
ဂုဏာဝါး	Good	ကောင်းသည်
သတခြန(နား)	To cherish ill feeling against you	သင့်ကို စိတ်ခုသည်
ဂုလဘို့	A cane	ကြိမ်တချောင်း
ခုခံဗီး	A leopard	ကျားသစ်
သနာဝါး	Rudder	တက်မ
ပုံအလုံး	An old garden	ထောင်ယာဟောင်း
မူထံ့ခို့	Do not cry easily	မျက်ရည်ခိုင်သော
နှဲခို့ထံး	Honey comb	ပျေားလပို့
ဆုတဝါးထံး	To tattoo	မင်ကြောင်းထိုးသည်
စုံရုံး	To give judgment against	အရှုံးစိရင်ချက်ချသည်
မူခို့ဘူး	Rice slightly burnt adhering to the bottom of the pot	ထမင်းချိုး
နှဲအုံး	The sting of bee	ပျေားအဆိုင်ချုံး
ဆုံးဆုံးဖို့	A species of very small bird; the tallar?? bird	နှဲပြီစိတ်ပုက်
ဆုကလူး	Earthworm	တီကောင်
ကုံးယို့	An ass	မြည်း
တုံးလို့သေး	To dispute one with another	ပြိုးစုံကြသည်

လီနိတ္ထဒေါ်	Very straight	အလွန်ဖြောင့်သော
မူတံ့လာ	Looking glass	မျှန်
မူဘံချေခာ	To die	သေသည်
တခီး	Goblet	ရေတာကောင်း

ဆေး – ၁၃

စုခု	A mallet	လက်ရှိကို ဆောက်ပုတ်
ဝါကုန်	A piece of bamboo	ဝါးတာပိုင်း
ခုခုဝါ	To prop up	ထောက်သည့်၊ ထောက်ပုံထားသည်
လုံခုံ	Go together	အတူသွားသည်
ရှုရခုံ	To have jump as when sleeping	အိပ်နေစဉ်လက်ခြေလှပ်ခြင်း
ခုခနီး	Rat trap	ကြွက်ထောင်ချောက်
အီးယုံ	To live together, to marry	လက်ထပ်သည့်၊ အိမ်ထောင်ပြုသည်
ဂုဏ်	To apply (medicine)	လိမ်းသည်
ကကုန်	One lakh	တသိန်း
ဖုံမှု	Dust	ဓမ္မမျိန်း
ဘာခုံ	To be caught in a trap	ထောင်ချောက်တွင်မြို့သည်
ဂုဏ်	Side	နံဘား
လုံဖုံ	Purple	ခရမ်းရောင်
တို့ဘုံး	To measure paddy	စပါးခြင်သည်
ဘုံထုတေ	To be sticky, to run a ground (as a steamer)	စေးကပ်နေသည့်၊ သောင်တင်နေသည်
ထုံအုံ	To become mouldy	စိတိုင်းလာသည့်၊ မို့တက်နေသော
ထိုဘုံး	To adhere	တွဲပိုကပ်စေသည့်၊ တို့ထားသည်
ဒုံဘုံ	Frog found on trees or in a house	ဘားပျံ
ဖုံထုတ်	To twitch as an animal when trying to get rid of flies	သားရေလှပ်သည်
ဖုံချေ	The mountain jackfruit tree	တောင်ပို့
ဖုံဝါဒ	To grasp	ဆိုင်တိုင်ထားသည်
ဒုံနှု	To let in, admit	ဝင်စေသည့်၊ ဝင်ခွင့်ပြုသည်
ဘုံဖီး	Parched rice	ပေါက်ပေါက်
ဘီံမှု	The largest species of tiger	ကျားကြီးအမျိုးအစား

ထုတ္တ	To become dark in colour	ညီမဲလာသည်
ထုတ္တ (ထုတ္ထ)	Numb	ထံသည်
ယဲဒ္ဓ	Five	ငါးကောင်
ဒုစိုး	To set on (as dogs)	ရှုံးတိုက်သည်
ဖူယူ	To send by another	လူကြံ့နှင့်ပေးလိုက်သည်
ဖူရီ	Old man	လူအို အာဖိုးအို
ဘုံမျာ	To get fire by rubbing two sticks of bamboo splits together	ဝါးနှစ်ခြိမ်ဂို့ပွုတိ၍ မီးကိုရစေသည်
ဘာစုံ	Hit against knock against collide	တိုက်ခိုသည်
မှဖာ	North	မြိုက်အရပ်(ဘက်)
မှရီ	A married woman	လက်ထပ်ပြီးမိန်းမ
တံ့ခုံ	Muddy water	ရေနောက်
ထို့ခုံ	To clench	ခုံသည်
ဖူးယူ	To cut taung-ya	ဘောင်ယာရုတ်ထွင်သည်
ဖူအံ	Flooring	အခင်း
မှုဂံ	Last year	လွန်ခဲ့သောနှစ်
ယာဖူး	The plantain tree	ငှက်ပျောတုံး
လုအေး	To feed, furnish with food for anyone	ကျွေးမွှေးသည်
ဖူးဝါး	To jump up	ခုံလွှားသည်
ဖူးဝါး	bear	ဝက်ဝံ
လဲဆုံး	To mix	ရောစပ်သည်
ဆုံးခုံး	One by one, each	အသီးအသီး
ဘုံပဲး	To move aside	ဖယ်ထားသည်
အိုပုံ	Be damp	စိုထိုင်းသည်
ဘီ့ကုံလုံ	Plump	ဝါ့ဖြီးသော
ဂံ့ဆုံးလုံ	To shake down	လှုပ်ခဲသည်
ဆုံးဖုံး (ဖူးဆုံး)	To open out and flatten a bamboo	
ထေးပုံကုံ	Safety pin	တွယ်ချိတ်
ဒုံးခေါ်အေး	To fast	အစာရောင်သည်
ဆုံးမှုဒေဝမှု	Dirt	အမှုအမွား

ဒုတအူဒုဒ်အီး	To feed	စားစေသည့် ကျွေးသည့်
ဆပလုဆပယ	An offering	မီးနိုရာ ပူဇော်သကာ
ထုံလှုထုံလာ	To become dark in colour; be blue and black	ညီမဲလာသည့်
օေထုဝါလု	Off and on	ကြက်အိပ်ကြက်နီး
သုန္တနံဘုဒ္ဓဘုရား	To put off to procrastinate	နှုန့်ရွှေရှိရွှေလုပ်သည့်
စုတတ်လန္ခု	To stamp one's feet	ခြေစောင့်သည့်
လုံခုံအိုံပုံ	To go together and stay together	အတူနေအတူထွား
ဖုထံးခဲထံး	Real brothers	ညီရင်းအစိကို
လုအူလုအီး	To feed	ကျွေးမွေးသည့်
ဂုဏ်ဂုဏ်လု	To move up and down	အပေါ်ရွှေအောက်ရွှေလုပ်သည့်
ခဲ့ခလုခဲ့ခလု	Be dazzling of a light	မကြည်နိုင်အောင်တောက်ပစ်း
ခဲ့ခလုခဲ့ခလု	Blaze with a dull light	
ခု	Trap	ဓာတ်ရွောက်
ခု (ရှုကုခု)	Affix to some nouns, denotes one piece as	
ဂုဏ်အု (ဂုဏ်အုထို)	To mourn, groan	ညည်းတွားသည့် မြှုပ်တမ်းသည့်
ဂံ့ဂုံး	To shake the head	ခေါင်းခါသည်
ဂံ့ဂုဏ်အုထဲ	To press down by shaking	ကြိုးတွားအောင် လှုပ်ချသည့်
ဂုဏ်	The best	အကောင်းဆုံး
ဂု	To winnow	လေ့သည်
ဂု	To besmear	သုတိလီမီးသည်
ဂုံး(ဂံ့ပံ့)		နှိုး
ဂု	Poison	အဆို
ဂုစိုး	To soak	ရေတွင်နှစ်ရှိုးစေသည့်
ဂုသို့လု	To steep	ရေစိမျိုးစွာစေသည့်
ဂု	To bump	ဆောင့်သည်
ဂုခံး	To cast away	လွှဲပစ်သည်
စုတတ်လု	To dash down with force	
စုတထု	To dash open	ဆောင့်ခွဲလိုက်သည့်
စုပို့	To throw up into a heap	စုပုံသည်
စုဘံး	To throw over so as to cover	စုပုံးသည်

ဆုံးသွှေ့	To push down ripe paddy	ပါးတွန်းလသည်
ဆုံးလှိုင်	To push underwater	ရေထဲတွန်းချုပ် နစ်စေသည်
ဆဲခဲ့	To set a trap	ထောင်ရျောက်ထောင်သည်
ဆုပုံမှု	Eclipse of the sun	နေကျစ်ခြင်း
ဆေလုဂ္ဂ	Temple	ဘီမာန်ဘော
ဆေလုပုံ	Purple, scarlet	နီမောင်းသောအထည်
ဆုံး	To make sure by tying	ကွိုင်သည်
ဆီးဆုံး	Apart far away	အကွားအဝေး
ရုံ	To rip open, slice of	လွှာသည်

ဆမီ – ၁၄

ဂံ့ထူ့	House post	အိမ်ဝိုင်
ခိုးခုံ	A stump	သစ်ငှစ်
ဂုံဖုံ	Very calm	အလွန်ပြုပိုင်သက်သော
ဆုံးထူ့	Stretch out as rope	ကြိုးတန်းသည်
တာဖုံး	A kind of tree whose bark is used for dyeing clothes or threads	မဒမ
ခိုးခုံ	Pillow	ခေါင်းအုံ
ထူ့ထိုး	To vibrate, shake	ရှုံးသည်
ဘုံဖိုး	To cut a hole through; break through	အိမ်ဖောက်ထွေးသည်
မူးထူ့	To bark at continuously	အဆက်မပြတ်ဟောင်သည်
ဘုံအိုး		လျေထွင်းသည်
လုံယိုး	To find out by feeling	စမ်းသည်
ဆုံးမီး	Rice mortar	ဇုံ
ခုံထူ့	To dig up	တူးဖော်သည်
ဘုံခြံး	Nits	သန်းညာ
အော်အုံ	Clouds	မိုးတိမိ
ယုံခြား	To sing	သီခိုးသည် (နာမည်တမ်းတသည်)
ဆုံးသွား		သီချင်း
ဘုံမူး	Empire	ကောရာစ်အုပ်စိုးသော တိုင်းပြည်
ဖုံးထူ့	To exhume	မြှုပ်ထားသောအရာကို တူးဖော်ခြင်း

ဒုံးထံ	To draw water	ရေပ်သည်
ကြံ့	Fruit of nauclea cadamba	မအူသီး
အေါ်တူ	To pick up	ကောက်ယူသည်
ထုံးထိုင်	The globe fish pennant	လီးယူတင်း
မနတူ့	To frighten	ချောက်လျှန်သည်
ခုံမို့ (ခုံမို့ခုံမို့)		တွေ့န်းတွေ့န်း
ဆုံးထိုး	Mortar for pounding chillies	ငရှတ်ဆုံး
ဆုံးလို့ (လုံဆုံးလို့)	To go direct	ရှေ့ဆက်သွား
မဆုံး	To make firm	ရိုင်မြှေအောင်လုပ်သည်
ခုံထံ	Threaten to beat	ရိုက်ပုတ်မည်ဟုတိမ်းမောင်းသည်
ပျော်အော်	To blow the nose	နှစ်ညွှန်သည်
ခုံမဆုံး	Threaten to kill	သတ်မည်ဟု မြိမ်းချောက်သည်
ခိုခဲ့သုတေ	The lower end of the neck, the nape of the neck	လည်ကုပ်
ဘာဆုံးမူး	Exactly	အတော်၊ ထပ်တူကျသော (အတော်ကျသော)
	Opportune	အနိတ်ကြံးသော
ဘုံထုံးမျှု	To make bamboo steps	ဇွဲခဲးထစ်ပြုလုပ်သည်
ဖုံးခိုးဖုံး	To put on a turban	ခေါင်းပေါင်းပေါင်းသည်
ထုံးလူလူ	To be careful, be cautious	သတိထားသည်
အော်ဒုံးထံ	To fetch water	ရေပ်သည်
ခုံဘိုံးထံ	To dig up the ground	မြေကိုတူးဆွဲသည်
ယုံးသာ်နိုင်	To sing	သီခိုးသည်
ခုံထံခုံထံ	Ceasing at intervals	တချက်တရာက်
ဆေအုံခေါ်ခံ	Cloudy	မိုးအုံသော၊ တိမ်များ၍မှောင်သော
တုံးထုံးတုံးတုံးလူ	Be in turmoil	ထက္ကသောင်းကျိုးသည်
ထုံးဒေ့မူးဆုံး	A species of wasp about the size of a grain of dry rice	ပဆိုပန္ဒါ ဆွတ်ပန္ဒါ
သုံးခံ့သလဲ့	With all the heart	စိတ်နှလုံး
သုံးဆောင်ဆေး	Understanding heart	အထိအမြစ်ရှိသော
အုံလူအီးလူ	promise	ဂတိသွားပြုသည်
သုံးမူးသလဲ့	Satisfy	စိတ်ကြေနှပ်သည်
ခုံခွဲ့လူ	The large tendon behinds the knee	

ခဲ့ချု	A thing used to raise one from the ground in sitting	ခံထုတ်
ခုမီးခုးမီး		တွန်းတွန်း
ခိုအုံ	smart	ပူစ်သာ
ဂံဂု	To shake with short and quick motion	(ခေါင်း)ခါသည်
ဂဲထူး	To rise up	ထသည် နှီးထသည်
ဂူး	Firm	မြှေသာ
ဂူးချုံ		နှိုင်မြှေသာ
ဆူဝထူ့ထူ့	To stick up right	တည်မတ်စွာစိုက်ထူသည်
ဆူဝထူ့လူ	To set up right	မတ်စွာစိုက်သည်
ဆရာတဲ့သူ	Satisfaction	ကြေနပ်ခြင်း
ဆပ္ပါးထူ့ငွေကဲ့	Hatred	ဒေါသအမျက်ထားခြင်း

ဆာဖီ – ၁၅

ဂူော်	Rice	ဆန်
ခူးထူ့	To smoke	မီးထုးထသည်
ခိုဗုံ	pointed	ခွန်သာ
ဂူာ့ (ဂူာ့ဖို့, ဂူာ့ဖျာ့)	Cobra	မြေဟောက်
ခိုဗုံ	Hair	ဆပ်
ဥုံထံ	Root of arum	ပိန်းဥုံ
ဂူော်	Other	တခြား၊ အခြား
ယာလူ	The banded snakehead, the ophiocephalus striatus	ပါးရုံ
ခိုဗုံ	The gullet	လည်ချောင်း
ဥုံထို့	Six thousand	ခြောက်ထောင်
ဂူော်နံ	Broken rice	ဆန်ကဲ့
စူကူ့ာ	To ache in hand / Stiff and cramped when putting forth a continued effort	လက်ကိုက်ခဲသည့်၊ ညောင်းသည့်
အူးရှို့ (အူးရှု့, အူးရှု့)	To blow with the mouth	မူတ်သည်
ဆူော်လူ	To put in, as things into boxes	ထည့်သည်
ထူ့ထူ့	Little by little in succession	တဖြည်းဖြည်း၊ တရွေ့ရွေ့
နှို့ဝို့	A skewer	တံ့ထို့

ဖူယာ	The palm of the hand	လက်ဝါး
ဆေးလှု	To size thread with rice water	ချဉ်စာကျွားသည်
ရှုယူဗုံ	Meteor	ကြယ်ပုံ
ဒုံမံ့ဗုံ	Second finger	လက်ဆလယ်
အီးယာ့	To respect	ရှိသေသည်
ဖူရာ	To ache as the arm or hand (after writing or using it in any way)	လက်ညားသည်
အံကုံဗုံ	The shell of an egg	ဥအုံ
နံ့ဂူး(နံ့ဗူး)	To laugh clandestinely	တိတိတိတိရယ်သည်
နိုးခြေဗုံ	Asparagus	ကဗ္ဗ္ဗ္ဗ္
ဘံ့ဘုံဗုံ	Tangled	ရှင်ထွေးသည်
လုံချုံ	Ball of thread	ချဉ်လုံး
သာဆုံဗုံ	The heritiera attenuata producing an edible fruit	ကန်း
ဖဲ့ဖြာ့ဗုံ	Grandparents	ဘုံးဘွား
လာ့စွဲ့ဗုံ	Narrowing to a point	အာရားသို့ရှုးသွားသည်
ရှုံ့ရှုံ့ဗုံ	In a cool manner	အေးအေး
လူ့ဖီး	To bore with a hot iron	သံပူနှင့်ဖောက်သည်
လို့ဗုံ	Stones bricks or other props upon which rice pot is put whilst cooking	မိုးနောက်
ဘေးဗုံ	Wash	ဆေးသည်
ယဲ့လုံဗုံ	To reel	ချဉ်င်သည်
ယူယံ့ဗုံ	Ery sipelas	အန်း
ခဲ့ထူ့ဗုံ	To gird	ခဲ့ပန်းသည်၊ ဟတ်သည်
ခိုံလူဗုံ	Hat	ဦးဝိုင်
ခိုံလုံဗုံ	Perplexed	စိတ်ပူရပ်ထွေးလာသည်
ဂုံ့လာ့	To have stomach ache	ဝမ်းနာသည်
ပုံတာ့ဗုံ	A four cornered basket with cover	ဇာ
လူ့ကွာ့ဗုံ	To bend down	ကိုင်းကျား ကောက်ကျား ကျွေးကျားသည်
ဂူ့ဘုံဗုံ	Grind paddy	စပါးကြိတ်သည်
ဂုံ့ဖို့ဗုံ	Belly	ဝမ်းပိုက်

စူခါ	To cut down	ခုတ်လှသည်
ဘေရး	Lest	
ဂုဏ်	To whittle cane	ကြိမ်ကိုသင်သည်
ဆုံး	Hen's nest	ကြက်တွင်း
ရှေလာ့	To stroke downward	သပ်ချသည်
ထုတယဲ	To rub bright	တောက်ပအောင် ဖွတ်တိုက်သည်
ထံထွေ (ကထံကေထွေ)	To be strait	ကျွန်ုံးကြပ်သော
ဆေဒ္ဓာ	Monkey	များက
ရှိရှိ	To split	
တုဋ္ဌကူး	Cow shed	နွားတင်းကုတ်
အံဒ္ဓာ	To twitch a thing with quick motion	ဖွတ်တိုက်
ပလား	Jacket	အကျိုး
ဘုံး	To hit an object, plumb in the middle	အလယ်တည့်တည့်တွင်ထိသည်
မှုထံး	Horizon	မိုးကုတ်စကိုပိုင်း
ဖူးဘုံး	To strike out paddy	
လူထုံး	Be without descendants	အဆက်အနှစ်ပြတ်သွားသည်
လူသံး	Excessive as	
ခိုလူသံး	Excessively hot	အလွန်ပူဇားသော
အံ့ပါးလူသံး	Extreme tasty	အလွန်အရဟာရှိသော
ပဒ္ဒာ (ကွဲခံချိုး, ဘို့ကွဲ့ဦး)	The barrington racemosa	ကျဉ်းပင်
ဘာထုံး	Get a cut	ရှာသည်
ဖူးခေါ်	To turn in a lathe	ဖွတ်ခံသည်၊ ဖွတ်တိုက်သည်
ဘာဝိုင်	Very near	နီးကပ်သော (အနီးကလေး)
ယဲယူ (ယုံယဲ့)	Bright, glittering	ပြောင်လက်သော၊ ထွန်းတောက်သော
ဘာယူး	Enough, sufficient	တော်ပြီး
ယူစိုး	To hand to; to reach out and give	လှမ်းပေးသည်၊ ကမ်းပေးသည်
ယူယူး	Throb as sore	
	Nod as in sleep	ထိက်သည်
လမ်း	Tree that grows in tidal creek sonnetaria	လမ်း

မြတ်ပွဲ	Hurriedly as in eating	မန်မြန် သတ်သုတ်(စား)
ဖူလူင် (ဆေချုံဖူလူင်)	Very soft	နှုံးညံ့သော
ယို့ခု့	Tobacco for chewing	ငံအေး
လဆုံး	July	
ခီးသာခိုး	Dry land	ကုန်းမြေ
အဂ္ဂါအော်	To winnow rice	ဆန်ပြောသည်
ဆာမိဂါး	A brooding hen	ဝင်နေသောကြက်မ
ရှာထုတ်	The evening star	သောကြာကြယ်
စူးဖံ့းချေ	A cover for hand when holding hot things (a holder)	လက်နှီး
ထိုးအုံဖုံး	To clench the fist	လက်သီးဆိပ်သည်
ပုံတေလုံ	Stunted	ပုံတွေ့
ကုတ်တရံ့	Circumcise	အရေဖျားလှို့ဖြတ်သည်
ဂူဘေးထိုး	To play on violin	သရောထိုးသည်
ဆမာလူး	Law, commandment	ပညာ
ရှိုကြုံလူး	To bow down	ဦးညွှတ်သည်
ထဲခုံအောင်	January	ပြာသို့
ထူကား	To ride on a horse	မြင်းစီးသည်
နှိုးဖူးရှေ့	Fan	ယပ်တောင်
ဆုတ္တဆုတ္တမှု	To warm by the fire	မီးလှုံးသည်
ထွေထိုး	As far as eye can see	မျက်စိတာဆုံး
ဂူထုံးအောထုံး		တိုးပျားများပြားလာသည်
ဆေအုံဆေပီး	A charm, a spell	ဂါထာမွန်နှင့်
ထုံးကုတုံးကိုး	Become red	နီလာသည်
ဆေဟူဆေဟို့	Loneliness, homesickness	လွမ်းဘွှုံဖြစ်သော၊ ဆိတ်ညြှုံးသော
ဖူးသံ့ဖူးသံ့	All kinds of flowers	ပန်းများ
အော့ဗုံးအော့ဗုံး	To search	ရှာသည်
ဘရုံးထို့	Golden crown	ရွှေသရှုံး
လူထူးခေါ်သူ့	Wholey gone, entirely spent	အကုန်ထုံး၊ အကြုံးမဲ့
အိုးစုံအိုးရို့	To live in company	စုံးနေထိုင်သည်
ဆေအော့ဗုံး	To rob; to take by force	လုပ္ပါသည်

ဆပယူနဆပယျ	Respect	ရိသေလေးစားခြင်း
ဖံတွေ့ယုဝထံ	Akin, kindred	ဆွဲမျိုးစိုးစိုး
ခုံခြော်	The calf of the leg	ခြောလုံးကြိုက်သား
ခုလုံခိုး	Lap, the knee	ဇူးခေါင်း
စုံခံး	Tip of fingers	လက်ချောင်း
ခံလုံမံမှုမံမှု	Twilight	ဆည်းဆာမိန်သောအလင်းရောင်
ခဲ့ထူး	To gird	ခါးပတ်သည်
ခဲ့ထူး	Juice of the sycamore	သဖန်းစေး
ခုံလုံ	To bend of stalk of ripe paddy	ဂိုဏ်ကျားည်
ချေ	To vapour	အငွေ့ပျုံသည်
	To wind as thread on a ball	ပတ်ရစ်သည်
ချေ	To hew	ခုတ်သည်
ချေ	Iguana	ဖွတ်
ခိုံနှုံး	The brain	ဦးနှောက်
ဂံဂြောလုံ	To press down	သိပ်ချေသည်
ဂု	Snake	ဓမ္မ
ဂံဂြော	To file	တံစည်းနှင့်တိုက်သည်
ဂူဆုံး		ကြက်ဗြိုးဓမ္မ
ဂူထံး	Water snake	ရေဓမ္မ
ဂူခံး		
ဂူဘုံး	To clean paddy	လေ့သည် ပြာသည်
ဂူ	To brood	ဝင်သည်
ဂူ	To rub	ပွတ်တိုက်သည်
ဂူဖို့	Abdomen	ဝမ်းပိုက်
ဂူလုံ, ဂူလူး	To have a motion	ခါတ်သွားသည် ဝမ်းသွားသည်
ဟဘေ့	To winnow paddy	
စံထုံးအေ့အောင်	Praise	ချီးမွမ်းသည်
စွဲ	Pointed	ဇူးချွှန်သည်
စေယာ	Henceforth	ယခုမှစ၍
စုံကို့	The third finger	လက်ခလယ်
ဆပချော်	Thorn	ခုံး

ဆပခုဂို	Malaria	ငုက်ဖျား
ဆပရှူးဆပရှိး	Omniscient possessing mysterious and occult power	
ဆပူ့ဆပါ့	Fruit	သစ်သီးဝလ်၊ အသီးအနဲ့
ဆပူ့ဆပမှု	Sin, crime	အပြစ်
ဆပအော်ဂု	A thief	သူမိုး
စူးခိုး	The fist	လက်သီး
စူးခိုး	The wrist	လက်ကောက်ဝတ်
ဆုခုဗု	Spur of a cock	ကြက်တက်
ဆုဆုနတ်း	To filter milk	နွားနှုန်းစစ်သည်
ဆုလူး	To size thread with rice water	ချဉ်စာတင်သည်
ဆုယူး	To trap a rat	ကြက်ထောင်သည်
ခံစား	leprosy	နှစ်
စုရေား	to be in fever	ဖျားနာသည်
ဆပခုဆပနဲ့	belief	ယုကြည့်ခြင်း

ဆပဖီ – ၁၆

ကွဲ့	Axe	ပုဂ္ဂို
ဘွဲ့ချိုး	Head with white hair	ဆောင်းဖြူး
ယွဲလဲ့	To flow	စီးဆင်းသည်
ခွဲခု့	Grinders	အံသွား
ယု့မွဲ့	A species of soap-berry tree	
ခို့ဘာ	Burnt, to be scorched	တူးခြံးသည်
ယို့ခွဲ့	Behold	ကြည့်လေ့
မော့ခွဲ့	Try	စမ်းကြည့်သည်
ခွဲထဲ	To touch lightly	လက်ကုတ်သည်၊ တို့သည်
ဖူ့ဆွဲ့	To cut off obliquely	စောင်းရွှေ့ချို့ခြတ်သည်
တွဲဆေး	To cipher	တွက်ချက်သည်
ဖို့ယွဲ့	God the father	ဘုရား
ခွဲခိုး	Grave	သင်ချိုင်း
ဘံ့ဘွဲ့	Be hoarse	အသံဝင်၊ အဲ့ကွဲ့
စွဲ့	King	ရှင်ဘုရား

ဟျော	Rungs of a ladder	လျှကားထစ် လျှကဆုံ
ခွဲခြီး		သက်ရင်းပင်
တခွဲ	Cousin	တဝ်းကွဲ
မိလ္ဂါ	Full grown but not ripe fruit	သစ်သီးဝမ်းရောင်
ဘုထိုး	Charcoal	ပီးသွေး
လအယွှုံ	Go below (as when aiming at an object)	ပစ်မှတ်အောက်ကျ
လအယွှဲ့	Float away	မျှော့သွားသည်
ဘက္ဗာ (ဖို့ဖူ့မှု) (ဘက္ဗာမှု)	Midnight	သန်းခေါင်
ဘာကွဲ	To be scratched	ကုတ်ချို့မိသည်
ဒံခွဲ	Testicles found within the abdomen, as those of cocks	
ဖို့ခွဲ	Toothless, we often designate a toothless person as ဖို့ခွဲ	သွားကျိုး
ခွားပံ့း	Teeth set on edge	သွားကျို့န်းသည်
အချော့	To force, an entrance into	
ဖုခွဲ	A wooden or bamboo pan to hold fire	မီးလင်းဖို့
အယွှုံ (ထာခိုလယွှုံ)	Verse, a verse of hymn	
ထွေဖူး	To swing one's arm-in	လက်ဖွဲ့သည်
ဘွဲ့ထွေး	To turn or become white	ဖြူလာသည်
အမွှဲ	Unhusked grain of paddy in cleaned rice	စပါးလုံး
ယွှေ့နှုံ	To flow into	စီးဝင်သွားသည်
ခွာခေါ်	Toothache	သွားနာသည်
ခို့ခွဲ့	To irritate of the throat	လည်ရောင်းနာသည်
တွေ့ခန်း	To work out a sum	တွက်သည်
ခံရနဲ့ခွဲ့	Brother-in-law	ယောက်ဖူ့
ကွဲလုံးဆဲ့	To suspend	တွဲလောင်းဆွဲထားသည်
လူဆွဲ့ပေါ့	To go creeping	တွားသွားသည်
ယွှေ့ခို့မှု	Spectacles	မျက်မှန်
နှံစပွဲ	Sweet potato	ကန်ခွဲ့ပူ့
ဖို့ချော့	A species of grass used as medicine	လင်းနော်း

ဖို့ဘွဲ့	Young man	လူထုလောက်း
ခီးမိုးခီး	To examine before taking action	မပြုလုပ်နဲ့ စိုးစားစစ်ဆေးရန်
ဆေအစွှေ	A corpse; carcass	အသေကောင်
ဆယိတ္ထုခွဲထဲ	To take care of	ကြည့်ရှုစောင့်ရှုကိုခြင်း
ဆေဆိုဂုဏ်ဘွဲ့	Blessing	ကောင်းကြီးမဟုတ်လာ
ဆေအားဆေဘွဲ့	Monkey	မျာက်
ဆေထိုဆေတွေ	Measuring and ciphering	တိုင်းထွာတွေကိုချက်ခြင်း
ခွဲ	To scratch	ကုတ်ခြစ်သည်
ခွဲ	Wooden bowl	သစ်သားခွဲကို ခွဲက်
စွဲ	Creep, go up on the belly	တွားသွားသည်
ဆုမို့	A hen	ကြတ်မ
ခွဲ	Masculine, gender	အော်

ဆေဖီ – ၁၇

ခွဲး	A suit at law	တရားစွဲချက်၊ အမှု
ကင်ကွဲ့	Fishing frog	ပါးကျောက်ပါး
သံဆွဲ့	The queen lagerstramia	ယုံးမ
ခုခွဲ့	Bandy leg	မြောင်သည်
ဆိုခွဲ့	Spindle	
မူခွဲ့	The socket of the eye	မျက်တွင်း
ခွဲလှော်	To reel thread	
ကွဲ့ထဲ	Mottled	
ခွဲခွဲ့	Circular in shape	ပိုင်းပိုင်း၊ ပိုင်းသောပုံရှိသော
ခွဲ့အေး	Circular	ပိုင်းသော
ခွဲနှုံ	To cut grass	မြတ်ခုတ်သည်
ကွဲ့	A pick-axe	ပိန်းကောစသော လုံးထွင်းလေ့များကို ထွင်းရာတွင် သုံးသော ပေါက်ချွော်း
အခွဲ့	Circumference	စက်ဝန်း
ဆူခွဲ့		
ဆေဘွဲ့	Monkey (white eye-lid)	မျာက်မျာတ်ကွဲ့ပြု။
ထိုကွဲ့ခီး	Bird with white stripe round the neck	

ခွဲထုတ္တစေး	To surround	နိုင်းထားသည်
ခဲ့ခွဲး	Brittocks	တင်ပါးဆုံး
ခွဲ့	To watch with an evil object	

ဆမီ – ၁၈

ကောထွဲ့	To tie in knot	ထုံးချဉ်သည်
ကံခွဲ့	To wipe	သုတ်သည်
ခိုးနှံး	The tuft of hair extending beyond the top knot	ဆံမြို့တ်
ခွံယဲ	Lizard which burrows in the ground	
ဂါ့ခွဲ့	To pour out	သွန်ပစ်သည်
အုပ့း	Intestine	အူ
ခွံရှို့	To throw away	ဟစ်လိုက်သည်
အုပ့်	To boil	ပြုတ်သည်
ထုံးခွဲ့	To subtract	နှုတ်ယူသည်
ထိုလွှဲ	Dove	မြိုးကို
ပုံးဆေး	To sow	ကြောသည်
မူးဆွဲ့	Stale rice	ထမင်းကြမ်း
ဂိုးပွဲ့	Collar-bone	ညှပ်ရိုး၊ မြှင်ရိုး
ကံ့ခွဲ့	To break off, as a small piece from a larger	ဖွဲ့သည်၊ ချိုးဖွဲ့သည်
ထံးဆွဲ့ (ထံးဆူ)	Shallow water	ရေဝါမ်
အော်ပွဲ့	To rest	နားသည်၊ နားနေသည်
ဒွဲ့	To rub as with the end of finger	သုတ်သည်
ခိုး၊ အိုး	Fringe	အမြိတ်၊ အဝတ်ပန်းဗျား
အော်မွဲ့	To stay as guest	ဧည့်အဖြစ်နေသည်၊ အဘက္ဗာဖြစ်သည်
ဂုံခွဲ့	To crawl on all fours	လေးဘက်တွားသည်
ထွဲထုံး	To sprout, to come up as a plant	အညှောက်ပေါ်သည် ထွက်သည်
ထိုးပွဲ့	Sparrow	စာကလေး
ထွဲလွှဲ့	To kneel down	နှီးထောက်သည်
ပုံးမွဲ့	Guest	ဧည့်သည်

လုံခပ်း	Very small	အလွန်သေးသော
မုံမုံး	Drizzle, fine rain	မိုးညှင်း၊ မိုးသေးမိုးဖွား
ဝဒခွဲး	Citron, lime tree	သံပုရာ
အွှံဝို့	Delicious, as food	အလွန်အရသာရှိသော
လူခွဲ့င်	To be wrinkled	တွေ့န့်သည်
လို့ခွံး	The blood of stone	ကျောက်သွေး
ဘီးခွံး	Midrib of a leaf	ရိုးတံ့
ဖုလ်ဘီးခွံး		ဂွဲမ်းရိုး
အံခွဲ့	To fly off or away	လွှဲခွာသွားသည်၊ စင်သွားသည်
ထွေဖာ	Male dog	ဇွေးထိုး
နံမံး	To smile	ပြောသည်
ရွှေနဲ့	To choose	ဇွေးချယ်သည်
ထွေလူး	To reel thread on shuttle	
ထွေပါ	Flea	ဇွေးသန်း
ခိုးအွှံး	To feel oppressed with heat	ပူအိုက်သော
ဆွဲဘံးထော	To stop up a hole	သိပ်၍အပေါက်ဝကို ပိတ်သည်
ထိုတွေ့လဲ့	To flow down with the tide	ဒီရေနှင့် မျှော့ချယ်သည်
ထိုးဖာဆွဲ့	Castrated boar	သင်းပြီးသောဝက်
ခွံ့ခွာန်	The flying lizard	ပုတ်သင်ပျံ့
စူးပွဲကဲ့	@@needles in the hand	လက်ကိုက်ခဲသည်
ဆောင်း	Happiness	ဝမ်းမြောက်ခြင်း
ထွေမူးစဲ့	Hound hunting dog	အမဲလိုက်ဇွေး
ဪံခိုလီ့	Clotted blood	သွေးခဲ
ဗွဲလော်လဲ့	To call a squirrel by imitating its squeal	
ထွေလဲ့ဘား	To kneel down and worship	ဇူးထောက်၍ရှိရှိသည်
အွှံထုတ်အွှံလဲ့	Sweat and become dry by turn	ဇွေးထွက်လိုက်ပူလိုက်
ထွေအိုးယို့	The dog howls	ဇွေးအူသည်
ခိုးပွဲ့လဲ့	The skull	ဦးဆောင်းခွံ့
ခိုးယံ့ယံ့	Headache	ခေါင်းကိုက်သည်
ခွံ့ဗဲ့	A cotton seedling mangle	

ခွံ	Chameleon	ပုတ်သင်
ခွဲ	Nine	ကိုး
ဂူးလူနှံး	Miscarriage	ခလေးလျှောသည်
ပုံး၊ အပုံး	Intestine	အူ
ပုံးသေး	Pepper	မြှင်ကောင်း
ပုံးဆောချုံ	To sow seeds	မျိုးစွဲကြီးသည်
ဆေဒ္ဓံဆေပါ်	Burden	ဝန်ထုပ်
ကွဲ့ (ကမေ)	Lake	အိုင်
ကွဲ့	To feel titillation	ယားသည်
ထွဲအဲနဲ့		
ပုံးဝါး	Tired	မောပန်းသည်
နားပွဲ	Offensive smell, stink	ပုဂ္ဂစ်စော်နံသည်
ပုံးလဲ့ကဲ့	To be light; not heavy	ပျော်သော
ဆံခွဲ့ (ဆံထူ့)	To fly off	လွှဲစွဲစွဲသွားသည်
ဆုံး (ဆုံး)	Cutaneous disease appearing as a white spot	ညျင်း
ဆုံး	To beat in (of rain)	မိုးပက်သည်
အေးပုံးအေးဖို့	To cook	ချက်ပြုတိသည်
အေးပုံးအေးချုံး	To boil	ပြုတိသည်

ဆေဖီ – ၁၉

ပုံး	To make a pleasant sound	ကျိုးရန်သည်
ပုံးသာ	Small bell	ဆည်းလည်း (ဆွဲလွှဲ)
လူဗုံး	To thunder	မိုးချိုင်းသည်
ပုံးဘာအမံး	To mention often someone's name	နံမည်တာသည်

ဆေဖီ – ၂၀

ကွဲးဆဲ့	To transcribe	ကူးရေးသည်
ဂူးပွဲ	Viper	ကြော်လွှား
ဆွဲဆဲ့	The soft crab	ဝဏ္ဏားခွဲ့ပျော်
ပုံးဆီး	As much as, to be even equal	ညီတူညီဖျား
နှေ့ဂေ့	Seven person	ခုနှစ်ယောက်

ဖုန္တာ	Husk, chaff	နွဲကြိုး
ဘေး	Iron, chain	သံကြိုး
ခွဲခဲ့ခဲ့	Bar of fishing hook	ဝါးများထစ်
ခြေခံ့	To scrape	ခြိစပစ်သည်
ဆွဲထို့ (ဆွဲ့ထို့)	To carry a bag by suspending it on the shoulder	အိတ်လွယ်သည်
တွဲဆား	Torch made of wood and oil or made of bundle of sticks	မီးရူး
နှိုင်း	Jackfruit	ဂါန္ဒာသီး
မည့်	To fill	ပြည်စေသည်
ရှုလုံး	To lay down planks of a floor	
သန္တာ (သက်)	To have sensation of fulness in the chest	ရှင်ကြပ်သည်
အမှုပြု	To persuade	သွေးဆောင်သည်
နှိုင်ခုံ	A kind of squirrel with a pointed nose	
ခြေခံ့	To stir up	မွေသည်
ပူလုံး	To become thin	ပိန်၍သွားသည်
ထွေချေ	To lift the feet up and down, as in walking	ခြေလှမ်းသည်
ဒွေးသာ	To select the best kind of paddy	ဝဏ်ဆွဲးသည်
ဘုံကွဲ	To cut out bees from a tree	ပျားဖွတ်သည်
လဆွဲ	Full moon	လပြည့်
ဝေဆွဲ	All around	ပတ်လည်
ဘွဲ့ချေ	To feel rough	
အောက်	To visit	အလည်သွားသည်
ခြေထု	To draw one's attention, by touching	လက်ကုတ်သည်
အယွှေ	Tune	အသံ
ဗျာတံ့	Rain water	မီးရည်
ခွဲသီး	Fishing rod	ဝါးများတံ့
ဆေကွဲလား	Playground	ကစားကွင်း
ခြားတဖြူ	A large fishing hook with a long line	လက်ထွန်ပေါ်များ

ပုဂလဲ	How many person	လူဘယ်နှစ်ယောက်လ
ပ္ပါနီးနီး	To be heaping full	ပြည့်ပေါက်နေသည်
ခွံဖော်	To kindle, light up	မိတ္ထန်းသည်
ခိုဝတ္ထံ	To scrape	ခြစ်သည်
ပွဲအိုအို	Not quite full	မပြည့်တပြည့်
ခွဲခကဆာ့မဲ့	Trumpet made of an elephant's tusk	ဆင့်ယ်ပိုး
ပွဲလုံဆံတယူ	To become thin and small	ဝိန်ရုံးသွားသည်
ဘို့သံပွဲခံ	Pwes and feasts	ပွဲသတ်များ
ပွဲခိုပွဲနဲ့	Sterile place (desert)	ခြောက်သွေ့သောနေရာ
ထေခံလယ့်	A verse of song	သီချင်းတပ်
ခဲ့	A fishing hook	ငါးများ
ခဲ့	To sweep	အနှစ်ကဲလွှဲသည်
ခွဲလုံမဲ့	To dip rice out of the pot into a disk	ထမင်းရူးသည်
ဆေဒါဒေ့	Act of reviling	ကဲရဲသည်
ခို့ဘေး	To perspire	ချွေးထွက်သည်
ပွဲ	Full	ပြည့်သော
	Buy	ဝယ်သည်
ပွဲနို့	That much	ထို့မျှ
ပွဲသို့	as much as this	ဤမျှ
ပွဲလုံး	To overflow	လျှော့သည် ပြည့်လွှန်သည်
ပွဲအေး	To buy for eating	ဝယ်စား
ပွဲအီး	To buy for drinking	ဝယ်သောက်
ပွဲ	To operate	ခွဲစိတ်သည်
ခဲ့ကွဲ	To walk for pleasure	အပျော်လမ်းလျှောက်သည်

ခေါ် – ၂၁

ဘွဲ့ဆု	The root of a species of pea / The root of goa bean	ပမာဏ၊ ပဇောင်ဝါမြစ်
ဒံပွဲး	Eggs inside fowls	ဥတိန်
ဘို့ပွဲ့း	Leopard	ကျားသစ်
လွှဲကွဲ့	Loosening	ပြော့သွားသည်

ဆွဲနှစ်	To gird on sword	ခဲ့လွယ်သည်
ကွဲလူ	To untie	ဖြေထဲ၏ ဖြေလွတ်သည်
နှစ်ဆွဲ	The point of a sword	ခါးပီး
ခွဲခဲ့အဝ်	To curl up oneself	ခွဲနေသည်
ပွဲနားခံငံ	Please make room	နေရာပေးပါ
ဘွဲ့ထတိင်	The leguminous plant; one that bears seeds in a pod	ပုံစွန်
ထိုးလဘွဲ့	One anna	တပဲ
မွဲလိုနှု	But	သို့သော
မဲ့ဆွဲ့မှု	A harlot	ပြည့်တန်ဆာ
ပဲဆိုင့်ပဲ့ဘူး	To pine away	ပိန်ကြုံသော ပိန်ချုံးသော
ဂုဏ်ခွဲခွဲ့	Walks slowly	နှေးနှေးလျောက်သည်
ချုန်းနေ့ (ညဲ့ညဲ့)	Smoke slightly	တစ္ဆေးစွဲ့နှီးနှီးသည်
ဆေလီးဆေဘွဲ့	Witchcraft	စုန်းအတတ်၊ ပြစားခြင်းအတတ်

ခေါ် – JJ

ခုံအာ	Not firm or strong	မနိုင်မဖြ
စုံထား	To tie	ချဉ်ထား
ဆေမာ့	Life	အသက်ရှင်ခြင်း
ထိုးဆော့	To offer hospitality	ဇွဲ့ခံကျေးမွေးသည်
	To receive	လက်ခံသည်
အုံထား	To conceive, become pregnant	ကိုယ်ဝန်ရှိလာသည်
ဒို့ယာ့	Small honey making bee	
ခုံယား	Girdle	ခဲ့ပတ်
ဟုံ့ခီ	(Wealth property) paraphernalia	ဟွေးလိုးကိုရယာတန်ဆာ
စံဆော့	To answer - To reply	ပြန်ပြောသည် ဖြဖော်သည်
ဆော့ကိုင် (အဝါးကိုးဆော့, ဆော့ကိုင်, ဆော့လူ)	Call out at top of voice	အသံကုန်ဟန်သည်
ဆော့ထုံ့	To stand	ရပ်သည်
ဆော့တေ့	To rain	နိုးရှာသည်
ဆော့ဝီး	Red koemp fera	ဂမုံးနီး
အုံဘာ့	To become pregnant by illicit intercourse	မတရားသော မေတ္တန်ဖြံ့ သဇ္ဇာ်လာသည်

နါအော့	Deaf	နားပင်းသည်
ဂုဏ္ဍာ	To be constipated	ဝစ်းချုပ်သည်
နာ့အုံ	Smell decayed	အပုပ်နှံနံသည် ပုပ်စော်နံသည်
ဆော့တံ့ဌု	Become tense or taut as a rope	တင်းနေသော (ကြိုးကဲသို့)
မေဆော့	To help	မစာသည်
ဆော့ဘု	Black koemp fera	ဝမ်းနက်
ဒံ့ဘု	Black sesamum	နှစ်းနက်
နာဖော့	The nostrils	နှာခေါင်းပေါက်
နာဖူး	Smell filthy	
နှံ့ဘု	The black yam	မျှာက်ဉာဏ်နက်ပျီး
နာ့ပံ့ဌု	Smell rank	ညီစော်နံသည်
ဖော့မူး	Soot	ကျိုးဗိုး
မဟအပော့	To persecute	ညင်းပန်းနှစ်စက်သည်
ကာမာု	Ten viss	အချိန်တစထဲ
လူ့ဘာ့ဌု	To sink	နှစ်မြှုပ်သွားသည်
ဝေဖော့	Want to vomit	ပျိုးသည်
ပေးထော့	A flat rising of skin from a cutaneous affection, or the bite of an insect	အပိုင့်ထားသည်
နာ့ဝေးဘု	To persist in doing a thing	မရမနော လက်မလျှော့
ဖော့ဂို့ဌု	Pot with perforated bottom	ပေါင်းချောင်
မဲ့ဘု	A black mole	ဇူးမည်း
ဖို့ထော့	To pile up, as books	တရအပေါ်တရထပ်နေသည်
ယမ့်ထော့	To repeat often, make frequent mention of	နာမည်တာသည်
ရုံးထော့	The palmyra tree	ထန်းပင်
ရာ့ရာ့	A large moving object as a ship elephant	
ပရာ့	News	သတင်း
ပရာ့ထုံးအလူ	Send an order	အမိန့်ထုတ်သည်
လိဖော့	bamboo fish trap	
ဖုံးဆုံး	The swollen paddy stalk just previous to the appearance of the grain	ကင်ပွန်းချို့

ခရာ၍	Fold, yard	ဝင်း
ရားစား	Uncivilised, savage, rude	ရိုင်းစိုင်းသော
လားဖမူး	Low lying land, where water does not dry up	
အော့ဘာနဲ့	To roast a thing by putting it under live coals	မီးအုံးသည်
ဖာ့ာ့န	Water duck, teal	စစ်စလီ
ခဝါး	Circumference	စက်ဝန်း
ထူးလျှော့ (ထူးယမ်း)	Rich, wealthy	ကြယ်ဝသော
ဂူမူးအော့နဲ့	A yellow snake whose bite is hot like fire	ဇွဲမီး
ဆောလာ့ဘုံး	Lion	ခြေထိုး
ထပ္ပါးခံ့နဲ့	Sisters and brothers-in-law	ယောက်ဖာ ခယ်မ
ကောကပဲ့	Butter fish	ဝါးတန်
နမူးခို့ဂဲ့	Smell scorched	တူး၊ ချို့စော်နံသည်
ထဗျာများလာ	Related as uncle or aunt and nephew or niece	တူးဝါး
နူးကုပ္ပါတ္ထု့	Have the breast overfilled with milk	နှီးသက်သည်
ဖော့သာ့ဆွဲ့	Between the roads	လမ်းကြား
အလယ်း	Weight	အလေးချိန်
နားခဲ့ော့ဘူး	To smell like something in a state of fermentation	ချို့စော်နံသည်
မဲ့လာ့ထံ့	The gum	သွားဦး
ဥုံထုံးချော့	Teeth crowded together	
အဲ့ခေါ့နဲ့	Sodomy	ယောက်းခြင်း (သို့မဟုတ်) တိရစ္စာန် နှင့် မေထုန် သံပါးယပြုသည်
လူ့တာရမဲ့	Vigorous, healthy of plant	ဟုန်သည် (အပင်ကောင်းလွန်း၏)
မဲ့ခေံ့ဘုံး	Fennel flower	စမုန်နက်
ဖို့တမာ့	To make a dam	တာဖို့သည်
ဆောကယဲ့	Ornaments	ဝတ်စားတန်းဆာ
စံဖယ်း	Nigella satvia	စမုန်နက်
ခို့လာ့လာ့	Lukewarm	ဇွဲးသည်၊ မပူမအေး
ဆောနှုံးမာ့	Perfume	ရေဇွဲး
	A pleasant smell, fragrance	မွှေ့သော၊ ဇွဲးကြိုင်သောရန်း

ဆရာအလား	To complete a period to be a year old	နှစ်တဲ့ပတ်လည်
ထောက်များ	The whole country	တပြည်လုံး
ဒေဝါယာ	To have a spasmotic tension of the muscles about the navel	ချက်ကျောတင်းသည်
နာဖော်ကား	To have the nose stopped as with a cold	နာခေါင်းကြပ်သော
စုံကာလျှို့မှု	A kind of creeper	
ထုံးဘုရားထုံးယဲ	To become sun burnt	အသားမဲမျှောင်လာသည် နေလောင်သည်
သံ့မျှော်မျှော်	To die with and to live with	သေအတူရှင်အတူ
စံအချုံစံဘူး	To slander, traduce, villify	အပနာမစကားမပြောသည်
ဂျုံချေပွဲခေါ်	To weep, to cry	ဂိုံကြေးသည်
ခံခါးခံလာ	Black darkness	မျှောင်မဲနေသော
ဆာမရှုကဆို	The lord of life	အသက်သင်
သူ့ခေါ်ချေခွင့်	To be patient	စိတ်ရှုံးသော
ထုံးထံးထုံးသို့	Connected as a friend	သူ့ဝယ်ချင်းမိတ်ဆွဲ
ပုဂ္ဂိုလ်ပုယ်ပုံ	Richman	သူ့နေ့
ဒုဒေသံအချုံ	To revile	တဲ့ရှုံးရှုံးချသည်
ပုံးထုတေဝါထား	To surround	စိုင်းထားသည်
ဖျော်လုပ်ဖျော်	To stroke gently	ပွတ်သင်သည်
ဖန့်ချေဖန့်ကား	Roads	လမ်း
ဂျုံထုံးသလုံး	Be famous	ကျော်စောသည်
မာလျှောမားပွဲ	To fulfill	ပြည့်စုံစေသည်
ခုံးလုံးဘာ့နဲ့	To bury	မြှုပ်နှံသည်
ဂေါက်နဲ့	To come with company	အဖော်လုပ်၍လိုက်လာသည်
ဂျုံ	Hear	ကြားသည်
ဂျုံ	To stimulate	
ပုဂ္ဂိုထုံး	To encourage	နှီးဆော်တိုက်တွန်းသည်
စူးပေါ့	Sodomy	ယောကျိုးခြင်း မေတုန်ခေကိုဆုံးခြင်း
စန္တလုံးဆဲ့	To suspend	တွဲလဲဆွဲထားသည်
စန္တလုံးဘံ့	To commit suicide by hanging	လည်ဆွဲချသေသည်
စန္တဘံ့ဘံ့	To tie a knot	ထုံးသည်
ဆုံးဘံ့ဆုံးဘံ့	To make inconspicuous	မထင်ပေါ်အောင်ပြုသည် ဖုံးဖိုးသည်

ဆေလန့်သာဖူး	To submerge	ရှေ့နံပါ်မြှုပ်နေသောအရာ
ဆေခဝါနဲ့ခာ	Rainy season	မိုးအခါး၊ မိုးရာသီ
ဆေးယာ	Be face to face	မျက်နှာခြင်းဆိုင်
ဆေခဝါလူလူ		မိုးရွာချုသည်၊ မိုးရွာသည်
ဆေဖူး	hole	တွင်း
မဲ့ဘူမ့်မဲ့စိုး	Disfigurement	
ဆောင်ထိပေရှု	Glad tidings, gospel	ဝမ်းမြောက်ဘွယ်ရာ သတင်း
ဆေး	Boundary	နယ်ခြား၊ နယ်နိမိတ်
	Sweet	ချို့သော
	Become tense	တင်းလာသည်
	Koempfera	ဂမုန်း
ဆေးနှုဂျာကျား	Sweet Koempfera	ဂမုန်းဇွေး
ဂေခံ	To uproot	

ဆေး – J.R

ဂုဏ်ပုံ	Short stature	အရပ်နှစ်သော
အော်နှု	Yes	ဟုတ်သည်
ခုံထား	To dig up something partially buried	တဝက်တစိတ်မြှုပ်နေသောအရာကို တူးသည်
တင်း	Oar	လျှော့တက်
တင်းချုပ်		လျှေးလျှော့သည်
ဖုံးထိုး	Be of unequal lengths	တိုရှည်ဖြစ်သော
ဖုံးခုံး	Short legged	ခြေတို့သော
ထုံးနှု	Perpendicular straight upward	မတ်မတ်
	to stand upright	တည့်မတို့စွာရပ်သည်
	To shoot straight upwards into air	အထက်သို့ မတ်စွာပစ်သည်
လူဖုံး	To decrease in length	တို့သွားသည်
ဖို့ဒေသား	The youngest son	သားဇွေး
မိခော်ဖါဆား		မိမိုး ဘမိုး
ဖုံးနဲ့	Shorter	သာ၍၌တို့သော
အာလုံး	Too much	များလွန်းသော
ဆုံးဆား		အမိုးအနွယ်

ဖဒ်	To carry	သယ်ဆောင်သွားသည်
တုံးလဖို့	Apucca building	တိုက်တလုံး
ပရုံးဆော့	Sweet lime	သံပုရာချို့
ကားတင်း	To row	လှော်ခတိသည်
အဲကတုံး	The spring tide	ရေထာ
ဟဂံထူး	To encourage	အားပေးသည်
သံခံလူ့	Torn up by the root	အမြစ်တွေ့ပြီးလဲကျသည်
လုံးချုပ်	To transgress	ကျူးလွန်သည်

ဆုတ္တ – JG

သခတုံး	Lustful; passionate	တပ်မက်စိတ်၊ ယာဂစိတ်
လုံးလျော့	Tongues	ဘာသာစကားများ
ကျော်	To cause to, adhere	ကပ်ထားသည်
ချေချေး	Quick	မြန်မြန်
ဆေကျွဲ	To patch, sew on, a patch	ပါသည်၊ ပိတ်သားထိုးသည်
အဲတူး	Water stand	ရေအုံစင်
ဖုံးချော်	Ashes	ပြာ
ဖျိုစွာ	Poisoned arrow	ဆိုင်လူးများ
ဖူးထော့	To nail up	
ခုံဖူး	To slip	ခြေချော်သည်
ဝရဖူး	A species of bamboo used in making lacquered work	တင်းဝါး
သံကျွဲ	A plaster	ကပ်ဆေး
ချေချေး	Bald	ခေါင်းတုံး
ချေထံး	Lye	ပြာရည်
နိုံဖူး	Peg, spike	ဂုတ်
ဖျိုဖိုး	To bore through with a chisel	နှိုင်းဖောက်သည်
ဘာဖူး	Graze, just hit	လျှပ်စိသည်
ဘျာရှာ	Split into strips	နှီးထိုးသည်
သံကျွဲ	Among the trees	သစ်တောက်
ချေနှံ	Completely gone	အားလုံးကုန်သွားသည်
အေဖူး	To wash (as face)	မျက်နှာသစ်သည်

ချေဖူး	Stocking	ခြေစွဲ
တမျို့	Steep bank	ကမ်းပါးစောက်
လန့်ချော့	To be bald headed	ခေါင်းပြောင်သွားသည်
ချုံထော့	To coil	ခွောည်
လန့်ချု့	To be loose	ချောင်သည့်၊ လျှော့သည်
ဝါဖူး	To stir up (as water)	ရေကိုတူပိုးသည်
စူဖူး(ဖျိစူ)	A cubit	တတောင်
ထီးချာ	Slack as a rope	လျှော့သည်
ဖျိခွဲ	A species of tree, the grewia microcos	မြို့ရာပင်
ဘာဘူး	Be caught, as by a hook	ချိတ်မိသည်
ဘျာထဲ့	Be healed, cured well again	ဖျောက်ကင်းသည်
ယာမျူး	Large barbuleless, cat fish	ဝါမြင်းရင်း
လန့်ဖူး	To spring as a trap	
	To slip out of joint	အဆက်ပြုတို့သွားသည်
ဗုဒ္ဓဖူး	To whittle an arrow	များသင်သည်
ယာကျွဲ	carp fish	ဝါနှုန်းပြာ
လန့်ဖူ့	To fall in (as the lid of a pot)	ကျွဲကျွဲသည် (အိုးအုံးကျွဲကျွဲသည်)
ကျွဲပုံရွှေ	Looks like a man	လူနှင့်တူသည်
လူချော်နား	Entirely, completely gone	အားလုံးကုန်သွားသည်
ဖျူးဆုတ်မူး	To wink	မျက်စိနိတို့သည့်၊ မျက်ရိုပို့ပြုသည်
ဘာ့ဖူးဖြော	Very thin	အလွန်ပါးသော
ဘူးလူလေ့	To hang up as on a nail peg	ချိတ်ထားသည်
လူဖျော်ဆေး	To strike as lightning	မိုးကြီးပစ်သည်
မိုးအဘျာ	A false prophet	ပရောဖက်တုံ၊ ပရောဖက် အယောင်ဆောင်သူ
ယူခဲ့ကျွဲ	Parasite	
ကျွဲမှုဆွဲ့	A kind of creeper zanonia	ကျိုးအာပင်
ချုံအဝေါ	To make a clucking sound with the tongue against the roof of the mouth	တက်ခေါက်သည်
ဖျူးခါနာ	Bat with a crooked nose	လင်းနှီး
ဆေဖူးခဲ့	A trouser	ဆောင်းဘီ
ဆေဖူးလို့	Wedding, marriage	လက်ထပ်ခြင်း၊ မကိုလာဆောင်ခြင်း

ဆုံးဆုံးပျော်	Be quite clean	အလွန်စင်သော
ယူဆဖျော်	To fly away in flight	လန်းပျောည်
ဖူးမူးခဲ့ဗျာ	The wing of an arrow	မှားချက်
မံခုလကျွော	In the jungle	တောထ
မံမေးဖျော်ဘုံ	To dream	အိပ်မက်သည်
ဘုံဆေဖျော်ဆေ	To plant	စိုက်ပျိုးသည်
ဖူးခါးဖျော်နှီ	To nod the head	ဇော်သိတ်သည်
ဖူးဆေအဲဆေ	To forgive sin	အပြစ်လွတ်သည်
ခဲ့ကျော	A stand for pot	
ချာ	Wood ashes	ပြာ
ချာ	To tap	ဆောက်သည်
ချာ	A disease in children	
ချာ!	Loose	ရွှောင်သော၊ လျှော့သော
	Hot (of water)	ရေစွေး
ဆုံးအဖော်သူ့	The skin of the egg	ကြက်ဥ္ဓအခွံးမြေး
ဆုံးပျော်ဖျော်	Paddy field	လယ်ပြင်

ဆုံး – ၂၅

ကျုံးနံ့း	Completely, entirely	အကုန်အစင်း၊ အကြောင်းမဲ့
ခေချုံ	To gird up the loins	ခါးတောင်းကျိုးကိုသည်
ချုံပျုံ	A bow string	လေးကြီး
ချုံကူး	Turtle shell	လိပ်ခွဲ့
ဆုံးချုံး	Cold	အေးသော
ချုံလိုး	Hard shelled turtle	ဆောက်လို့
ထူးချုံ	To ride in a boat	လျှော့ဗီးသည်
နှုံးချုံး	Very hard	အလွန်မာသော
ဖီးချုံး	To braid a rope	ကြိုးကျစ်သည်
ဘုံးချုံး	To hollow out a boat	လျှော်းသည်
ဘုံးအော်	One end for the other or upside down	ပြောင်းပြန်
ချုံးဘီး	The bow of the cross bow	နှီးလေးပြင်
ချုံးချော်	The bow of a boat	လျှော့ဗီး

ထာဖျိုး	Awl	စူး လက်ပွတ်ရူး
ထွေချုံ	Flea	ဇွေးသန်း
နါယျုံး	The lobe of the ear	နားသည်
လအချုံး	To roll down	လိမ့်သွားသည်
ပျုံးထား	To fly out (as an axe or dah while cutting)	ခုတ်နေစဉ် အရှို့မှ ကျွတ်ထွက်သွားသည်
ချုံရှုံး, ချုံရှင်	The large hard shelled turtle	
ပျုံးအုံ	Very stingy (obsolete)	အလွန်စေးနဲ့သော
ဒဲချုံး	To paddle a boat	လျေလျော်သည်
ဖျုံဖြေး	To bore through with an awl	လက်ပွတ်ဆူးနှင့်ဖောက်သည်
ချုံမိုံး	The stem of the cross-bow	ဓားတူး
ထတဖျိုး	Chain	သံတြိုး
ချုံထဝါ	The soft shelled turtle	လိမ့်ကြည်
ထိုချုံး	To punt a boat with a long pole	ထိုးပါးနှင့်လျော်ထိုးသွားသည်
နို့ဖျုံး	Lip	နှုတ်ခမ်း
ထံပျုံး	To overflow	ရရှုံးသည်
ခေချုံး	To shoot a bow	လေးပစ်သည်
ဘုံးခြံး	Be overhead, higher than the head	ခေါင်းအပေါ်ကျော်နေသည်
လဘုံး	A sheet	တရှုံး
ချုံမဲ့ခဲ့း	The trigger of a cross bow	လေးခလုတ်
ပုံးဆေချုံး	To sow seed	မျိုးစွဲကြော်သည်
တဲ့ဆျုံးတို့	To trim a paddle	လျှော်တက်ခုတ်သည်
ထိုဖျုံးထဝါ	Spittle	တံတွေး
ချုံလအုံတဲ့	To have a relapse of sickness	အနာပြန်ချုံနာခြင်း
ဆဲလအုံး	To let down a rope	တြိုးချေပေးသည်
ခါချုံထဝါ	To turn up; bend up	ခေါက်ထားသည်
ချုံကန္ဒါ	To thwart of a boat	လျှကန်း
ချုံးအား	To roll	လိမ့်သွားသည်
ဆုံးသွား	White of eggs	ကြက်ဥအကာ
ထိုဘုံးဘုံး	The swallow	ပျုံးသွား
နို့ဖျုံးဆဲ့း	Protrusive lips	နှုတ်ခမ်းတွဲသည်

အခိန့်ခုံး	To be hard	မာသည်
အဆော့ပုံး	To be dislocated	အဆစ်ထွဲသည်
ဆချုံခေါ်	The cold	ချမ်းအေးသော
ချုံလအော့	To kneel down	ပုဆစ်တုပ်သည်
ချုံ	Cross bow	ဇူးဇေး
ချုံ	Boat	ရွှေ
	Seed	အဇ္ဈာ
မူချုံ	Eye ball	မျက်စူး
အံချုံ	Addled egg	ကြက်ဥဆံချောင်
ချုံ	Turtle	လိဂါ
	To fold up	ဆောက်သည်
ချုံး	Spinning wheel	ရှစ်
ချုံဆူး	A pestle	ကျော်ဖွူး
ချုံဖျုံး	String of a spindle	
ချုံးချုံး	Thread on the spindle	
ချုံချုံး	Gently	အေးအေး
ချုံလအော့	Become cool	အေးလာသည်
ချုံး	Roll	လိမ့်သည်
စိုင်ချုံ	To dig out a canoe	လျှော့စွှေးသည်
ဖျို့ဖျိုး	Be slimy	ကျို့ခွဲသော

ဆပီ – J

ဖျော်စွေ	Very soft	အလွန်ပျော့သော
ဖျော်ဝေါး	Escape from	လွှတ်ထွေက်သွားသည်၊ အချုပ်အနှောင်မှ လွှတ်သွားသည်
လအုံဘွဲ့	Be broken into fragment	ကြော်သွားသည်
ဂဒဖျွဲ့	To escape	လွှတ်သွားသည်
စိုင်ဘွဲ့	To peck into pieces	ဆိတ်ချောစ်သည်
နို့ဖျွဲ့	A whip	နှင်တံ့
ထော်ဖျွဲ့	Project to jut out	(အစွန်း)ထွေက်သည်
ဖျော့	To flog	ရိုက်သည်
ဖို့ဖျွဲ့	Be free from, liberated	လွှတ်မြောက်သည်
ဖျော်ဖိုံး	The uvula	လွှာင်

ပုံတဖျက်	To smooth by whitting	ချေအောင်သပ်သည်
ရှေတဖျက်	To smooth	လက်ဖြင့်ချေအောင်သပ်သည်
ပုံဖို့ဖျော်	Freeman	လွတ်လပ်သောသူ
ဖျောလဲကံး	Very smooth	အလွန်ချော့ခွဲသော
ဝံမ္မဘူးဖျော်	A species of creeper	
ဖျောလသီး	A grass lizard	ကင်းလိပ်ချော
ဖျောချောင်း	Root of tongue	လျာရင်း
ဖျောလုံထုံး	To have tongue immovable as when near death	လျာရိုင် (မေးရိုင်)
လုံမှုလေ့ဘူး (လေ့ဘူးလေ့နှု)	Broken into pieces	ကြော့မွှားသည်
ဂံလေ့ဘူး	To compress into powder	အမှုဖြစ်အောင်ကြိတ်သည်
စုလေ့ဘူး	To dash into pieces	အစိတ်အန္တာဖြစ်အောင် ဆောင်ချေရိုက်သည်

ဆံစီ – J?

ယိကျဲ့	To give oblique glance of the eye	မျက်စောင်းထိုးသည်
ခဲ့ခဲ့ခဲ့	To tell a person what others say about him	အတင်းပြောသည်
ဖျောလဲ	Very quick	အလွန်မြန်သော
ကျဲ့ချောင်း	Earth oil	ရော့
ဖျဲ့ဘီး	Handle of a harpoon	မိန်းရိုး
ကျဲ့စွဲ	To point a spear	ချွန်အောင်သွေးသည်
ခဲ့ခဲ့ခဲ့	To talk	စကားပြောသည်
ဖျဲ့ခို့	A species of plantain	ရရှင်းကိုပျော
ခဲ့ခဲ့ကဲ့	To talk nonsense	ပြန်ဖူးသေစကားကို ပြောသည်
ဘဲ့အဲ့	Be satisfied with food	စားရှုံးပြီ
လုံဘူး	Steep as a bank	စောက်သော
လို့ကဲ့	A whetstone	ဓားသွေးကျောက်
လုံဘူး	Remains over	အကြံးအကျိုး
ခဲ့လဲ	To measure with arms extended	လံသည်
ဘူးခို့	To scoop water with the hand to make wet	
ကျဲ့အဲ့	To sharpen	သွေးသည်
ကခဲ့	A fathom	တာလံ

ပျဲစွဲ	Soft	ပျော်အိန္ဒေသော
ခဲ့ဆုံး	To answer	ပြန်ပြောသည်
ဘူးနွဲ	To cut off knots etc on bamboo	အခက်အလက်များကို သင်ပစ်သည်
လူဖျှေး	Doubled and twisted thread	နှစ်ထွန်းတင်ကျစ်ထားသောချုပ်
ဝါပျံ	Quick tempered	စိတ်ပြန်သော
ချဲ့သာမူ	A sieve	ဆန်ခါစီရ
ဖျောကဲ့	To wreath tightly	တင်းစွာကျစ်သည်
အီးဖျော်	Born	ဓမ္မးဖွားသည်
ခဲ့ဒီး	To mimic another's speech	သုတေသနပြောသက္ကတွဲ လိုက်တု၍ပြောသည်
ခဲ့လုံး	To say more than is true	မှန်သည်ထက်ပိုပြောသော
လုံဘုံး	To be pendent	တွဲလောင်းကျသည်
မဟဖျံ	To make haste	မြန်စွာပြုလုပ်သည်
ခဲ့လိုက္ခာ	To joke, jest	ပြောင်လျောင်၍ပြောသည်
ခဲ့သံ့ရွှေ့	To whisper	တိုးတိုးပြောသည်
ဖျေးနှစ်း (ပျေးနှစုး)	To snatch away	လုယ်သည်
ခဲ့ဘုံး	To stammer	စကားထစ်သည်
မဟချော့ချော့	To do quickly	မြန်ပြန်လုပ်
ခဲ့ချော့	To speak secretly	လျှို့ဂိုဏ်စွာပြောသည်
ခဲ့ရှိရှိ	To talk slowly	ဖြည့်ဖြည့်ပြောသည်
ခဲ့ပိုးအနိုင်	To speak proudly	ကြွားဝါ၍ပြောသည်
ခဲ့အုံလိုင်	To speak to each other, talk together	စကားပြောကြသည်
ခဲ့မွှေ့အနိုင်	To talk in sleep	အိပ်နေစဉ် ယောင်ယမ်း၍ပြောသည်
ခဲ့မွှေ့ချွဲ့ရှိ	To speak with candour	တည်ကြည့်ပွင့်လင်းစွာပြောသည်
ခဲ့ဘာအလာ	To backbite	သူတုံးအတင်းပြောသည်
ဖျဲ့အလူ	Wait	နေပါး
ဆရယူအဆုံး		စုံနတ်ပို့ဇာ
ကျဲ့မာအာဝ်	To pretend	ဟန်ဆောင်ကာပြောသည်
ကျဲ့ထုံးအမှေး	To lift up the eye	
အဘျာအဆဲ	What is left over	အကြောင်းအကျိုး
ချဲ့	A winnowing fan	ဆန်ကော
ချော့ချော့	Speedily	မြန်မြင်

ချဲ့	To speak	စကားပြောသည်
ဆပကျူးဖစီး	Temptation	စုစုစွဲသွေးဆောင်ခြင်း
သံမဲ့သံဖျူး	Fear	ခက္ခာကိုရှုံးခြင်း
ချဲ့ချံ	Quickly	မြန်စွာ
ပဲ့	To banter	ကျိုစယ်သည်
ပဲ့ပူ့ပူ့	To banter vainly	အလဟသကျိုစယ်သည်
မံမှုမံမှုဖဲ့	To be sound asleep	အိပ်မောကျသည်

ဆံဖီ – ၂၈

ထံချို့	River	မြို့
ဒီးချို့	To turn the back	ကျောခိုင်းသည်
ထိုချို့	A kind of parrot	
ဘျို့ဆို	Tasteless	အရသာပေါ့သော
ချို့ဆဲ့	The sour banyan tree	ညောင်ချုံ
စုံကျို့	A bracelet	လက်တောက်
ဂုံဖို့	To go astray	လမ်းလွှာသွားသည်
ဆံကျို့	To mix	ရောသည်
ဖျို့ဘော	A species of fruit	
ထုံဖို့	To spring up, as a fountain	ယိုတွက်သည်
ဖျို့ဖို့	Wholly round	လုံးဝိုင်းသော
မူးဖို့	A grain of sand	ဆွဲ့ငွဲ့
လူကျို့	Peel of	အခွဲ့ကွဲ့တို့သည်
ဝေးဖို့	To lead astray	
သံဖို့	The water dillenia	သပြာ
ဖျို့ခေါ်	A species of zingiber	မိသာလင်
ဘျို့အခို့	To break the neck by bending the head	ဂုဏ်ချို့သည်
ဝိုဖို့ရွှံ့	To send away (as a thing one wishes to get rid of)	အမြားသို့ပို့ပစ်လိုက်သည်
ချို့ဆဲ့ခို့	The hollow of the back	
သံမူးချို့	Large sticks of firewood	ထင်းရောင်းကြီးများ
ဘုံဖို့ထော့	The paddy shoots out	စပါးထွက်သည်

ထံချွဲ့သာ	Middle of stream	မြစ်လယ်
ပုံအမံး	To give a name	နာမည်မှည့်သည်
ထိုဗုံးချို့	The green pigeon	၏
အောက်ခလ္ာ	To season, mix	
ယာချို့လာ	Banyan leaf fish	ဝါးဖယ်အောင်
စားခိုးချို့	To tie a knot	
ဆံဖို့ကျို့	Field of sugar cane	ကြီးခို့
ထားဖို့ယာ	The whole of any round thing	တရုံးလုံး
ဖို့ဒို့ခို့	A hillock	တောင်ဗုံး
ချို့လယ်	The shell fish; mollusk of which there are numberless	ခရာများ
ချို့ချွဲ့	A kind of banyan tree	
ဘို့ပူးလုံးခို့	To turn summerset	ကျွမ်းထိုးသည်
လျို့ဇူလိုင်	In old time	ရှေးရှေးက၊ ရှေးမဆွဲက
လူ့ဘို့လုံးဘျာ	To suffer from debility	ခြောမှသယ်နိုင် လက်မသယ်နိုင်
ကျို့လုံးခံ့ဗုံး	To knock off the bark of a tree	သစ်ခေါက်ခွာပစ်သည်
ကျို့ခံ့ဗုံး	Money	ဇွဲကြေးပိုက်ဆဲ
ချို့လုံး	To put down, lay down	ချထားသည်
ထုံးဖို့	To spring up as a fountain	
မြို့ဘေး	Cannon ball	အဓမ္မာကိုဆဲ
ချဲ့ကျို့ထဲ့	To translate	ဘာသာပြန်သည် အနက်ပြန်သည်
ချို့	Snail, shell	ခရာ
ချို့၏	Feeding trough	စားခွက်
ချို့၏	Back	ကျော
ချို့၏	Banyan tree	ညောင်ပင်
ချို့	Cattle	နှား
	Birth mark	မည့်၊ စာ၊ ငယ်မှတ်
လုံချို့	To warp	ဟိုက်ထွားသည်၊ ချို့င်းဝင်ထွားသည်
ချို့	Mat	ဖျာ
ချို့	A cross beam	လျောက်
ဝံနှုံးချို့	Whole day	တန်းလုံး

ချို့ထာတွေး	To tie up	ဇွဲးကို ချုပ်ထားသည်
ချိုး (ယူချိုး)	To swallow without chewing	မဝါးဘဲချိုးချုပ်သည်
ဆေချိုင်လူ	An offering or sacrifice (made at the foot of a tree)	ခေါ်စာချုပ်သည်

ဆမ္မီ – Jl

ချိမ်	A cow	နှားမ
စီအချို့	Immodest	ဇူးမြန်မရှိသော
စီးဖျို့	A species of water weed	
ဖျို့သာ	Coconut, the fruit	အုန်းသီး
မှုသံချို့	Blind	ကန်းသော
မန့်ချိုး, မင်္ဂလာ	Tamarind	မန်ကျည်း
ယူချို့	To tend or look after cow	နှားကျောင်းသည်
ခေကျို့	To fire a gun	သေနတ်ပစ်သည်
မူဖျို့	The stem of a tail	ပြီးတဲ့
ဖျိုးလိုသေ	To miss one another	မဆိတ်ကြတဲ့ လွှဲသွားကြသည်
လဲဖျို့		လှည်းလမ်း
လုံချို့	To curve downwards	ကျွေးကျွေားသည်
ဆုံဖျို့	To pierce or thrust through	ထိုးဖောက်သည်
ထဲချို့	To weave mat	ဖျာယက်သည်
ဒံ့ချို့	Ovary of fowls	ကြက်ဥပါန်
ပျိုးပျိုး	Vain, empty	အချည်းနီး
ဖျို့ဟမ်	Cockroach	ဂိုးဟမ်
ဖျို့ထား	To lead to (as channel to a main river)	ပေါက်သွားသည်၊ ရောက်သွားသည်
ဖျိုးကူး	Be hump backed	ခဲ့ကုန်းသော
ခုံကျို့	Threaten to cut	ခုတ်မည်ဟု မြိမ်းမြောက်သည်
ဖျိုးပွံ့		ကျော်း
ဖျိုးထူ့, အစီး	The post which supports the ridge of a roof	ခေါင်ထောက်
ကမို့	A betel box made of wood	ကွင်းအစ်
လုံဖျို့	Come into holes, as the bottom of a spot	(အိုးဖင်) ကျွဲ့ကျွေသည်
မိုကျို့	Tobacco pipe	ဆေးတဲ့

အွှေဖျို့	To force through, force the way through	တိုး၍ထွက်သွားသည်
မျိုးမျိုး	Move gently to and fro	
ဂူဆာချို့	Unbroken rice	ဆန်လုံးတိ
ထုတ်ဖျို့ထု	To bring to light	ထုတ်ဖော်သည်
ထုတ်ထုချုပ်	To roll up a mat	ဖျာလိုင်သည်
ပျို့လုလုထဲ	To decrease of fever	အဖျားကျွွားသည်
အလူချို့	Loud and pleasant voice	အသံအောင်သော
မဟန်ချို့	The yellow varnish tree	တောင်သလ
လံကျို့ကျို့	Large eagle	ဝံလိုင်ကို
ပုံအောင်ဖျို့	Generous	ရက်ရောသောသူ
ပုံပျို့ဆျောတို့	Free man	
ဖျို့ခံ့ဖျို့လာ	Pretty in appearance	ယဉ်သော၊ သင်ယပ်သော
ဆပ္ပါးဆပ္ပါး	Tender shoots of vegetable	နှသော အဖူးအညွှန်
ဖြို့ပေါ်အောင်ထု	To change clothes on the corpse	အဆောင်းကို အဝတ်လဲပေးသည်
အီးပျို့အီးခီး	Be unoccupied	အားလပ်နေသော
ကဆုံးအမျို့	Trunk of elephant	ဆင်နှာမောင်း
ဘျို့ဘျို့အောင်	To roll about as when suffering severe pain	လူးလိမ့်နေသည်
ဖျို့ခေါ်တံ့ခေါ်တံ့	To be visible at intervals	တရာ်တရာ်ပေါ်လာသည်
ဖျို့ကျံ့ကျွှေ့ကျံ့ကျွှေ့	Be indistinct as a path	
ဖျို့ထု	Appear	ပေါ်လာသည်

ဆမီ – ၃၀

ဖျော်လူ	To throw into as wood in the fire	ထင်းကိုမီးထဲထည့်သည်
ချုံလူ	To turn down	မောက်သည်
တဘူး	Many, several	များစွာ၊ အများအပြား
ဖျူဖော့	Hades	သေမီးပြည်
ချူးနှု	To over take	လိုက်၍ခြုံသည်
ဘူးထံ့	To dip water with a dipper	ရေပိုပူသည်
လူးချူး	Be upset	မောက်သည်၊ လုန်သည်

ချေသံ	To screen with a cover to hide from side	ဖုံးအုပ်သည်
ဘျူးလူ	To take off (as the shoes, garment)	ခွဲတ်သည်
လူဖူး	To fall into	ပြေတ်ကျသည်
ဖူးထိုင်	To have epileptic fit	ဝက်ရှုံးနာ
ဘျူးဝါဝါ	To glance	
ချေခြား	Be at leisure	အားလပ်သော
ဝက္ခပျူး	Giant bamboo	ဝါးစိုး
ခများ	Multitude	လူထဲလူစု
ဟန့်ဘျူး	A kind of bird	
ကျေဆက္ခာ	Often	မကြောင်း
ချေထား	To shut up	အုပ်ထားသည်
ပျမံဘုံး	To tread out paddy	စပါးနယ်သည်
စံဖူး		အရှုံးဟု၍သော
ဖူး/ဖျူး	A hornet	ပဆွတ်ပနီ
ဖူးတံ့ခု	To climb up a tree	သစ်ပင်တာက်သည်
ပျမံလူဗာ	To wallow as a buffalo	လူးသည်
ကျူးဝါဝါမှု	To cast the eye upwards	
ပန်ပျူး	A buffalo wallow	ကွဲလူးဒိုင်
ဘို့ချေလူ	To over turn	မှာက်သည်
ကျူးလူဗာမှု	To cast the eye downwards	
ချေခြိုလူ	To wear a cap	ဦးထုပ်ဆောင်းသည်
ဘျူးအဖ်	Pull off the skin	အရေ့ခွဲစွာသည်
ဘျူးထုံးခွဲ	To dip water out of a pot	(ရေကို) ခိုပစ်သည်
မံချေလူ	Sleep on the face	မှာက်အဖိုင်းသည်
ဖူးကွဲ့ယုံး	A wasp with yellow wings	
ဖူးကျူးကျူး	To shine with a glittering light	
ကျေစံးမာ	Endeavour to do	ကြိုးစား၍လုပ်သည်
မဆျေအောင်	To make time to do a thing	
ချေနှုန်းလုံးအောင်	Not over take	မဖို့တော့ချေ
ဖူးဝံ့ယူနှံ့ခံ	Inhabitants of hades	သေမင်းပြည့်စွဲနေသောသူများ

ဂဲအဖူဂဲဆလို	To struggle	အားကြီးမာန်တက်ပြုလုပ်သည်
ဖူးခွဲ	A coil of rope	ကြီးခွဲ

ဆော် – ၃၁

ဝေးကဲ့	A file	တစ်ဦး
ပြီပြော	An eruption just appearing	ကိုယ်ပေါ်စွင် ထွက်လာသော အဖွင့်
စဲ့ပြော	To run a race	ပြုပြေးသည်
ပြုပြု	Sound like clapping things together	လက်ချိုင်တီးသံ
လဲ့ပြော	To be scattered	ကွဲပြားသွားသည်
ပြု့ပြု	To work or go in company	တရာတရုံးတည်းပြုလုပ်သွားလာခြင်း
ကြုံအဲ	Not worthy	မသင့်လျှော့
ပြု့ချုံး	To race with boats	လျှော့ပြု့သည်
ကဲ့အဲ	To sharpen	ထက်အောင်သွေးသည်
ကြုံထော	To press together	ကပ်ထားသည်
ပြု့ဒီး	To spray upon a thing	ရေ့မြှုပ်ပေါ်သည်
ယာ့ပြု့ပြု	A species of brinjal	မြို့ပျော်ခါးရမ်း
ခဲ့့ကြုံဆေ	To talk nonsense	အမိန့်ယိုမရှိသောစကားပြောသည်
ပြု့ထုံးထံး	To spray water from the mouth	ပါးစပ်မှ ရေ့မြှုပ်ထွက်သည်
ပြု့ကုတ်	Very small	အလွန်ထုတ်သော
မဟပြု့ပြော	Made to scatter	ကွဲပြားစစ်သည်
ကုန်ထမ်း	Inconsiderate in doing anything	မဆင်ခြင်း၊ မတိုင်းထွားပြုသည်
ဘို့ခြု့ခြု့	Tinkling of a cymbal	လင်းကွဲ့မြှုပ်သံ

ဆော် – ၃၂

ဆေပန်ဆပြု	Government	အနီးရ
ကုအံ့း (လဲဆုံ)	To mix, to compound medicines	ရောစပ်သည် ပေါင်းစပ်သည်
ကုမှု	To turn rice pot	ထမင်းအိုးလှည့်သည်
ကု့သူ့	Lazy	ပျော်ရှုံးစေသော
ကု့လူ	To drag	အချွဲတိုက်ဆွဲသည်
ကု့ထံ	Arum root, bulbous root of arum	ဖုန်းပါ

ဆုတ္တကုံ	A mill used to husk grain	တိတ်ဆု
ထွနကြီး	To draw together as the mouth of a bag	ကျွေထွားအောင်ဆွဲသည်
ပျောစွာ	To tear, rend, sever	ဆတ်ဖြတ်သည်
ဘူးဘူး	Gently	သျောပြောင်းသော
ကုတ္တ	To turn	လှည့်သည်
ဖူးဖူး	In bazaar	ဈေးဝယ်
ကိုယ်ကိုယ်	Slowly	မြော်မြော်
နိုတ်ပူး	Foam (of mouth)	ပါးစင်အမြော်
မူးမူး	Many in company	
လူပိုင်	Over ripe rotten as fruit	အမှည်လွန်၍ ပျော်လွန်းသော
ကုတ္တဖို့	A small hut	တဲကလေး
ကျမ်းများ	Flour made from parched rice	ဆန်လျော်ရှုံး
ထံ့ပူး	Foam	ရေခြားပြု
ပုံလူ	To spread out	အာသည် ဖွင့်သည်
ပူ့ထား (ချုပ်စား)	To cosset (of an infant)	
လူပူး	To become loose	ပြေားသည်
ဖူးဖူး	The sound of water splashing	ဖိုဖိုမည်သော ရေသံ
ဘွဲ့ထဲ့	To mend; to repair	ပြင်သည်
ကုတ္တကုပါ	Simultaneously	တပြုပြုတည်း၊ အတူတကူ
ပုံထို	Flat	ပြားသော
ဘိုင်ကျာ (ဘိုင်ဘာကျာလီး၊ ဘိုင်ကျာလီးထဲ့)	To put right	လမ်းမှန်သို့လှည့်ပေးသည်
သံကုန် (ကံကဲ့ဖို့)	The cassia faetida plant	ဒန်းကျွဲ
ထံ့ကြို့	Water course	ရေကြောင်း
လူဘွဲ့	Drowsy	ငိုက်မျဉ်းသော
ယျေကိုး	Large gudgeon	ဝါးကြေး
ဂဲ့မွှေမွှေ (ဂဲ့မွှေမွှေ)	To wriggle about here and there	ချုပ်လှပ်ရှားနေသည်
ကုလိစိုး	To turn from side to side	တဘက်မှတဘက်သို့လှည့်သည်
ကူးပြော့ဖုံး	Tug of war	လွန်ဆွဲသည်
လူကွဲ့ထား	To be left uncultivated	မစိတ်ပျိုးသော ကျွန်းများလယ်မြေ

ကုထံဘာ	Lion	ခြင်း
ကူသံထေ့	The wind blows	လေတိဂ်သည်
ကူန့်အား	To decorate one self	ကိုယ်ကိုဆင်မြန်သည်
ကူ၍ယူ၍ထေ့	To elongate	ရှည်လာအောင်ခွဲသည်၊ ခွဲဆန့်သည်
ဘူးဆေးဆာ	To give medicine to recover from sickness	ဆေးပေးကုသည်
ကျွိုးချို့	To turn the back upon	ကျောခိုင်းသည်
ခိုချုံကြို့		ခေါင်းသံးစွဲ
ပို့ထေ့ခွဲ	To vomit	အန်ထုတ်သည်
ကဲဖော်	God the almighty	တိုးမြတ်တော်မူသောအရှင်
ဆေလီ့ပို့	Cholera	ကာလဝမ်းရောဂါ
ကူန့်ထံ့ကြို့ထေ့	To decorate	ဆင်ယင်သည်
ထုအုံထု့မှု	To become mouldy	နှိုတက်သည်
ခုံထံကြို့	To dig a ditch	ရေမြောင်းတူးသည်
ဆံကူ့	To mix by squeezing together	ညွှန်းရောသည်
ဆံကြို့	Urethra	ဆီးမြောင်း၊ ဆီးလမ်း

ဆောင် – ၁

LESSON - 1

New words introduced (10 words)

ဆောင်, အပိုး	This	လီ	Verbal particle indicating the close of a sentence
	ၢ		
ဆန်း, အန်း	That	လဃ	From, to, at, on, by, with
	ၣ		မှ၊ ၣ၊ ၤ၊ ပေါ်တွင်၊ အားဖြင့်၊ နှင့်
မဲ	Yes, it is so, yea	အ	His, her, its
	ဟုတ်သည်		ၣ
မဲအဲ	No	ယခေ	My, mine
	မဟုတ်ပါ		ၣုပ်ၣ
မဲ။	Is it so		
	ဟုတ်သလား		

ဆောင်လို့ – ၁

၁	ကရထုပန္ဒၢ.	ကျွဲ့ဂို့ချဉ်ထား
၂	ဂရဖတုတေတား.	မြန်မြန်လမ်းလျှောက်
၃	မဝါတရ္ဗီ.	တကယ်ကောင်းသည်
၄	ဘဝ်ဒန်မား.	ရှင်အလွန်တုန်သည်
၅	ယင်ထာအဖါ.	သူ၏ဖစ်ကို တွယ်ကပ်နေသည်
၆	ဆငထာဝေါ.	ပတ်ပတ်လည်ၢပ်ထား
၇	လယာကခါ.	ဆိုင်းကျိုးသွားမည်
၈	ဖိယါအဆေ	ဘဏ္ဍားၣ်ဗွာ
၉	ဘဝ်ဒန်မား.	ရှင်အလွန်ကြိုင်သည်
၁၀	ဝိထာေရာ့	သက်ၣ်းသူၣ်ဗိုလ်ထား

ဆောင်		ယ	ဖါာော့ရာ့	လီ.
			ပနါ	
အယိုး	မဲ	နဲ	ခရာ	ဧ.
			ဆရာ့	
ဆန်း		အ	လယာ	အဲ.
			ခံ	

အယိုး	မွဲ	ဝင်ရှိ	အဆော	လီး.
		ယဖိုး		၅၂.
အနိုး		ကဆို		အဲ.

အယိုး	မွဲ	နှံ	ဆော	၅၂.
		ယ		အဲ.
အနိုး		အ		လီး.

ပနါ	ယိုး	မွဲ	နှံ	ဆော	အဲ.
ခရါ			အ		၅၂.
လယာ			ယ		လီး.

ယ	ဂါ	အ	သင်ကာ	၅၂.
နှံ	မေ			အဲ.
အ	ဂါ			လီး.

၁	အယိုးမွဲယဖိုးဝင်ရှိလီး.	ဤသည် အယိုးမွဲယဖိုးဝင်ရှိလီး.
J	အယိုးမွဲယဖိုးဝင်ရှိ၏.	ဤသည် အယိုးမွဲယဖိုးဝင်ရှိလီး.
၃	အယိုးမွဲယဖိုးဝင်ရှိအဲ.	ဤသည် အယိုးမွဲယဖိုးဝင်ရှိအဲ.
၄	အနိုးမွဲအခရါလီး.	ထိုးမွဲအခရါလီး.
၅	အနိုးမွဲအခရါအဲ.	ထိုးမွဲအခရါအဲ.
၆	အနိုးမွဲအခရါ၏.	ထိုးမွဲအခရါ၏.
၇	အယိုးမွဲဝင်ရှိအဆောလီး.	ဤသည် အယိုးမွဲဝင်ရှိအဆောလီး.
၈	အယိုးမွဲဝင်ရှိအဆော.	ဤသည် အယိုးမွဲဝင်ရှိအဆော.
၉	အယိုးမွဲဝင်ရှိအဆောအဲ.	ဤသည် အယိုးမွဲဝင်ရှိအဆောအဲ.
၁၀	ပနါယိုးမွဲနဆော.	ဤသည် ပနါယိုးမွဲနဆော.
၁၁	ပနါယိုးမွဲနဆောလီး.	ဤသည် ပနါယိုးမွဲနဆောလီး.
၁၂	ပနါယိုးမွဲနဆောအဲ.	ဤသည် ပနါယိုးမွဲနဆောအဲ.
၁၃	ယဖိုးအသင်ကာ.	ယဖိုးအသင်ကာ.
၁၄	ယဖိုးအသင်အဲ.	ယဖိုးအသင်အဲ.
၁၅	ယဖိုးအသင်လီး.	ယဖိုးအသင်လီး.

ဆောင် – J
LESSON - 2
New words introduced (7 words)

ပလေ၊ ပလေလဲ့	Who	နား	You
	မည်ယူ		သင့်ကို
ထိုးယီး၊ ထယီး	Here	ထလဲ့၊ ခီခံ့လဲ့	Where
	ဤမှာ၊ သည်မှာ		အဘယ်နေရာမှာ
ထန့်၊ ထိုးန့်	There	အီး	Has, have, Is, are
	ထို့မှာ		ရှိသည့်၊ နေသည်
ယား	Me		
	ကျွန်ုင်ကို		

ဆောမာလို့ – J

၁	နှစ်ယောက်ဆောမာ။	သင်မှန်းဆ၍ မှန်သလော
J	ဆောခါကဘာဂုပ္ပါရာ့။	သူတပါးကို ရောဂါ ကူးစက်မည်
၃	ပုံမှနားအားချောင်းလို့။	လူမှားစွာ အလုပ်ကို လုပ်ကြသည်
၄	ပုံခေါပ်လုပ်သာလောက်။	အနာဂတ်ကို သိသောသူတယာက်
၅	နှုတ်သားယားနှုတ်လယ်။	သင် ဝါးမှန်းများကို တွေ့သလော
၆	ဘာဒေသပုံအေား။	ဝါးမြှင့်မခင်းရ
၇	နှမခါယလယ်။	သင်သည် ကျွန်ုင်၏ ခိုင်းကို ချိုးပစ်သလော
၈	သင့်အလော်သား။	သက်ကြီးသူ၏ ရှားဖြူသီးများ
၉	ဘာမှားအားချောင်းလို့။	အလုပ်ကို တကယ်လုပ်ရမည်
၁၀	ဘာယာသနနှုတ်မလို့။	ကျွန်ုင်နှင့်အလွန်သဘောတွေ့သည်။ ကျွန်ုင် အလွန်သဘောကျေသည်
၁၁	ဘာလသာမွဲနှုတ်လို့။	သင်၏ ဥစ္စာဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်
၁၂	ပုံလျော့အားနှုတ်မှားချောင်းလို့။	စီရိယူရှိသောသူသည် အလုပ်ကို တကယ်လုပ်သည်
၁၃	ပုံကားပုံအားရှို့လို့။	လူကြီးများကို ရှိသေပါ
၁၄	မှားချောင်းနှုတ်မလို့။	သင် အလွန်ခဲ့ယဉ်းစွာပြုနေသည်
၁၅	ဆရာအနာဂတ်သီးများ။	ဆရာ၏နာနာတ်သီးများ

ပလေ	အခေါမာ	လဲ.
	မာကာ	
	ဒျေယာ	
	မဆီ	
	မာခေါမာ	
	အခေါ	
	ဝေးဝေး	
	ကောင်	

နှ	ဘာမာကာ	ခီးခီးလဲ.
ပုရွှေ	ဒေဝါန်း	ထလဲ.
ယ	မာခေါမာ	ထိုးယီး.
သရှိ	ကတထေပနီ	ထယီး.
	ဒျေယာလယ်	

ထိုးယီး	လသာ	အို	အေမာ	လီ.
	ဝေးဝေး			
	ယာန်			
ထိုးနှိုး	ဆေါမာ			
	ဆရာ			
	နှံရာဇ်			

နှ	ဆရာ	အို	ခီးခီးလဲ.
သရှိ	ပနါ		ထလဲ.
ယဖါ	ယာကာ		ထိုးယီး.
အ	လယာ		ထယီး.

၁	ပလေအဆေါမာလဲ.	မည်သူအလုပ်နည်း
J	ပလေမာကာလဲ.	မည်သူသည် အလုပ်ကိုလုပ်သနည်း
၃	ပလေအယာလဲ.	ကျွန်ုပ်တို့ မည်သူတွေ့သနည်း
၄	ပလေမာခါလဲ.	မည်သူ ချီးပစ်သနည်း
၅	ပလေကတထာလဲ.	မည်သူချဉ်ထားသနည်း

၁	နဘာမဟကာထိုးယီး.	သင်သည် ဤနေရာတွင် အလုပ်ကိုလုပ်ရမည်
၂	ပုဂ္ဂိုလ်ဆန်းထလဲ့.	ရူများသည် နတ်ခိုးကို မည်သည့်နေရာတွင် တွေ့သနည်း
၃	သရှိမဟဆောမဟထိုးယီး.	လူကြီးသည် အလုပ်ကို ဤနေရာတွင်လုပ်သည်
၄	ယကာဝထပေနါထိုးယီး.	ကျွန်ုပ်သည် ကွဲကို ဤနေရာတွင် ချဉ်ထားသည်
၁	ထိုးယီးလာသာအိုအာမလီး.	ဤနေရာတွင် ရှာဖြူသီး အလွန်ပေါ်သည်
၂	ထိုးနှုန်းရှိအိုရှုရှုလီး.	ထိုးနေရာတွင် သက်ကြီးသူ အနည်းငယ်သာရှိသည်
၃	ထပိုးသာဝတိအိုအာမလီး.	ဤနေရာတွင် ကွွန်းစွာရှိသည်
၄	ထိုးယီးဆပရှိအိုရှုရှုလီး.	ဤနေရာတွင် ဆရာနည်းနည်းသာရှိပါသည်
၅	ထိုးနှုန်းဆောမဟအိုအာမလီး.	ထိုးနေရာတွင် အလုပ်များစွာရှိသည်
၁	နဆရုအိုထလဲ့.	သင့်အောင်နှင့်ဘယ်မှာရှိသနည်း
၂	သရှိပန်းအိုထိုးယီး.	သက်ကြီးသူ၏ ကွဲသည် ဤနေရာတွင်ရှိသည်
၃	ယဖါလယာအိုထလဲ့.	ကွဲနိုင်ဖောင်၏ ခိုင်းသည် ဘယ်မှာရှိနည်း
၄	အယာကာအိုထိုးယီး.	သူ၏ငါးကင်သည် ဤနေရာတွင်ရှိသည်

ဆော် - ၃
LESSON - 3
New words introduced (7 words)

နိုင်လဲ့	What	ဘဲယီး	Likethis
			ဤသို့
ဆံလဲ့, ထိုး	When	မိ	Will, shall, wish, like
	ဘယ်သောအခါ		လိမ့်မည် ဆန္ဒရှိသည် စိတ်အလိုက္ခာရှိသည်
မွဲသာနှို့, ဘာနှို့	Why	လဂ္ဂ	Don't
	အဘယ်ကြောင့်		မပြုနှင့် မလုပ်နှင့်
ဘဲ့သု့လဲ့	How		
	မည်ကဲ့သို့		

၁	အယီးမွဲကဆုံးချေလေးအား.	ဤအရာသည် ဆင်ခြေရာမဟုတ်
J	မွဲဘာနိုနဝါဒုဒေသမှုပေးအား.	သင်သည် အဘယ်ကြောင့် ငါအား ဆန့်ကျင်သနည်း
၃	ယဒေသအနာဂတ်အား.	ဘူကို ကျွန်ုပ်မထွေရပါ
၄	ထုံးသာဝလဖော်.	တပိသာ ပြည့်သလား
၅	ဖါအော်အပနိုထလဲ့.	ဖင်သည် သူ၏ ကျူကို အဘယ်နေရာမှာ ရှာသနည်း
၆	အချစ်ထုံးပြုရှုနားနှုံး.	လူအချို့ကို အဖော်ခေါ်ထားပါ
၇	သုခေါ်အော်ခေါ်အော်အား.	ဘုန်းကြီးသည် နေ့ချွဲသာကို မစားပါ
၈	မွဲဘာနိုနခုံးအား.	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် သက်ကြီးသူ၏ ကျော်သွားရသနည်း
၉	နှုတ်ပြုရှုခုံးအား.	လူတာရီး ဖြတ်ကူးသွားသည်ကို သင်ထွေသလော
၁၀	နားအော်စုံးရှုံးလုပ်လို့.	လူတာရီးများကို သင် မေးမြန်းရမည်
၁၁	အော်ကျော်အား.	ငါးအချို့ကို ကင်ပါ
၁၂	အဆောက်အအော်.	သူ၏ ဂရုဏာများလာသည်
၁၃	နလ္လာပြုရှုအဖုံးလော်.	သင်သည် သူတာပါးအောက်တွင် ရောက်နေသလော
၁၄	ပလာမဆလုံမိုးဆော်လို့.	မည်သူသည် ကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာကို ပျောက်ပစ်လိုက်သနည်း
၁၅	သာဘုံးလုပ်စုံမှုဆော်လို့.	လူလိုများသည် အလုပ်ကို စိုင်းလုပ်ကြသည်
၁၆	အဝါးအခိုးဘာရှုံးရှုံးယောအေား.	သူသည် ဆင်းရှုံးပါးစွာ မနေရပါ
၁၇	နမိအိုးလုံဖော်ပေးအော်.	သင်သည် ကျွန်ုပ်တိနှင့် ခွံခွံရှုံးနေလိုသလော
၁၈	နက္ခာကျော်ဆုံးလို့.	သင်သည် မည်သည့်အကြောင်းကို အေးအေးသနည်း
၁၉	လုံဂေအဖို့. လုံဂေပေလာလဲ့.	သူ၏ဖော်နှင့်တူသလော၊ မည်သူနှင့်တူသနည်း
J၀	မဆလုံဆုံးအော်အော်လုံး.	များများအစက်မကျစေပါနှင့်
J၁	မွဲဘာနိုရှုံးထုံးနေဆော်မဆလေးလဲ့.	သင်၏အလုပ်နေရာကို အဘယ်ကြောင့် စိုင်းထားသနည်း
J၂	အလုံလုံဘုံးလုံးနှုံး.	အရွက်တာရီး ဝါလာသလော
J၃	ယမိအော်ဆုံးနှုံးနှုံး.	ခရိုင်းသီးအချို့ကို ကျွန်ုပ်ရောင်းလိုသည်
J၄	ဆုံးခါတရုံးလုပ်ယီးလုံး.	ဤတံ့ခါးများကို တွေ့ဗျားပါနှင့်
J၅	ဆုံးထုံးလုပ်လုံး.	ငါအားတွေ့ဗျား မတင်ပါနှင့်
J၆	အဆောက်အအော်ထုံး.	သူ၏ရောဂါ တိုးလာသလော
J၇	ဆုံးလုပ်အလုံးအနှုံးလုံး.	အနှစ်အနယ်ကျသော အရာသည် မကောင်းပါ
J၈	မဆလုံလုပ်လုံး.	မဖိတ်ကျစေနှင့်
J၉	ယဒေသဆုံးလုပ်လုပ်လုပ်လို့.	ကျွန်ုပ်သည် အုံပြောဌားလော အရာများကို ထွေ့ရသည်
၃၀	အီးလုံးထုံးလနုံးလို့.	အချို့ကြိုးကျွန်ုပ်နေသည်

ပုဂ္ဂိ	မဟ	ဆေ နှစ်လဲပု.	နှစ်လဲပု.
	ဒေသ		
နှ	အချေသ		
	အသုဟ		
ဝေရှိ	အသုစု		
	မနခါ		
ယ	ကန့်ကား		
	ကင်ထား		

ဖါ	ကအချေကာယာ	ဆံလဲပု.	နှစ်လဲပု.
ဝေဘူး	ကအချေစုယာပါ		
နှ	ကအသုဟဆေမာ		
ဝေရှိ	ကအချေဆာအပနီ		
ပုဂ္ဂိ	မနခါထနီ		

ပလာ	မိ	အသုဆာအပနီ	လဲပု.
		မနဆေမာ	
		အသုယံနှင့်	

ထိုး	ဝေရှိ	အချေဆေဖာ	နှစ်လို့သာယာပါ
		ကင်ထားပနီ	
	ဖါ	အချေကာယာ	
		အသုဟဆေဖာ	
	ပုဂ္ဂိ	အချေစုသား	
		မနလာမနဖူးနှင့်	

နှစ်	ကနထပနီ	ဘဲဘုရား
	ဆေးဝါ	
	ဂုဏ်	
	ထွေထွေ	
	မဟကာ	

သင့်	မနခါတနီ	ဆံလဲ့
	အချက်ယာ	
	ဆေးထုံယို	
	မဟလူလှု	
	ချော	

နှစ်	ဘာမာ	ဘဲယို့	လီး။
	ဘာစံ		မြဲ။
	လီး		အုံ။

မွဲဘာနီး	နှစ်	မနခါတနီ	လဲ့
		ဟထာအခေါ်	
	ဆရာ	ကနထပနီ	
		ဆေးထွေထွေ	
	အဖါ	အချောယာမာ	
		အချောစယာမာ	
	သင့်	ဂျော	

၁	ပုရှံမာဆေးနီးလဲ့။	လူများ ဘာလုပ်ကြသနည်း
၂	နအောာဆေးနီးလဲ့။	သင်သည် ဘာကို စားရသနည်း
၃	သင့်ကုန်ကာဆေးနီးလဲ့။	သက်ကြီးသူသည် ဘာကိုနှိုးနှောသနည်း
၄	ပုရှံအောာဆေးနီးလဲ့။	လူများသည် ဘာကိုရှာကြသနည်း
၅	နကနထပဆေးနီးလဲ့။	သင်သည် မည်သည့်အရာကို ချည်ထားသနည်း

၁	ဖါကအချက်ယောဆံုလဲ။	ဖောင်သည် ငါးကို ဘယ်သောအခါ ကင်မည်နည်း
၂	သင့္ခာ့ကအချေဆေအပနဲ့ခံရလဲ။	လူငယ်သည် သူ၏ကွဲကို ဘယ်သောအခါ ရောင်းမည်နည်း
၃	သင့္ခာ့ကအချေဆေအပနဲ့ခံရလဲ။	သက်ကြီးသူသည် ကွဲနှစ်အား ဘယ်သောအခါ မေးမည်နည်း
၄	နှကအချေဆေမဲ့ခံရလဲ။	သင်သည် ဘယ်သောအခါ အလုပ်ကို ရှာမည်နည်း
၅	ဖါမဆဲပါထနဲ့ခံရလဲ။	ဖောင်သည် ခြိစည်းရိုးကို ဘယ်သောအခါ ချိုးပစ်သနည်း

၁	နက်ထပေနဲ့ဘဲဘုံးလဲ။	သင်သည် ကွဲကို ဘယ်ကဲ့သို့ ချဉ်ထားသနည်း
၂	ပုဂ္ဂိုလ်မဲ့ဘဲဘုံးလဲ။	သူများသည် ဘယ်ကဲ့သို့ အလုပ်ကို လုပ်ကြသနည်း
၃	ဆရာမဲ့ဘဲဘုံးလဲ။	ဆရာသည် ဘယ်ကဲ့သို့ အံ့ဩဘွဦ်သောအရာတို့ ပြုလုပ်သနည်း
၄	အဖါဆဲ့ထုံးယဲ့ဘဲဘုံးလဲ။	သူဖောင်သည် ရွှေကိုကို မည်ကဲ့သို့တင်သနည်း
၅	နချုက်သဲ့ဘုံးလဲ။	သင်သည် မည်ကဲ့သို့ ဖြတ်ကူးသနည်း

၁	ထိုးသင့္ခာ့အချေဆေအခါနဲ့လီးသားယေား.	သက်ကြီးသူသည် စားသောအခါ ကွဲနှစ်ကိုပြောပါ
၂	ထိုးပုဂ္ဂိုလ်အချေဆေအခါနဲ့လီးသားယေား.	သူများဝါးကို ကင်သောအခါ ကွဲနှစ်ကိုပြောပါ
၃	ထိုးသင့္ခာ့အချေဆေသင့္ခာ့အခါနဲ့လီးသားယေား.	သက်ကြီးသူသည် လူငယ်ကိုမေးသောအခါ ကွဲနှစ်ကိုပြောပါ
၄	ထိုးပုဂ္ဂိုလ်မဲ့ဘဲဘုံးလီးသားယေား.	သူများသည် သင့်အားရတ်ပြုသောအခါ ကွဲနှစ်အားပြောပါ
၅	ထိုးနက်ထပေနဲ့နှိုးလီးသားယေား.	သင်သည် ကွဲကိုချဉ်ထားသောအခါ ကွဲနှစ်အားပြောပါ

၁	မွဲဘားနှိုးမဲ့ခါထနဲ့လဲ။	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် ဝင်းထရုံကို ချိုးပစ်သနည်း
၂	မွဲဘားနှိုးကြောင့် အဘယ်အဝေးလဲ။	အဘယ်ကြောင့် ဆရာသည် သူ၏ဝင်းကို တံကျင်လျှို့၍ထားသနည်း
၃	မွဲဘားနှိုးကြောင့်.	အဘယ်ကြောင့် ဖင်သည် ကွဲကိုချဉ်ထားသနည်း
၄	မွဲဘားနှိုးသင့္ခာ့အချေဆေအေးလဲ။	အဘယ်ကြောင့် သက်ကြီးသူသည် ကွဲနှစ်ကို ရှာသနည်း
၅	မွဲဘားနှိုးနကုလဲ။	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် စိရာသနည်း

ဆောင် – ၄
LESSON - 4
New words introduced (8 words)

အေဝါ	He	လျှပ်စာ၊ လျှပ်စီး	In the future
ဆံးအေလဲ့၊ ဆံးဒိုးလဲ့	How much	ဘို့ယီး၊ ဘို့နဲ့ယီး	Now
အသိနဲ့ဘင်း၊ အထူးဖော့	While	ထုတ္တုတ္တု၊ လုတ္တုတ္တု	Which
လျော့၊ လျော့ထဲ့	Afterwards	အေးအို	Like

၁	မဟဆောယကံးပျောလဂုံး.	ကျွန်ုင်၏ ပါ်ချွန်ကို နာအောင်မလုပ်ပါနေ့
J	ပလာမဟစံးစာယဆေလဲ့.	ကျွန်ုင်၏ ဥစ္စာကို မည်သူညွှန်ပေစေသနည်း
၃	ယံးလျော့လုံးလနဲ့.	သက်ငယ်တရာ့၌လဲသည်
၄	မွဲဆော့ဆေလေလျော့လေးလီး.	သင့်အတွက် လုပ်တင့်တယ်ခြင်းဖြစ်သည်
၅	ဆေအေဆာ့ပံ့ဗေလဲ့.	မည်သည့်နေရာတွင် အုပ်ရှစ်သီးကို ရောင်းသနည်း
၆	ပုံအေဟန်မှုမဟဆေမာလတံ့ဗုံးလီး.	လုံးလော့ရှိယရှိသောသူသည် အစဉ်အလုပ်လုပ်သည်
၇	ထံေဂျို့အိုတီးယီးလေဝါ့.	ဤနေရာတွင် ရောင်းတွေကိုရှိသည်
၈	ဆေမဟာ့ထံေပါဘဲ့ဗုံးလဲ့.	ရော်းရေမွှားကို မည်ကဲ့သို့သတ်ရမည်နည်း
၉	လနံ့ယီးယဆော့ဗုံးလုံးအံ့ဌားအော့အား.	ယနေ့ ကျွန်ုင်၏ ကြက်များစွာ များပါ
၁၀	အော့မံ့မာအောင်လီး.	သူ အိုင်ပျော်စွားသည်
၁၁	နမံ့မားဆော်နဲ့.	သင် ဘာကို အိပ်မက်းသနည်း
၁၂	နံ့ဘာယားဆလဂုံး.	ငဲ့ကို မရယ်ပါနေ့
၁၃	ထံေလျော့ထံ့အော့အော့.	ဆားအရည်မပျော်ဘူးလား
၁၄	ပုံရှေနံ့ကေအဆေအော့လီး.	လူနှစ်ယောက်အတွက် အစာ
၁၅	အော့ထားယားဆလောထံ့လီး.	သူသည် ကျွန်ုင်အား မီးညွှန်နှင့်ရှိက်သည်
၁၆	မံ့ဘာအဘုံးလျော့.	သပြေသီးအနုများ
၁၇	ဆေအလျော့လျော့ယီးမွဲ့နဲ့ဆေအား.	ဤအဟောင်းအနွေးများသည် သင့်ဥစ္စာမဟုတ်
၁၈	ဘဲ့ယီးဘံ့လုံးလုံးအံ့ဌား.	ယခုပိုးကျေသေးသလော
၁၉	နံ့ဝံ့လုံးဆန်းလဲ့.	သင်သည် မည်သည့်အရာကို ထည့်သနည်း
၂၀	ဖံ့ဗေရှိယီးအလံ့အအံ့နဲ့ဂော့အား.	ဤအဖွားအို့မြို့မြို့ မြေးတယောက်မျှ မရှိပါ
၂၁	နမံ့အော့ဆော့ဗုံးယုံ့အား.	သင်သည် ကြက်ဥအနှစ်ကို စားလို့သလော
JJ	ဆေခံ့နှုန်းအော့အော့.	သင် နားမည့်ဘူးလား

J၃	မွဲဘာနိနအိုလူမါပံုလဲ။	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် ဆိတ်ဆိတ်နေသနည်း
J၄	ပလေအနိဒိုဒ်လဖဟီလဲ။	မည်သူ၏ နားတောင်းများနည်း
J၅	ယအမှုဘာန်းဆံုံအား။	ကျွန်ုပ်သည် စိုးစိမျှ မစားရပါ
J၆	လျလေဆံုံအနံ့နံ့ပူမာကာန်းဂေအား။	ဥပုဒ်နေ့တွင် မည်သူမျှအလုပ်ကို မလုပ်ပါ
J၇	ထံးလူခံုံလန့်မေး။	ရေတာချို့ ခန်းသွားပြီလော
J၈	ဆုံးယုံးယိုအတံ့။	ကြိုက်ဖသည် မိမိအတောင်ကိုခတ်သည်
J၉	အေားနဆံုံခံုံနံုံလဂ္ဂံုံ။	သင်၏ လယ်ယာများကို မရောင်းပါနေ့
J၁၀	ဆောင်ရုံယာဝန်မလေး။	ကျွန်ုပ်သည် အလွန်ဆာမွတ်သည်
J၁၁	ဝံပေကံုံသားယံုံခံုံလဂ္ဂံုံ။	ဤကုံးသို့ မကျွန်ုပ်နေ့
J၁၂	မာယံုံမောင်းနာဝလဂ္ဂံုံ။	သင် ဖုန်စားဖောင့်နဲ့ မလုပ်ပါနေ့
J၁၃	အယို့မွဲပူရှေးအဖံုံလေဂလ္ဂံုံ။	ဤကုံးသည် စေးနောာရုတာယောက်ဖြစ်သည်
J၁၄	ပုံအေားသံုံလျလေဆံုံအနံ့နံ့လို့။	လကွယ်နေ့တွင် လူများစွာတို့သည် ဥပုဒ်စောင့်ကြသည်

န	(အဲဒို့အေး)မိအား	ဆံုံအောလဲ။	ယ	အေားဆော	အသို့ဘာန်း	ဖူမာကာလို့။	
	လူရှုံးလူရှုံးယာ			မံမား			
သာရှိ	အေားနှုံးဆောအား			ဆံုံဆော			
ပူရှေး	ထွေးလျေားအိုထားဒံ့ဒံ့	ဆံုံဒံ့ဒံ့လဲ။	န	အေားဆော	အခေါ်		
	မိမာထံုံထောနေ့နေ့			အေားဆော			
အေး၏	အဲဒို့မာကာ		ပူရှေး	ထွေးထွေး			

လျယာ၏	ဆောမာကလူရှေး	လျော့	လျော့	ပုံမာကာလတံုံလူးလို့။
	ဆောအားမိအိုအောထုံး			ဆောအားအောထုံးဝေးဝေးလို့။
	နှမို့အားဆောလူလူလူ			အေားအေားအဖော်လို့။
လျယာခံုံ	ဆောင်ရုံကလူမှု	လျော့ထဲ့	လျော့ထဲ့	သာရှိလျေားမာကာနံ့နံ့လဲ။
	ဆောအဲ့မိလူရှေး			ဖူအားဆောအပန်းလို့။
	ဆောထုံးအော်မိအောထုံး			အေားအုံဘာအောအောလူ့လို့။

ဘို့ယီး	နအဲဒိုခံောင်အာလဲ့.	နအဲဒို	ဝါမှာရှိအဆောင်ရွက်သည်.
	ပုမ္မဆောမာအေတုဂုံးအလို့.		
	နအိုထုလဲ့.		
ဘို့နဲ့ယီး	ဆေအူအိုးအံ့ဌေး.	အောင်ရှိအဆေ	ဝါမှာရှိအဆောင်ရွက်သည်.
	အောင်ရှိထိုးယီးအား.		
	အောင်ရှိလေဂုလို့.		

၁	နမိအုခံောင်အာလဲ့.	သင် ဘယ်မျှလောက် စားလိုသနည်း
၂	နထုလုအိုထုးအံ့ဌေးအံ့ဌေး.	သင်၏ ဆား မည်မျှ ကျိုနှိုးသေးသနည်း
၃	ပုရှေ့မိမဟတံ့ထာနောဆံောင်အာလဲ့.	သမျှားသည် သင့်အား မည်မျှ အနောက်အရှက်ပြုသနည်း
၄	ယအုဆေအာဘို့ဘာနှိဖို့မာကာလို့.	ကျို့စိုး စားနေစဉ်တွင် ဖောင်သည် အလုပ်ကို လုပ်နေသည်
၅	ပုရှေ့ဆံောအာဘို့ဘာနှိဖို့မာကာလို့.	သမျှား လယ်တွန်နေစဉ်တွင် ဖောင်သည် အလုပ်ကို လုပ်သည်
၆	နမံးမာအခာနှိဖို့မာကာလို့.	သင်အိပ်ပျော်နေစဉ်တွင် ဖောင်သည် အလုပ်ကို လုပ်သည်
၇	လျေယာဆေမာမိရှုလူလုံးလို့.	အနာဂတ်အချိန်တွင် အုံဘွဲ့ရာများကို သင်တွေ့ရလိမ့်မည်
၈	လျေယာလခါနှိဖို့မာကာလူလုံးလို့.	နောင်အချိန်တွင် တို့မှတ်ခြင်း ပျောက်သွားလိမ့်မည်
၉	လျေယာဆေဝံမာရီလူလုံးလို့.	နောင်အချိန်တွင် လူများသည် အလုပ်ကို ကော်တိုက် လုပ်ကြသည်
၁၀	လျော့တဲ့ပုမာကာလတံ့ပူးလို့.	ရှင်းနောက် လူများသည် အလုပ်ကို ကော်တိုက် လုပ်ကြသည်
၁၁	လျော့အော့အုံသားအာလူလော့လို့.	ထို့နောက် သမျှားသည် များစွာစားရမလသည်
၁၂	လျော့အော့အုံသားအာလူလော့လို့.	ထို့နောက် သမျှားသည် ဖောင်ကို တွေ့မေးသည်
၁၃	ဘို့ယီးနအဲဒိုခံောင်အာလဲ့.	ယခု သင်သည် မည်မျှအလို့ရှိသနည်း
၁၄	ဘို့နဲ့ယီးဆေအုံအိုးအံ့ဌေး.	ယခု စားစရာ ကျိုနှိုးသေးသလော
၁၅	ဘို့ယီးအော့အုံသားအာလူလော့လို့.	အခုခုသည် လူကြီးတယောက် (အကြီးအကဲတယောက်) ဖြစ်သည်
၁၆	နအဲဒိုထုတုဒုံ့အံ့ဌေး.	ဘယ်အရာကို သင်အလို့ရှိသနည်း
၁၇	ပုံးရှိအဆေထုဒုံ့အံ့ဌေး.	သက်ကြီးသူ၏ ဦးစွာ ဘယ်အရာနည်း
၁၈	အော့အုံဆေထုဒုံ့အံ့ဌေး.	ဘယ်အရာကို သူရောင်းသနည်း

ဆာစီ - ၅
LESSON - 5
New words introduced (6 words)

နဲ့	Than	အောင်	If
လချို့, ဒံသာ	Before	ထိုးအေပါလျာ	Whoever
လက္ခက္ခု, လဘူ့ဘူ့	Sometimes	ဘဲယိုး, ဘဲယိုးဟို ဘဲနှိုး, ဘဲနှိုးဟို	Thus; like
အဂဲးဘဲယိုး, အကိုး	Because, as, for		

၁	မဟလူတံ့နဆာရှုနားဆံး.	သင်၏ စာရင်းကို အနည်းငယ် တိကျအောင်ပြုလုပ်ပါ
J	ပလေစတံ့ခံ့နှစ်နှားလဲ့.	မည်သူသည် လင်းကွင်းကို တိုးတတ်သနည်း
၃	ဆေမံ့ဗားအခိုလားနားအေား.	သင့်ကျေနှင်းမှုမရှိပါ
၄	ဝံ့အေားနားမော်.	သင့်ကိုယ်တွင် အနာစိမ်းပေါက်သလော
၅	ပုမ္မနံ့ထု့သု့ပု့နှစ်အလေးလီး.	နေရာတိုင်းတွင် နှစ်သစ်ပွဲကို ကျင်းပသည်
၆	အယီးမွဲလံခံ့ပုံးလာသု့လီး.	ဤအရာသည် သမားကျမ်းစာတအရပ်ဖြစ်သည်
၇	ထံ့လူနဆာန်းမံ့လာရှာ့.	သင်၏ဦးဘာမျှမထည့်ပါနောင့်
၈	အဝေးမဟလူမ့်ခံ့သားလန့်.	သူသည် အလေးအချို့ကို ဧောက်ပစ်သည်
၉	ဂံ့လေးယီးမွဲအဆော်.	ဤအိမ်နေရာသည် သူ၏ အိမ်နေရာလော
၁၀	ဒံ့သံ့ရလဖ်ဆံးအော်လဲ့.	နှစ်းဖတ်တပိသာ စေးမည်မျှနည်း
၁၁	သတ္တုလေးအခံ့အဂဲ့ရှားလောက်.	ကိုယ်တုံးကိုယ်ပေါက်ကောင်းသော ရုပ်ယောက်
၁၂	အီးခံ့ခံ့ဘဲယိုးဟိုလာရှာ့.	ဤကဲ့သို့ စောင်း၍မနေပါနောင့်
၁၃	ပလေအေားခားအံ့တံ့လဲ့.	မည်သူသည် ချင်းဥုကို ရောင်းသနည်း
၁၄	အယီးမွဲယုံရှုံးလီး.	ဤသူသည် ကျွန်ုပ်၏ ယောက်ခမဖြစ်သည်
၁၅	အဝေးဝံ့ဝံ့အခံ့.	သူသည် ဦးခေါ်းကို လှုပ်သည်
၁၆	စံ့ဝံ့စံ့ဝံ့လာရှာ့, ဘာယာဝအေား.	ကျွောက်၍ မခြောနှင့် ကျွန်ုပ်မကြိုက်ပါ
၁၇	နမဟလူနလံ့အဆော်.	သင်သည် သူ၏ ဥစ္စာကို ပွဲန်းစေသလော
၁၈	ပုံ့အေားလံ့လာရှားမွဲပလောလဲ့.	ဤဘိန်းစားသည် မည်သူဖြစ်သနည်း
၁၉	အဆာဖျော်အထံ့ဂဲ့အေား.	သူ၏ ကြိုက်ဖအမောက်မလုပါ
၂၀	မွဲဘာနံ့နမဟကံ့ဂဲ့ပားလဲ့.	သင်သည် အဘယ်မကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ စိတ်ကို ခို့ဟာဖြစ်စေသနည်း
J၁	လနံ့ယီးနအော်ဘာဒံ့လံ့ဘာဒံ့အော်.	ယခုနှစ်တွင် သင်သည် သဘွှောတိုးကို စားရသေးသလော
၂၂	အဝေးအေားသံ့ဖံ့ရအတု့လာဖျော်.	သူသည် သစ်ခေါက်အတူများကို ရောင်းသည်

J2	ဆုံးလာသံ့ပါယီအနံ့က်ဒအေး.	ဤကိုကိုအစာဖိမ် မတင်ပါ
J4	မိအာချေအားလမ်းလိုလဲလို့.	မည်သည့်စားစရာမဆို စားလိုသည်
J5	အယီးမွှေနံ့ပျေား.	ဤဟာသည် သင်၏ ပျော်ပြားလော

လချို့	ဖံထံ့	အံသာနို့	လီးသာယံ့	ထိုးအာ	ပုံလာအမာမာဆောနို့	မွဲပွဲမာ@@ထံးထေးလို့
	နအား				ပုံလာအမာလူဖို့ဆောနို့	
	လူရှု့					
	ဝံသံ့				ပုံလာမာခါဆောနို့	

န	အဘာ	အေနံ့	ပုံ	အေး.	ပ	ငဒလူဖု့	လဘူ့ဘူ့	လို့
	အော်					ထုံးဆောရှိ		
ဖေဝံ	နှုတ်	ရှေနံ့	ယဖါ	ယ	လို့.	မာဘာမာဆာ	လကုံကုံ	
	မာကာ					နှုတ်နံ့		
ငဒရှိ	မာကာ					အော်သား		

လဘူ့ဘူ့	ပ	မာဆောန်းမံ့အေး.	မာဆောလဘားဘာ	အဂို့	လူရှု့လူယောဝါလို့.	
		အော်သားဆုံးယောလို့.				
		အော်လနေ့ဆလို့.				
လကုံကုံ	ငဒရှိ	နှုတ်ဘာနံ့.	လူရှု့လာပအမာ	အကို့	မာဝံ့မာဝံ့အောင်လို့.	
		မာဆောမာတာရှိလို့.				
		မာမားဘာနံ့ဆလို့.				
လကုံကုံ	ဖေဝံ	မာမာလတံ့ဘာ	အောင်လတံ့ဘာ		အဆောလူမှိုလို့.	

ကောဝါ	ဘဲယီး	အေး	နမာဆောမာ	ဘဲ့နို့တာ	ဆော်းဆောလာအိုဝါလို့.
ဂုဏ်			နမံ့အု့		
မာကာ	ဘဲယီးဘို့		နကာဝါ	ဘဲ့နို့ဝို့တာ	ပုံအော်ဂုဏ်လို့.
အော်			နအား		
ရှု့ထာ	ဘဲယီးဘို့		နထံ့လု့	ဘဲ့နို့ဝို့တာ	ပုံမိုးအော်နေ့ဆလို့.
ထံ့လု့					

အ။	မနဆေသာယိုဘို့	ပြရွှေ	သထုလို့	ဆေမနအဝသာယို့	ကိုင်ဘျို့အေး	၅၁.	
	မနကေသာယို့			နမိအုံဘာ			
	မဲ့သာ			ယမနန္တဆေးအေးစုံ			
	မဲ့သာများ		နံသာလို့	အ။သာတိုးစု	ကိုင်ဘျို့	၅၂.	
				ပုန့်ဘာဆေမနဆေး			

၁	နဒသာအေန့်ယေးအေး.	ကျွန်ုပ်ထက် သင့်ပို့ မတွေ့ရပါ
၂	ဖေတံအဲခြေအေန့်ယေးလို့.	ဦးကြီးသည် ဖင်ထက်ပို့ အလိုဂျိုလ်
၃	သရှိမနကေသာအေန့်ပေးလို့.	သက်ကြီးသူသည် ကျွန်ုပ်တို့ထက် ပို့အလုပ်လုပ်သည်
၄	ပာဒလူဖွဲ့ဖွေလာသူ့သူ့လို့.	တခါတလေ စိတ်ဝမ်းကွဲပြေသည်
၅	ပမာများလာသူ့သူ့လို့.	တခါတလေ ကျွန်ုပ်တို့ အပြစ်ပြုကြသည်
၆	ယန့်ထုန္တဆေလာသူ့သူ့လို့.	တခါတလေ သင့်အား ကျွန်ုပ်သတိရသည်
၇	လသူ့သူ့ပမာများမံ့အေး.	တခါတလေ ကျွန်ုပ်တို့ ဘာမျှမလုပ်ပါ
၈	လကုံကုံဖော်မာနေနေသာရှိပြုလို့.	တခါတပါ ဖင်သည် သင့်အား အပြစ်ပြုပြု ဆိုဆုံးမသည်
၉	လကုံကုံဖော်မာနေနေသာရှိပြုလို့.	တခါတလေ ဦးမင်းသည် တကယ်အလုပ်လုပ်သည်
၁၀	မနဆေလသာသာအကို့အဆေလူမှုလို့.	မဟုတ်မမှန်သည်ကို ပြသောကြောင့် သူ ဥဇာပျာက်ဆုံးရသည်
၁၁	လချေလာအမာအကို့လေချေးလုပ်ယောဂုံးလို့.	သူ၏ မိန့်မနှင့်ကွဲရှု ဆင်ရဲလေသည်
၁၂	အာင်လတံသာအကို့မာတံ့မာဝံ့အာင်လို့.	စိတ်မနန့်သောကြောင့် တို့ဟိုသည်သည်ပြုလုပ်သည်
၁၃	ကနထားယိုဘို့.	ဤကဲ့သို့ချဉ်ထား
၁၄	မနကေသာယိုဘို့.	ဤကဲ့သို့အလုပ်ကိုလုပ်
၁၅	အုံစုံသာယို့.	ဤကဲ့သို့မေး
၁၆	နမာဆေမာသာနှို့တာပုမိအုံလာနေသာလို့.	သင်သည် အလုပ်ကို ဤကဲ့သို့လုပ်လျှင် သူများကိုမ်းမောင်းလိမ့်မည်
၁၇	အုံအုံသာနှို့တာဆော်ခေါလအခို့ဝှုံးလို့.	ဤကဲ့သို့ သင်စားလျှင် တင့်တယ်ပါသည်
၁၈	အုံနမံ့အုံသာနှို့ဆောမိအုံလာနေသာလို့.	ဤကဲ့သို့ သင်အိပ်လျှင် သင့်အား သူများအပြစ်ဆိုလိမ့်မည်

ဆောင် – ၆

LESSON - 6

New words introduced (9 Words)

ကိုင်ဘုဒ္ဓအေ	Every time	လိနာ၊ လိနာတာ၊ လိနာသို့	Though, but although
မွဲဘဲးနှင့်တာ၊ မဟာဝဘဲးနှင့်တာ၊ အခါးမွဲဘဲးနှင့်တာ	Therefore	ကိုင်ကဲ	Everyone
ဆူ	Also	ထိုးအေလား	Anywhere
ပံ့ခဲ့လား၊ ပံ့ပံ့ခဲ့လား	Every where	လနာ့	Some
လတို့လိုလို	Wherever		

၁	ဆောင်ဆုံးဆုံးမဲ့အခြားအေ.	ထူးမြားပြင်းမရှိပါ
၂	အဝါးနဲ့ဆုံးအေ၏အေ.	သူ့ကိုယ်သူ မယုံပါ
၃	အားမိတ္ထု့ဘာတယဲ့ဆံးလို့.	သူ့အသက်ငါးဆယ်ပြည့်တော့မည်
၄	ဆေဖူးယဲ့ယဲ့နဲ့ဆုံးနဲ့လဲ့.	လွှဲလွှဲလွှဲနှင့် တောက်ပနေသောအရာသည် ဘာဖြစ်သနည်း
၅	ယားလူ့ဘဲ့နှင့်မားလို့.	ကျွန်ုင်စိတ်အားများစွာ လျော့သွားပါသည်
၆	ပုံးဘဲးနှင့်အိုးနှင့်လျေားခဲ့ဘဲ့ယိုးအိုးအေ.	သင့်လိုလူ ကမ္မာပေါ်တွင်မရှိပါ
၇	ပူမားနဲ့ဖို့သားကဲအောင်အောင်.	မည်သူမျှ ကလေးကို မရော့ဘူးလော
၈	မွဲဘဲးနှင့်အေးပဲ့ခလဲ့.	သင် ဘာကြောင့် နတ်စားရသလ
၉	အယီးမွဲ့နဲ့နံ့နဲ့အောင်.	ဤသူသည် သင်၏ယောက်ဖလော
၁၀	ဆဲလူနဲ့ခုံးဘဲ့ယိုးဘိုးလူ့.	ဤကဲ့သို့ သင့်မြောက်ကို တွဲလွှဲမချထားနှင့်
၁၁	ဖါအေးဝဲ့ယားဘဲ့အောင်.	ဖစ်သည် ငါးမသက်တတ်ပါ
၁၂	ဆော်းမဲ့ဆုံးလနှုံးလို့.	ကြိုက်းတရာ့ဗို့ အက်တွဲလာသည်
၁၃	အခေါ်အဲ့တုံ့အိုးထိုးထလဲ့.	သူ၏ရည်းစား ဘယ်မှာရှိသနည်း
၁၄	နဲ့ထံလျေားဆံးအေလဲ့.	မြောက်ဦး တပိသာ ဘယ်ဇော်ဖြစ်သနည်း
၁၅	ယဝဲ့ဘူးအေ၏အေးပဲ့နှင့်မားလို့.	ကျွန်ုင်၏ အစ်ကိုယ်သည် ရင်ပတ်အလွန်နာသည်
၁၆	ပူရှားအေးယိုးအရဲ့ဘဲ့ဂုဏ်နှင့်လူ့လို့.	ဤသူ၏ အနေးအေး အလွန်ကောင်းသည်
၁၇	ဆောင်မဲ့မို့ဖါ့လအိုးဘာအကို့း အေးမှုံးအောင်ဆောလို့.	သူသည် မို့ဘို့ မာကြောက်သောကြောင့် အပြောက် ပြုလုပ်သည်
၁၈	ဆေအေးလုံးအေးလဲ့ဆေမံ့ပုံးပန်းလူ့ရှုံးရှုံးလို့.	ကျွန်ုံးများကို ဤဗျားမြိုင်းလျော့နည်းသွားသည်
၁၉	ပူလေးအနဲ့ဆုံးရဲ့ခေါ်အိုးလနှုံးလို့.	သရုပ်ဘက်ကို ယုံကြည်သူတရာ့ဗို့ရှိသည်
၂၀	မဆဲ့နားလူ့.	သင့်ကိုယ်ကို မလှုပ်နှင့်

J၁	ပလောမနကဲ့ထုံးမှာဆမံုံလဲ။	မည်သူသည် ပင်လယ်ကို ပြုလုပ်သနည်း
J၂	မနခဲ့ထုံးအာဝလဂုံး။	သူအားဒေါသတ္တက်အောင် မပြုလုပ်ပါနေ့
J၃	အဝံ့ဆဲလုံးအာဝ.	အမြစ်မတွယ်သေးပါ
J၄	ဆေအုံလဲထုံးအာဝနာရေးလီ။	အပြောင်းအလဲများစွာရှိသည်
J၅	အဝှုံအုံဆေလံသံလဲသံလီ။	သူသည် စာအုပ်များကို ရောင်းသည်
J၆	လျော့ဝံ့နန်နန်လဲလီ။	လျှပ်စစ်များစွာ ပြုက်သည်
J၇	လံလောအဘာ@@ဆေခဲ့ထုံးနှီးပလောအကေးလဲ။	တံလိပ်ခတိနှင့်ထားသောစာသည် မည်သူအတွက်နည်း
J၈	ကော်သံထပဲ့တရှုံးလဂုံး။	တံခါးကိုပိတ်၍မထားပါနေ့
J၉	ဘာမေခဲ့ထုံးမူးဘဲ့သံလဲ။	မီးကို မည်ကဲ့သို့ မွေးထားရသနည်း
၂၀	ဆေခဲ့သားအနီး။	သူ၏နားကို ရှိက်မိသလာ
၂၁	ပုံအုံလဲဆောနီးလဲ။	သူများ ဘာကိုလဲလှယ်ကြသနည်း
၂၂	အနီးလဲနန်မလီ။	သူ၏နားရွှေကိုကျယ်လှပါသည်တကား
၂၃	နှုန်းလဲဆဲ့ဆာနီးလဲ။	သင့်ဖောင် ဘာကိုရောစပ်သနည်း
၂၄	နှမိအုံဆေဘဲ့သံတလို့ထလဲ။	မည်သည့်နေရာတွင် သင်သည် ပစောင်းလျားကို စိုက်သနည်း
၂၅	ဆရာနဲ့လံး။	ဆရာစာသင်သလာ

နှု	ဂဲ	ကိုင်ဘျူးအနီး	ဘာလာ	မားသံနံ့း။
				ယလုဒီးဘာဂံ့း။
				ယလုံဆောအခါး။

နလုံး	လစို့လိုလိုနီး	နဘာမေကာလီ။
		နဘာမေအဲနာဝလီ။
		နမိဒုဘာပုံအရှုံးလီ။
		နမိဒုပုံအိုးပုံအိုးဆံ့ဗုံးလီ။
		နမိဒုပုံလုံးအဲလုံးအာဝလီ။

ယရာ	မဲ	ဆရာလကာလီ။	ပုံအာဘာ	ကျွဲ	ပံ့ပံ့လုံးလုံး	လီ။
		ခေဆါလကာလီ။				
		ပုံနဲ့ဆဲ့အာဝလကာလီ။				
		ပုံနဲ့များဆောလကာနေ့။				
နှု		ပုံလုံးအဲ့သရဲ့ခေလကာလီ။	OJ	ပံ့စံ့ဗုံးအေး		အေး။

ဆေအိုင်အိုင်လုံး	အိုထုံး	ပံ့ချုပ်လုံး	လီ.
ဆေသာဆရှိ			
ဆေထုံးအေး			၉၂.
ဆေသမဲ့ပူရ္ဗ			

ထိုးဒါလား	ယဖါအုံအို	နိုး	ယားမဲ့အေး.
	နအုံခြားယားမဲ့အေး@@		

ပု	ကိုင်လုံး	ဘာမနဆေမလီ.
		ဒေသားနှုန်းအေး.
		အေားကျော်လီ.
		နှစ်ထုံးဆေစံနှုန်းလီ.
		နှေနှုန်းအေး.

အော်မွဲ	သင့်ရှိ	လိုန့်	မနဆေဝတ်ခေါ်အဂ်အေး.
	ဆရာ		ဆပနဲအော်အေး.
	ခေါ်		ဆေသမဲ့အော်အေး.
	ဆပေါ်@@		မနဆေကဲ့ထုံးမံ့အေး.

မွဲဘဲနှိုးတာ	နားအေားဆေမလီ.
အခိုးမွဲဘဲနှိုးတာ	နားအေားယာနဖူလီ.
မနအားဘဲနှိုးတာ	နားအေားလဲ့နပနဲလီ.

၁	ဆေမနအားဘဲယီးကိုင်ဘျူးအေးလီ.	ခါတိုင်း ဤကဲ့သို့ဖြစ်ပျက်၏
J	ပုန်ဘာဆေမနကိုင်ဘျူးအေး.	ခါတိုင်းအလုပ်ကိုမရပါ
၃	နဂဲကိုင်ဘျူးအေးနှုန်းဘာလျော်မံ့အေးနှုန်းလီ.	သင်လာတိုင်း ဥပုဒ်နှုန်းဖြစ်နေပါသည်
၄	အော်ဂဲကိုင်ဘျူးအေးနှုန်းဘာလျော်မံ့ဆောအခေါ်လီ.	ဘူလာတိုင်း ကျွန်ုပ် ခရီးထွက်သည်နှင့် ဤပါသည်
၅	နလ္းလစ်ဗုံးလိုလိုနှုန်းနားမှုလျော်မံ့ဆောလုံးလီ.	မည်သည့်အရပ်ကို သင်သွားသည်ဖြစ်စေ သင်သည်အလုပ်ကိုလုပ်ရမည်
၆	နအိုးလစ်ဗုံးလိုလိုနှုန်းမိုးပုံအရှုံးလီ.	မည်သည့်အရပ်တွင်သင်နေသည်ဖြစ်စေ သင်သည်ဆင်းခြားများကိုသိပ်စွဲရမည်
၇	ယာဆုံးမွဲဆရာလေဂလီ.	ကျွန်ုပ်လည်း ဆရာတယောက်ဖြစ်သည်
၈	အော်ဆုံးမွဲပူလျော်အနဲ့လျော်သာလေဂလီ.	သူလည်းမိမိကိုယုံသောသူတယောက်ဖြစ်သည်
၉	ပုံအားကျုံးမံ့စိုးအလျော်လေဂလီ.	ကျိုးကျိုးကို နေရာတိုင်းတွင် တွေ့ရသည်
၁၀	ပုံအားဝါးမံ့စိုးအလျော်လေဂလီ.	ဝါးကိုနေရာတိုင်းတွင် မတွေ့ရပါ

၁၁	ဆေအခိုင်အခိုင်ဆံ့အခိုင်ထုံးဆံ့ဆံ့လှုပေါ်။	တိန္ဒာတိန္ဒာတွင်ရှိလာသည်
၁၂	ဆေထုံးအခိုင်ထုံးဆံ့ဆံ့လှုပေါ်။	နေရာတကာတွင် ဖို့ပက်ခတ်ရှိလာသည်
၁၃	ထိုးအလားယဖူအူးအခိုင်နှီးယားမဲ့အူး။	မည်သည့်နေရာ၏မဆို ဖောင်ရှိလျှင် ကျွန်ုပ် မစောက်ပါ
၁၄	ပုံကိုရော်သားမာဆောမာလို့။	လူဦးရိုင်းအလုပ်ကို လုပ်ရမည်
၁၅	ပုံလန့်ဒေါ်သားနှုန်းအူး။	လူတာရီး သင့်ကို မတွေ့ရပါ

ဆေခါ - ၇
LESSON - 7
New words introduced (9 words)

ထိုးယီးလျော်ယာ၊ ထိုးယီးနှုံးလျော်ခြိုး	Henceforth	နံ့ဆံးအူး	Not at all
ထိုးနှီးလက္ဌာ၊ ထိုးနှီးလဖာဗျာ၊ အခါထိုးနှီး	Then	ဖို့သို့	About
ဘာခိုး	Lest	ဘာလဘာ	Perhaps
ဒဲ	And	လချား၊ ဒံဘာ	Before
မွဲ၊ အော်	Yes		

၁	ဆေအဲ့သားအနီကဲ့ဆုံးထံ့နေ့။	ဘူ၏နားထင် ရှိက်ခံရသလော
J	မဆစဲ့ထုတေနားဆံး။	အနည်းငယ်စောင်း၍ထားပါ
၃	ဆေအဲ့ဆေကဲ့ယာထလဲ့။	အထည်အလိုင် မည်သည့်နေရာတွင် ရောင်းသနည်း
၄	အခုံသာထဲးလျော်ဆံ့လဲ့။	ဘူ၏ခြေထောက် ဘာနှင့်တို့ကိုမိသနည်း
၅	ပုံမဲ့ခဲ့ဖို့လက်ဟပီးပလောအဖို့လဲ့။	ဤလူဖလ်လေးသည် မည်ဘူ၏ သားဖြစ်သနည်း
၆	ယာခဲ့လေးဆံးအာလဲ့။	ငါးခြောက်တပ်သာ ဘယ်လောက်လဲ
၇	ထံ့မိရှိထဲ့ဖုံးဖာ့်သတီးယီး	မြစ်မကြီး ဤနေရာတွင် ဖြာထွက်သည်
၈	ဆေခဲးထားအယ်းဒံ့အူး။	ဘူ၏ခါးကို မပတ်ချက်ထားပါ
၉	နှုံးမံ့မံ့ပဲ့ပဲ့တွင်အံ့အွဲ။	မြေကိုများ မခြောက်သေးပါ
၁၀	အယီးမွဲယာဖဲ့္း။	ဤဟာ ဂါးဘတ်လော
၁၁	အဝါးသံ့အခိုင်ထယ်ယီးယာဂဲထဲ့ထဲ့လို့။	ဤနေရာတွင် ဘုတ္တံ့ ကျွန်ုပ်ပြန်လာသည့်တိုင်အောင် နေသည်
၁၂	ပုံအဲ့နှုံးကယ်ယီးလောခေါ်လဲ့။	ဤအမွှာနှစ်ယောက်သည် တိုင်းတပါးတွင် နေကြသလော
၁၃	ဆုံးထဲးလုံးလုံးလုံး။	ဖို့မျှမပါန်း
၁၄	မွဲဘာနှီးနှုံးမဆစဲ့ထုတေနာ့လဲ့။	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် လျေကားကို စောင်းထားသနည်း
၁၅	ပုံထမဖို့နှုံးသံ့ဖော်ဖုံ့သံ့လို့။	ပန်းသံ့သမားသည် ဒါးနှင့်လုံးများကို ထုလုပ်သည်

လချို့	နှစ်	အသေဆာ	ဒံဘာ	နှလုံး	နှိမ်	လီးဘာယာများ
	ဖါ	အသဲ့		ပန့်		
	အဝါ	မန့်		တလေ		

ထိုးယီးလာယာ	နမိုဒ်ဆောလူလှုလုံး
	ဆောနဲ့မျှမြို့လူမျို့လုံး
ထိုးယီးစုံယာခိုး	ဆောနဲ့ယဉ်မြို့လူရှုံးလုံး
	ဆောအဲ့လူဒု့အပ်မြို့အထုံးလုံး

ထိုးနှိမ်လက္ခာ	အဝါအောင်ထဲ့အဆောများလုံး
	အဝါအောင်ခဲ့ထုံးထဲ့အောင်လုံး
ထိုးနှိမ်လဖာ့	သင့်ရှိုင်းဝါးလျော့အနဲ့အုံလုံး
	အဝါအော့စုံအဂဲးအဖော်လုံး

အခါထိုးနှိမ်	ပုံခံ့ပုံးလဖာ့အခိုးအခေါ်လုံး
	ပုံလျော့အနဲ့သွေ့ရဲ့ခေါ်အခိုးပုံးစို့အလျော်လုံး
	ပခေါ်ခဆောဝ်အခိုးမံ့အော်

မိုင်းမန္တာ	ဘာခိုး	ပုံး	ဆောယီးမွဲ့နဆောဇ်
		နှိမ်	
		လျော့အကြိုး	

မှု	ယဆောလူမြို့လနဲ့လုံး	အဝါအဲ့ယာများ	နှိမ်ခံ့ခံ့အော်
		ယအမျှဘာ	
	အယီးမွဲ့ယုံးလုံး	အဝါကာ့ကနာနဲ့	
		ယနဲ့လူယာဝ	
	အနီးမွဲ့အဆော	လူဘဲ့	

ဘာလဘာ	အဝါမိတုဒေသယန်လီ။	ပူရှေမိအို	ဖို့ဘိုး	ယဲလလီ။
	ဆရာမိဂါတီးယိုလီ။			နံ့ခံ့လီ။
	အဝါမိစုတုလျော့အခေါ်မာလီ။	သင့်	၂	ယဲဂလီ။
	သင့်မိထဲ့ထဲ့လီ။			သင့်ဘုံလဖေမာခွေမာလီ။

၁	လချိနအောင်ဘာနှုန်းနှုန်းလီ။	သင့်စာအုပ်ကို မရောင်းဖို့ ကျွန်ုပ်အား ပြောပါ
၂	လချိနဖောင်းလုပ်ဘာနှုန်းလီ။	အင်သည် ကျွန်ုပ်မလုပ်ဖို့ ကျွန်ုပ်ကို ပြောပါ
၃	ထိုးယိုလျော့ယာမိအားဆောင်ရွက်လီ။	ယခုမှစ၍ သင်သည် အုံပြော်ရာများကို တွေ့ရမည်
၄	ထိုးယိုလျော့ယာဆောနဲ့မှုပ်လုပ်မှုလီ။	ယခုမှစ၍ ဥပါဒ်များ ပျောက်ကွယ်သွားလိမ့်မည်
၅	ထိုးနှုန်းလျော့အော့အော့အတွေ့အဆောမှုလီ။	ထိုအခါဘူသည် မိမိအိုး အပြစ်ကို မြင်လေသည်
၆	ထိုးနှုန်းလက္ခဏာအဝါအသင်ခဲ့ဆော့နဲ့အော့အော့လီ။	ထိုအခါ ဘူသည် မော်တွက်လေသည်
၇	အခာထနိုပြုဆုံးမြုပ်အိုးအကောင်လီ။	ထိုအခါတွင် သန်ရှင်းဘုတ္ထများစွာရှိလေသည်
၈	အခာထနိုပဆောင်ဆောဝါဝေးအိုးမံ့အော့။	ထိုအခါနှင့်အခါတွင် ကျွန်ုပ်တို့ လူပ်ရှားမှုဘာမျှမရှိပါ
၉	ဆောမိဂါတီးယိုလီ။	သင့်အား ခုက္ခလာပေးမိမည်
၁၀	ဆောမိယဲ့ဘာသီယေား။	ကျွန်ုပ်အား နှင့်သတိမိမည်
၁၁	အော့၊ အယိုးမွဲ့ယာဆောလီ။	ဟုတ်ကဲ့ ဤဟာသည် ကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စဖြစ်ပါသည်
၁၂	မွဲ့၊ ယာဆောလုပ်လန်း။	ဟုတ်ကဲ့ ကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စအချို့ ပျောက်ဆုံးသည်
၁၃	အဝါအဲယော်နားဆံ့အော့။	ဘူသည် ကျွန်ုပ်အား အနည်းငယ်မျှ မချစ်ပါ
၁၄	ယနဲ့လုပ်ယာသနားဆံ့အော့။	ကျွန်ုပ် ကိုယ်ကို ကျွန်ုပ် အနည်းငယ်မျှ မယုံကြည်ပါ
၁၅	ဘာလဘာအဝါမိတုဒေသယန်လီ။	ဘူသည် သင့်အား ဆန့်ကျင်ကောင်း ဆန့်ကျင်လိမ့်မည်

ဆောင် – ၈
LESSON - 8
New words introduced (11 words)

အဂလျ	Even	နဲ့ဆိုင်, နဲ့ဆိုင်အဲ	Never
လတံ့ဗုံး, လတံ့ဗုံးလဘီဥုံး	Always	ယွှဲ, ကဲ့	God
အဆိုင်ဆိုအကွဲကွဲ	Forever	လျဖို့	In old time
လဲဆလဲ	Ever since	သူ	Can
လကွဲ့ဗုံး, လဘူ့ဗုံး	At the same time	သူအဲ	Cannot
လခဲ့လျယာ	Hereafter		

၁	ဖို့သာအမူမှုဆိုဘူ့။	ကလေးသည် ထမင်းချိုးကို စားသလော
J	ပုံအောစနှံပို့ယိုးယိုး	လူများ ကည်းဆို ဤနေရာတွင် ရောင်းသည်
၃	ဆုဖို့ဖွတုလန့်ခြုံတဲ့လဲ	ကြက်ကလေး အချို့ ပေါက်ပြီ
၄	လျဆောခိုခန္ဓာန်ပူရှုမှုကာလေ့လာခါ@@လီး	နွေရာသီတွင် လူများအလုပ်ကို ဉာဏ်တွင် လုပ်ကြသည်
၅	ယုမ္မဲ့ပုံမိတ်ပို့လက်လီး	ကျွန်ုပ်၏ ဖင်သည် မွန်ကရိတ်ပေါ်ပြစ်သည်
၆	ဖို့သာခိုနှုန်းရှုံးလီး	ကလေးသူငယ်သည် သက်ကြီးသူကို နားထောင်ရမည်
၇	သံလတ်ယို့အောင်တွေ့နှုံး	ဤသစ်ပင်တပင်သည် ကြီးထွားခြင်းမရှုပါ
၈	နအုပ်အောစမံ့ယား။	သင်သည် အမဲသားကို မီးတွင်ဖတ်၍ စားသလော
၉	ဖို့သာခိုတဲ့ရှုံးအဲ	ကလေး၏ ထိုးထိုးမရင့်သေးပါ
၁၀	ဆော့ဗျာယို့ခို့မှုန်းဆိုလှုံး	ဤကဲ့သို့ ဘယ်သောအခါ့မှု မလုပ်ပါနေ့
၁၁	အဝေါ့ဗျာယို့ခို့ဆိုလီး	သူသည် ကျွန်ုပ်ထဲသို့ ခဏာခဏလာသည်
၁၂	လနံ့ယို့သံ့လယ်ထံ့ဂုဏ်မလီး	ယခုနှစ် သစ်ပင်များတို့သည် ဦးကိုနှုန်းစွာပေါက်သည်
၁၃	ဘာအိုခိုတီးယို့။	ဤနေရာတွင် စောင့်နေရမည်လော
၁၄	ဆော့ဗျာယို့ထံ့တရှုံးလီး	အပြေးအခုန် တကယ်ရှုံးလာသည်
၁၅	နဘာအိုတီးယို့လဆိုရှုံးအဲ..	ဤနေရာတွင် သင်သည် တသက်လုံးမနေရပါ

ဖါ	အဂလျ	ဘာမှုဆောမှုလီး	အဝေါ့	မိအိုလျပိုင်	လတံ့ဗုံးလီး
နမာ		ဘာမှုလို့ဆောလီး	ယွှဲ	မိယိုထဲ့နှုန်း	
ဘုရား		မှုမှုဆောလီး	ဘုရား	နံ့ထံ့ပွဲ	
ဆရာ		ဘာအုံ့ဗျား	ဖါ	ဆို့ဂုံ့အဖို့လယ်	

အိုင်းလျော့ဖို့	လုပ်ဆိုင်ရေး	နမိအိုတီးယိုး	လုပ်ဆိုလုပ္ပါယ်
ယဉ်ယူအစွဲလျော့အဖို့သာ		အဝေါကဲ့ဘာပဒ်	
အိုင်းပေါ်လျော့အဖို့သာ		ဆေကာဆေဂဲဘာပနဲ့	
လုပ်လျော့ပနဲ့အထုံးရှေ့သာ		နမိကဲ့ပခိုပနဲ့	

အဝေါမိစဲ့ဖုံးနှာ	နားသို့အောင်	လက္ခား	နှိ	ပုံမှန်မှန်မိန့်မဲ့သာအောင်
ဆေဘဲယီးသို့ပုံမှန်သာ				နမ်မှာကဆိုနဲ့စာသေးမှန်သာအောင်
ပုံမှန်သာရဲ့ခေါ်		လဘျူးဗျား	နှိ	ပအုံပြုယဲ့ခံးအကေးဆေမှန်သာအောင်
ပက္ခက္ခနဲ့လျော့				

လျော့လျော့	ဆေဘဲယီးနမိဖုံးသာလို့
	ဆေပုံမှန်မိလုပ္ပါယ်
	ဆေအောင်လုပ္ပါယ်
	ဆေဒိုင်နဲ့ယွှေ့ယဲ့လုပ္ပါယ်

၁	သာရှိအလုပ်သာမှန်ဆေမှန်လို့	သက်ကြိုးသူပင်လျှင် အလုပ်ကို လုပ်ရသည်
၂	ဆရာအလုပ်သာမှန်လို့ဆေလို့	ဆရာပင်လျှင် စာကိုသင်ကြားရသည်
၃	အဝေါမိအိုင်းပေါ်လျော့ထံးလို့	ဘူသာည် ကွန်ပိတိနှင့် အတူထာဝရနေမည်
၄	ယွှေ့ယိုးထဲ့နာဆလုပ်းလို့	ဘုရားသခင်သည် သင့်အား အစိုးကြည့်ရှုတော်မူသည်
၅	အိုင်းလျော့ဖို့လုပ်ဆိုင်ရေး	ရှုံးအခါကပင်ရှိရသည်
၆	ယဉ်ယူအဝေါလျော့အဖို့သာလုပ်ဆိုင်ရေး	သူ့အား ထိန်ကလေးဘဝကပင်သိသည်
၇	နမိအိုတီးယိုးလုပ်ဆိုလုပ္ပါယ်	သင်သည်၌နေရာတွင် ထာဝစိုးနေမည်လော
၈	အဝေါမိကဲ့ပခိုပနဲ့လုပ်ဆိုလုပ္ပါယ်	ဘူသာည် ကွန်ပိတိ၏ ခေါ်ဆောင် ထာဝစိုးဖြစ်မည်မဟုတ်
၉	အဝေါမိစဲ့ဖုံးနှာနားဆိုင်ရေး	ဘူသာည် သင့်အား ဘယ်တော့မျှ စွန်းရှုံးမထား
၁၀	ပုံမှန်သာရဲ့ခေါ်နားဆိုင်ရေး	လူများသည် သရေတာခါမျှ မတွေ့ဘူးပါ
၁၁	လက္ခားနှီးနှီးပုံမှန်ဆေမှန်မဲ့သာအောင်	တရာ့နှိုင်တည်းတွင် လူများသည် အလုပ်နှစ်ခုကို မလုပ်နိုင်ပါ
၁၂	လဘျူးဗျားနှီးနှီးနမ်မှာကဆိုနဲ့စာသေးမှန်သာအောင်	တခါတည်းတွင် အရှင်နှစ်ဦး၏ အစောင့် မခံနိုင်
၁၃	လျော့လျော့သာဆေပုံမှန်မဲ့လုပ္ပါယ်	နောင်အခါတွင် လူကြိုးကို ရှိသေ့မှ နည်းသွားလိမ့်မည်
၁၄	လျော့လျော့သာဆေဒိုင်နဲ့ယွှေ့ယဲ့လုပ္ပါယ်	နောင်အခါတွင် ဘုရားကို အားထားမှု နည်းသွားမည်

ဆောင် – ၉
LESSON - 9
New words introduced (8 words)

နှုန်း	Get	ခီးအယလျှော်၊ ခီးလျှော်	Since
နှုန်းအ	Do not get	ထိုးအယပူလျှော်	Whosoever, Whoever
ဂို့	Finish	ကဆံးဆံး၊ လဆံးဆံး	A little
ကြုံင်	Ought	အဘို့ဆော့	Between
အောင်မွဲဘား	If not, otherwise		

၁	သင့်ရှုံးလက်ယိုးအားကိုနှုန်းမလေး။	ဤသက်တိုးသုတယေသက်သည် အလွန်အသက်ရှည်သည်
J	ပုဂ္ဂသာလိုးလနှုံး။	ရုတုသံ့၊ ကျောက်ပေါက်သလာ
၃	ပုံမှန်ကိုနှိမ်လက်ယိုးမဲ့ပလာအဖို့လဲ။	ဤကိုယ်လက်ဆွဲသောသုတယ် မည်သူ၏ သားဖြစ်သနည်း
၄	အဝါဒါလျေပုအုံမှုအဘို့ဘားလေး။	ရုများထမင်းစားနေစဉ် သူလာသည်
၅	သုံးလထ်ယိုးအဆိုးဂုဏ်ရှုံးလေး။	ဤသစ်ကပင်၏ ပါးပျဉ်းအလွန်ကောင်းသည်
၆	အဝါအုံဂို့မှုအဲ့နေ့။	သူသည် ကောက်ညွင်းကို ပေါင်းသလာ
၇	ယာလျေလို့လနဲ့နှုံပုဂ္ဂသအုံအား။	လောက်တွယ်သော ဝါးကို ရုများမစားကြပါ
၈	ဆာအုံဆာလုံးအီးထလဲ့။	စာအိပ်ကို သူများ ဘယ်မှာ ရောင်းသနည်း
၉	ထိုးယိုးမတို့ကဲ့ထုံးဂုဏ်ရှုံးလေး။	ဤနေရာတွင် ကြက်ခုပင် ကောင်းကောင်းပေါက်သည်
၁၀	မွဲဘာနှုံးနှုံနံပါးလဲ့။	အဘယ်ကြောင့် သင့်ခေါင်းကို ရိတ်သနည်း
၁၁	အဝါဘို့စိုးဆောနိုးလဲ့။	သူသည် ဘာကိုပို့လိုက်သနည်း
၁၂	သင့်ရှုံးအခိုးလို့တို့နဲ့နွဲနှစ်ဗျား။	ဓာတ်တွင်းနေသော သက်တိုးသုတယ် သင့်ဖစ်လော
၁၃	လနဲ့ရှိုးထဲ့လျေအထိနောလခါး။	အများဘက်သို့ ရှူးသွားသည်
၁၄	ယကိုဘာယံယံနှုံအား။	ကျွန်ုပ် အသက်ကို ကြောမြှင့်စွာ အောင့်မထားနိုင်ပါ
၁၅	ဖို့သရှို့ရှို့အနိုး။	သူငယ် အာခလောက်သည်

ဖို့သရှို့ရှို့အား	ခိုံဖော်	EJ.	သင့်သုတေသန	ကြုံင်	ခိုံသင့်ရှုံးလေး။
			ဖို့သရှို့ရှို့အား		ယိုတဲ့အိမိဖော်လေး။
			ပ		နှုတုံထဲ့ဆောစံးဝဲ့ဆလဖော်လေး။

ခီးလုပ်	အဝါနှဲထဲ့ယဉ်ဆိုင်	အိုးခေါ်သတိတံ့သားလို့
	အဝါနှဲသားဆေးမှုနှင့်	
ခီးယော	ပထုဂျိလူဖော်နှင့်	ယမ္မဆေးနားမံ့အဲ့
	ပန့်သားပြော်ရှိနှင့်	

ထိုးလူနှုန်း	အုံလမ္းဘား	နဆေးအဂုံမိုးလူမှုလို့	
		နမိုတို့လူရခံအလုံလို့	
မဟဆံ့ထုံးနှုန်း		နံ့မံ့မိုးဘားယဉ်အဲ့	
		နံ့မံ့လူထံ့ဖော်လို့	

ဝံးနံ့စံ့	အသို့ခေါ်နှင့်	အိုးနှဲရှိုံးရှိုံးလို့
		အိုးနှဲခံ့ုံးရော်နံ့လို့
		အိုးနှဲလို့ံ့ံ့လို့

ထိုးအုပ်	အမ္မဆေးခဲ့သားနှင့်မို့သုံးလို့
	အမ္မကားနှင့်မို့အုံဘားလို့
	အားဆံ့နှင့်မိုးဘားယဉ်လို့
	အအုံကံ့ုံးဆေးနှင့်မိုးနှုန်းလို့
	မဟကဲ့ုံးအနိုင်းမိုးဘားရှုံးလို့
	အထိုးအားလားဘားနှင့်ဆေးမို့နဲ့အဝါအဲ့

အော်ဒေါ်ဘား	လဆံ့ဆံ့	လို့

၁	ဖို့ဘားနှုန်းခံ့ုံးဖော်ရေး	ကလေးခုံ့ရာလော
J	ယနှုန်းခံ့ုံးဖော်အဲ့	ကျွန်ုင် ဆုမရပါ
၃	ပကြုံ့ခိုးနားရှိုံးလှယ်လို့	ကျွန်ုင်တို့သည် သက်ကြိုးသူတို့ကို နားထောင်သင့်သည်
၄	သားသုံးကြုံ့ခိုးနှုန်းထုံးဆေးစံ့ရေးလှယ်လို့	လူထုံးများသည် လူတြေးသူများ ပြောခဲ့သောအရာတို့ သတိရသင့်သည်
၅	ခီးလုပ်အဝါနှဲသားဆေးမှုနှင့်အိုးခေါ်သတိတံ့သားလို့	သူသည် အလုပ်ရကထဲက ဝါးမြောက်ဝါးသာရှိနေသည်
၆	ခီးယောပထုဂျိလူဖော်နှင့်ယမ္မဆေးနားမံ့အဲ့	ကျွန်ုင်တို့ အိမ်ထောင်ကျသည့်နေ့မှစ၍ ကျွန်ုင်))))
၇	ထိုးလူနှုန်းအုံလမ္းဘားနဆေးမိုးမှုလို့	သတိထားပါ သို့မဟုတ်လျှင် သင်၏ ဥစ္စာပျောက်မည်

၈	မဆင်းထုန်သာတော်လမ္ဗားဘာနာဘာယွှာအား.	သင်၏ စိတ်ကို သန့်ရှင်းအောင်ပြုလုပ်ပါ သို့မဟုတ်ပါက သင်သည် ဘုရားဂိုမတွေ့ရ
၉	ငံးနံးဝံးအသို့ဆေးနိုင်ခြင်းဖြင့်ရှိခဲ့လို့.	မြန်မြို့ကြေားတွင် မြို့တော်များသာရှိသည်
၁၀	ဝံးတတ်ဗုံးအသို့ဆေးနိုင်ခြင်းဖြင့်ရှိခဲ့လို့.	မြန်မြို့ကြေားတွင် လယ်များသာရှိသည်
၁၁	ထိုးဒုပ္ပလာအမာဆေးသားနှင့်မိုးဝါးတော်လို့.	မည်သူမဆို အပြစ်ပြုလျှင် သေရမည်
၁၂	ထိုးဒုပ္ပလာအမာကာအနှင့်မိုးဝါးတော်လို့.	မည်သူမဆို အလုပ်လုပ်လျှင် စားရမည်
၁၃	အော်ဒုဒေသားလဆံးဆံးလို့.	အနည်းငယ်တွေလို့သည်
၁၄	သာအိုမာကာလဆံးဆံးလို့.	အနည်းငယ် အလုပ်လုပ်လို့စိတ်ရှိသည်

ဆောင် – ၁၀
LESSON - 10
New words introduced (words)

အခလူး၊ အရှုံးခလူး	Let be, let it be	အာအာလှာ	much
	ရှိပါစေ		
ကဲ့၊ ကဲ့အား	Can; unable	ဘဲသို့	So that, in order that
လုပ်(ထလား၊ လိုက်ကာ)	Too	ဝါ၊ ဝါအား	Scarcely
တာဘူး	Several	လာအံ့လာအံ့၊ ထိုးအဆထိုးအံ့	Here; there
ဒို့ဒို့လှာ	Greatly		

၁	အရှုံးမာခါယဲမဲ့ထို့။	ကျွန်ုပ်၏ ထိုးဝါးကို ဘုရားသလာ
J	ယရှုံးဘာစီးအား.	ကျွန်ုပ်၏ ပုဆိုးမှန်ပါ
၃	အိုထိုနဆေးမာလန်းယို့.	ယနေ့သင်၏အလုပ်ကို ရင်လိုက်ပါ
၄	ဝဲစီးမာလို့လုံးဂုဏ်ယို့.	အစိုက်တွေ့သည် စာကို ကောင်းမွန်စွာသင်သည်
၅	သံ့သာထုံးစီးလာထံ့ဖျော်း.	သစ်သီးသည် ရေပေါ်တွင်ပေါ်သည်
၆	ပီးသံ့အရှုံးအောင်အဆောင်အား.	နှားအစာမစားရသေးပါ
၇	ဘို့ထုလေးစွဲစီးလာရှု့.	စူးအဖြင့် မထုတ်ထားပါနေ့
၈	မာခိုန်းဆံးလာရှု့.	အနည်းငယ်မှုအသံ့မပြုပါနေ့
၉	အရှုံးကျူးအောင်လီခိုးလီခိုးလို့.	ဘူးသည် ထို့ဘက်သည်ဘက် စောင်းသည်
၁၀	အိုထိုးယီးမိုးခိုးဖိုး.	ဤနေရာတွင် တခဏနေပါ
၁၁	ပုံးဒို့ကုံးထို့လာရှု့.	ကိုယ်လုံးတွေ့ရှု့ အရပ်ပြုင့်သောဘုတာယောက်

အီး	ဒေဝလူ	ပုဂ္ဂိုလ်နားကုသံ့တဲ့အဲ.	မဲ့	ဒေဝလူ	ဆေဖုန့်ထု့တဲ့အဲ.
မဲ့		ကဘာ့ဗုံးထို့တဲ့အဲ.			ကဘာ့ဗုံးထု့တဲ့အဲ.
ထဲ့		ယခုံမခြားတဲ့အဲ.	အေါ့	ဒေဝလူ	အဖို့တဲ့အဲ.
		အဝှုံမို့ထဲ့ဗုံးထို့ယို့အဲ.			ပမိတဲ့ဗုံးယို့အဲ.
အေါ့		အဝှုံမို့ဖို့လဲတဲ့အဲ.			

အေါ့	နှံ	မဟန်မာ	ကဲ့နှံ	အီးအခိုးအတာလို့
	အော့			
	ဖို့သာ			
	ယာ			

အေါ့	ပ	နဲ့	လုပ်နှံ	ကဲ့ထု့ ဆေခိုံဆာဝို့လို့	ဂုဏ်	ပ	ဂုဏ်	
	နှံ	အော့ဆော့အော့				နှံ		
ထိုး	ပုရှံ	များနှင့်				ပုရှံ		
		အီးဆော့အော့						

ဖို့သာ	တာကျူးကွဲ	ဒေဝလူ	ယို့သာ	အော့	ငါထု့ယာ	ဒို့ပို့လု့
					အဲဒို့မာကာ	
					အဲဒို့ဆေလာဆေဖူ့	

ဘဲ့ဘို့	မို့အားယွှေ့နှို့သာမာဆံ့ပား.	နဆော့ယို့	ပုရှံအဲမာတိအဲ.
	မို့နားဆေဆို့ရွှေ့နှို့သာအော့ကံ့.		
	မို့အော့သာဆေအော့နှို့သာမာကား.		
	မိကဲ့ဒို့@@နှို့သာကို@@ဆေလို့.		

လူ့	လူ့	လူအံ့လာအို့လူဂု့.
	မွဲသာနှို့နလူ့	လူအံ့လာအို့လူ့.

၁	မဲ့ဒေဝလူအော့အဝှုံမို့ဖို့လဲတဲ့.	အို့နေပါးပြီး သူသည် စာကိုဖတ်လိုသေးသည်
J	အီးဒေဝလူအော့ဆေဖုန့်ထု့တဲ့အဲ.	နေပါစေးပြီး မို့မလင်းသေးပါ
၃	အော့အဝှုံမာဆေမာကဲ့နှို့မို့အော့သာလို့.	သူသည် အလုပ်ကို လုပ်နိုင်လျှင် စားရမည်
၄	အော့နှို့လဲကဲ့နှို့အီးအိုးအတာလို့.	သင်သည် စာကိုဖတ်နိုင်လျှင် ကျော်လူးမည်

၅	ထိုးပအုံဆေအာလုံနှိုဂုလ္လာပဂ်းအော..	ကျွန်ုပ်တို့သည် အစာကို စားကြုံလျင် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် မကောင်းပါ
၆	အောနအခိုဆေအာလုံနှိုက်တယ့်ဆေခိုဆေရိုဆေမန်းလီး။	သင်သည် သောက်စားကြုံလျင် ခုက္ခဏ္ဍာမည်

ဆေဖီ – ၁၁
LESSON - 11
New words introduced (10 words)

တောတာ၊ ဖျူဖျူ	Quickly	ရှိရှိ	Slowly; weakly
နှေနှေလဲး၊ နှေလဲး	Very much	ချဲ့ချဲ့	Speedily, quickly
တီးတီး	Straight, ahead; justly	ဘာဘာ	Moderately
ထူးထူး	Little by little	လဲ့	Go
စီးစီး	Softly, gently	ချဲ့ဗျဲ့	Speak

၁	ပလာသို့လိုခနီးလဲး.	မည်သူသည် ကဏာနီးသချိုကို ပြသနည်း
၂	သုတေသနတို့အခိုနှိုမွဲအယီး.	စစ်သားတထောင်၏ စိုလ်သည်သူဖြစ်သည်
၃	ပုရှေ့တဲ့တို့လန့်တံ့တဲ့.	လူတရို့သာရောက်သည်
၄	ပုအိုလာနနဲ့ပုံ့ပုံလယ်နှိုမွဲပုမှုဆံ့ဖို့လီး.	သင့်အနီးအနားရှိသူများသည် လယ်သမားများ ဖြစ်ကြသည်
၅	ယဆီ့မို့ဆောဘာအော..	ကျွန်ုပ်တွေ့၍မရပါ၊ ကျွန်ုပ်စဉ်းစား၍မရပါ
၆	ဆေဘီ့ယို့မွဲပလာအဆေလဲး.	ဤအထုပ်သည် မည်သူ၏ အထုပ်ဖြစ်သနည်း
၇	ပုဂ္ဂို့ဆီ့အိုအာဂုလီး.	အားသန်သောသူများစွာရှိသည်
၈	ဆန်းမံ့အုံယို့မို့ပုံ့ပုံလို့ဝေး.	ဤအရာနှစ်ခုသည် အတူတူဖြစ်သည်
၉	ဆေနှို့မှုံအုံနဲ့အုံနဲ့.	သင့်ကို အားတက်စေသောအရာကား အာယ်နည်း
၁၀	အယီ့မွဲအဖို့ဝာသီ့ဗုလကုလီး.	ဤသူသည် သူ၏ချို့သားဖြစ်သည်
၁၁	ဆုံးအီ့အီ့အိုအံ့အံ့.	ကြိုက်ဖတွေန်သေးပါ
၁၂	အယီ့မွဲနှုတ်ခီးေး.	ဤဟာသင့်ရေတကောင်းဖြစ်သလော
၁၃	ယဂံ့လူလုံးလကဲ့့.	ကျွန်ုပ်၏ အိမ်တပိုင်းပြီကျွွားသည်
၁၄	နိုတို့ယို့ဆေဆိုလို့ဝေးလီး.	ဤစွဲ့ကို ကြော်ဖြင့်ပြုလုပ်သည်
၁၅	အလီ့အုံခိုကဆံ့လီး.	သူ့အဖျားအနည်းငယ်ရှိသည်

မဲ	တောတာ	ကဘူ့ကစဲ့ထု့လီး.	အားခဲ့ထု့	နှေနှေလဲး.	ချဲ့ဆေ	စီးစီး	လီး
		နှေရံ့မို့ဘာလီး.					
အော..	ဖျူဖျူ	နှေရံ့မို့ဘာလီး.	ယဖို့ဆေ	နှေလဲး.	ဂုဏ်	စီးစီး	လီး
		ဆရာမို့ဂဲလီး.	ဆရာ				

လူလော	မုခံးလခါး	တိုးတိုး	မင်ဆော	တိုးတိုးလီး	မဟလဲထု့အကာလား	ထူထူလီး
	မုထုးလခါး				ဘာလူလောပယာ	
	မုဖောလခါး				ဆာဘိုရထု့ယိုရထု့	
	မုနှုလခါး		လီးဆော		အဆောအဲအောထု့	

ကြဖော်	ရှိုရှိုလီး	အဲ	ဆိုဆိုလီး	လူး	ချေချေ့	ဂုံး	ဘာဘား	
		မင်အား		မဲ့		အေး		
အေးဆော				စုံ				
		ချေ့ဆော		အေး		နဲ့		

၁	အော်တော်တန်ချုံမိဘာလီး.	မြန်မြန်စားပါ နာရီတော်လျှို့
၂	လူးသွေ့ပျောကာဘူးမိစုံထု့လီး.	မြန်မြန်သွားပါ သင်းဘောတွေကိုတော့မည်
၃	အားခဲ့ထု့နှုန်လုံးအကိုးချက်ရှုံးလီး.	ဒေါသအလွန်တွေကိုသောကြောင့် နိုက္ခိုးလေသည်
၄	ယဖါဆာန်နှုန်လုံးအကိုးယုတေသု့ဆောမဟအား.	ကျွန်ုင်၏ ဖင် အလွန်နာဖျားသောကြောင့် အလုပ်သို့မသွားပါ
၅	အေးချေ့ဆောစီးတိုးလီး.	ဘုသည် ရဖေးညှိးစွာပြောသည်
၆	ဘာလူးလောမုခံးလခါးတိုးတိုးလီး.	တောင်ဘက်သို့ တည့်တည့်သွားရမည်
၇	ဖို့သောလီးဆောတိုးတိုးလီး.	ကလေးသည် ဖြောင့်မှန်စွာ ပြောဆိုသည်
၈	အေးမဟလဲထု့အကာလားထူထူလီး.	ဘုသည် အလုပ်ခွင့်ကို တဖေးပြေး ချွေးတွင်သည်
၉	အေးချေ့ဆောရှိုရှိုသူ့အေး.	ဘုသည် နေးနေးမစားတတ်ပါ
၁၀	စုံချေ့ချေ့လဂုံး၊ နမိုလူးထံးဖောလီး.	မြန်မြန်မပြေးနှင့် ချော်လဲလိမ့်မည်
၁၁	အဆောအဲအောထု့ထူထူလီး.	သူ၏မေတ္တာသည် တဖြည်းဖြည်း တိုးပွားလာသည်
၁၂	လူးချေ့ချေ့ဆောမိကာတံ့@@တရာ့လီး.	တံ့ခါးပိတ်တော့မည် မြန်မြန်သွားပါ
၁၃	ဆာကဲ့ယာယိုးရှုံးဘာဘာလီး.	ဤပိတ်သည် သို့ရှုံးသောကာင်းသည်
၁၄	အော်ဘာဘာအော်ဘာဘာလီး ဆာအော့လောနအော့နှို@@မွဲအဂ္ဂအား.	သင့်ရုံးတော်ရုံးသားပါ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သင်စားသောအစာသည် မကောင်းပါ

ဆောင် – ၁၂
LESSON - 12
New words introduced (10 words)

လိုလိ	Any	ပျိုးပျိုး	Valueless
ကုန္တကုန္တ	Simultaneously	ပြောပြော	To work or go in company
ကိုယိုယ်	Gently; softly	ပူဗူ	Hurriedly, as in eating
ကျမ်းကျမ်း	Often	ပြုပြု	Sounding like; clapping thing together
ခုံခုံ	Each, one by one	စူး	Hard

၁	ယွှေဆိုရှုံးလုပ်လတ်းလီး.	ဘုရားသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား အစိုးရမစာသည် ကောင်းကြီးပေးသည်
၂	ဆောင်းမြဲဆောင်လုပ်အနဲ့ကာဆောင်အား.	ဤဟာသည် အကျိုးရှိသောအရာ မဟုတ်ပါ
၃	ယမိဆုံးနှုန်း(ဆောင်း)လေအနဲ့တိုးလီး.	သူ့အနားတွင် ကျွန်ုပ်ထိုင်လို့သည်
၄	ပုံလျော့မါလအိုးသာနှိုးအိုးရှုံးလုပ်လီး.	ကြုံးမရှိသောသူ အနည်းငယ်သာရှိပါသည်
၅	လူဆဲ့တေဝါဒနှုန်းလုပ်လီး.	ထို့ကြာကိုပတ်ပြီးမသွားပါနေ့
၆	နှုံးမှုလုပ်သာလုပ်ရှုံးလီး.	သင်သည်ကား ပညာကို ကောင်းစွာသင်္ကားရသည်
၇	ပံ့စီးလူဆဲ့တေဝါဒ.	အစိုးရကြီးရော့သွား၍မပက်ပါ
၈	အိုးကုံးမှုခဲ့လျော့ဖို့သာအနဲ့လုပ်.	ကလေးအနားတွင် မီးစကို မထားပါနေ့
၉	အဝါးထွေနှုန်းထဲလဲ.	သူသည် မြေကိုကို ဘယ်မှာနှုတ်သနည်း
၁၀	ဖို့သာလူထဲလျော့လုပ်လီး.	ကလေးသည် လျော့ကားပေါ်မှလိမ့်ကျသည်
၁၁	ယမိဆုံးယိုးအား.	ကျွန်ုပ် ထိုးကွင်းမထိုးလိုပါ
၁၂	ပလောဖူးလူသုံးလုပ်ယိုးလဲး.	ဤသိတ်ပေါ်ကို မည်သူရတဲ့လွှဲလိုက်သနည်း
၁၃	ပုံလျောအားခဲ့နှုန်းမွဲ့အဝါးမေး.	သင့်အားစိတ်ခုနေသူကား ဤသူလော
၁၄	အဝါးထွေခန်းသာရှုံးသာဝါးလီး.	သူသည် ဂဏာန်းသရီးကို ကောင်းစွာတွေ့ကိန်းသည်
၁၅	သူ့သာလဖူးဆုံးအောလဲး.	ကွဲ့းသီး တပိသာ စွေး မည်မှန်ည်း

နမ်ဆောင်မဲ့း	လိုလိ	လိုလိ	မောက်	ကုန္တကုန္တ	ငါမ်	ကိုယိုယ်
အုံအားပို့တဲ့မဲ့း			အေး		အိုးကုံးမှုလူး	
နအိုးလစီး			လူး		လူး	

ယဆောင်းနှုန်းအိုးကုံးဆောင်း	ပျိုးပျိုး		လူးလျော့ယာပြောပြော.
အဝါးထွေယောဆောင်း			အေးပူဗူ.
ဂျိုံးအဆောင်းဆောင်းဖူးနှုန်းမွဲ့			အဲ့အူ့ပြုပြု.

၁	နမာဆေးလမ်းလိုလိုလိုနှိပ်လိုသားယော်.	သင် မည်သည့်အရာမဆို ပြုလုပ်လျှင် ကွဲနှစ်အား ပြောပါ
၂	ပသာမမာကားကူးကူးပါးလို့.	ကွဲနှစ်တို့သည် အလုပ်ကို တဖြောင်းလှုပ်ခြင်း
၃	အီးကူးလူးကူးဗူးလို့.	မဖော်လုပ်စွာ ချထားပါ
၄	အဝါးအီးကူးယေားဆေးပျီးပျီးလို့.	ဘူယ်လုပ် ကွဲနှစ်ကို အလကားထားသည်
၅	ပုံရှေ့သားလင်အရှုံးလဘုံးဆုံးလို့.	လူတယောက်လျှင် ပုစ္စီးတထည်စီရကြသည်
၆	အဝါးဝါးအစူးပြုပြုပြုလို့.	ဘူတို့သည် လက်ချုပ်ကို ညီညာစွာ တိုးကြသည်
၇	အုံပူးပူးနာရီးမိုးသားလို့.	မြန်မြန်စားပါ နာရီတော်လျှော့
၈	အဝါးဝါးလူးလုပ်ယာပြုပြုပြုလို့.	ဘူတို့သည် ရှေ့သို့ ညီညာဖြဖော်သွားကြသည်
၉	အုံအုံအံ့ဩလမ်းလိုလိုလိုနှိပ်လိုသားယော်.	သင်သည် တရုတ်ကိုအလိုက်လျှင် ကွဲနှစ်အားပြောပါ

ဆောင် – ၁၃
LESSON - 13
New words introduced (10 words)

ကေကာင်းခဲ့ခဲ့	With great difficulty	ရှေ့ရှေ့ယေား	Poorly
ခံခံစံစံ	Absent-minded	ပံ့ပံ့လေလာ	Prettily
ထံထံစွာဆောင်၊ ထံထံရှေ့ရှေ့၊ ထံထံကျေးကျေး၊ ယံ့ယံ့ချို့ချို့။	Clearly	မှုမှုရှေ့ရှေ့	Pleasantly
အေအာကို	Greatly, abundantly	တိုးတိုးလိုးလိုး	Justly
ပူးပူးလဲလဲ	Spacious	ဖော့ – အဖော့	အထူ

၁	ပလေအဝေးကုန်လဲ့.	မည်သူ၏ ဝါးအိုင်းအစနည်း
၂	ယစ်ခုအီးအုံ.	လို့ လက်ရှိက်မရှိပါ
၃	ဖိမ်လူးလုပ်နှုန်းသားယိုးဆောအလားအီးအုံ.	အင်သည် သင်နှင့်အတူသွားမည် မစိုးရိမ်ပါနှင့်
၄	အဝါးအီးပူးကိုအုံကုန်အုံ.	လူတယ်မယ် လက်မထပ်ရသေးပါ
၅	ပဲစီးလူးတို့သူ့ရွှေ့.	အစိုးသည် ပါးကိုသွား၍ချုပ်သလော
၆	ဆေဆုံးအဂုံဖော်လုပ်နှုန်းလဲ့.	သူ၏ နှေားကို မည်သည့်အရာနှင့် ထိုးလိုက်သနည်း
၇	ကာဘာ့ဘုံးထော်ထော်.	သတ္တာ့သည် ဘယ်နေရာတွင် ညိုနေသနည်း
၈	နှစ်နှစ်ခုထုတ်နှစ်နှစ်ပါ့သား.	သင့်ခြေများထုတ်နေသည်ကို သင့်ဖင်သိသလော
၉	ပိုးပိုးသူ့အုံအုံအုံအုံ.	ဤစီးကို ပူးပူးထဲထည့်ထားရမည်လော
၁၀	ပလေအခံခံခံမူလဒ်သွေးယော်.	ဤကျားကြီးကို မည်သူပစ်သတ်သနည်း
၁၁	နအုံသားသွေးဖီးအုံအုံ.	သင်သည် ပေါက်ပေါက်ကို စားရသေးသလော

၁၂	မာယီးအဲန္တ့သူ့လဘံး.	ကြောင်သည် ဘားပုံးတကောင်ကို ကိုတိရှိရသည်
၁၃	သံဖူခေကဲထုံတိုးယီးလန့်.	တောင်ပို့ပင်တရီး ဤနေရာတွင် ပါက်သည်
၁၄	ဒုတိယို့လျေဆောကိုနဲ့ဆောင်အပို့လုံဖူလီး.	နိမောင်းသော အဝတ်ကို သူ့အား ဝတ်ဆင်၍ပေးသည်
၁၅	နှုန်မှုဗားသံ့လုံး.	သင်သည် မီးကို မည်ကဲ့သို့ မွတ်သနည်း

ဘာမာ	ကေကာငဲ့လဲ့.	ကဲထုံ	ဂုဏ်သား.	လီးဆော	တို့ဟီးလီးလီး.
ဘာအီး		ထို့နိုး		ချွဲ့ဆော	
ဘာလူး		အခါ့လို့သော		မဲဆော	
ဘာဖို့လီး		ထဲ့ထိုး			

အာဘာ	ထံ့ထံ့ကျောကျော	အေး.	ကဲခံ့စော့	အာအာဂီးဂီး.	နှုဘာရုံးဆောအလား	ပျော်ပျော်လဲလဲ့.
နှုံး	ထံ့ထံ့ရှုံးရှုံး		နှုဘာရုံး		မိအီးရုံးဆောအလား	
ဖျို့	ထံ့ထံ့ဆောဆော		ကဲထုံ@@			

အီးဘာ	ရှုံးရှုံးယောယော	အီးယူသာရုံး	ပံ့ပံ့လဲလဲ့.	အီးဘာ	မှုမှုရှုံးရှုံး.
အော်ဘာ					
ဘာလူ့ဆော					
ဘာမဲ့ဆော		ကိုနိုင်ထုံရုံး			

၁	ပအီးဘာကေကာငဲ့လဲ့အေး.	ကျွန်ုပ်တို့သည် ခက်ခက်ခဲ့မနေကြရပါ
၂	ကဲထုံကဲထံ့ထို့ဂုဏ်သားဘာလီး.	ကောင်းကောင်းဖွံ့ဖြိုးနှင့် ဖြစ်ထွန်းပါသည်
၃	အဝုံးလီးဆောတို့တို့လီ့လီ့လီ့လီး.	သူ့သည် မှန်မှန်ကန်ကန်ပြာသည်
၄	ယောဘာထံ့ထံ့ကျောကျောလီး.	ကျွန်ုပ်သည် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖြင့်ရပါသည်
၅	အဝုံးဖို့ယောအောဂီးဂီးလီး.	သူ့သည် ဝါးများစွာကို ဖော်ရှုရသည်
၆	ပန္းဘာဆောအလားပျော်ပျော်လဲလဲ့လီး.	ကျွန်ုပ်တို့သည် နေရာကျယ်ကျယ်ဝန်းတန်းကိုရပါသည်
၇	အဝုံးအီးယူသာရုံးရှုံးယောနောက်အေး.	သူတို့သည် ဆင်းဆင်းရေ့ တပါမျှ မနေရပါ
၈	အဝုံးအီးယူသာရုံးပံ့ပံ့လဲလဲ့လီး.	သူ့သည် တင့်တင့်တယ်တယ် ထိမ်းမြားလက်ထပ်ရပါသည်
၉	အီးဘာမှုမှုရှုံးရှုံးနောက်အေး.	အေးအေးချမ်းချမ်း တခါမျှ မနေရပါသလော
၁၀	အားရှိနှုန်လုံးအကို့း ဆောမဲ့အော်ခံ့ထံ့ထံ့လုံးအကေးလီး.	အလွန် အသက်ကြီးရှင့်သဖြင့် သူ့အတွက် မူမျှလျော့လျော့ပြစ်ကိုပြ

ဆန္ဒ - ၁၄
LESSON - 14
New words introduced (9 words)

ခံပံး, ခံပံးကလာ, ခံယူဥကလာ, ခံဝမ္မားခံလာ	Very dark	ဘွဲ့ကုံး, ဘွဲ့ချော်	Very white
လပ္ပါအဲ	No more	လူချောနဲ့, လူလဲ့နတ်း, လူကျော်းနဲ့, လူထူးဆံ့သာ့	Entirely gone
လီးထိုး, လီးထူး	Very straight	ပွဲဆီးပွဲသာ့, ပွဲလူးဆံ့ယူး	To become very thin
ပုံးလဲ့ကဲ့	Light	ဖျို့, လဖျို့	အလုံး တလုံး
ဖျောလံကံး	Very smooth		

၁	သံတဖုးကဲ့ထု့လျပ်လဲ့အနဲ့လီး.	ပင်လယ်အနားတွင် မဓမဟင် ပါက်သည်
၂	ဆုံးလူ့တန်းအလံးယိုးလဲ့	ခြင်ထောင်အဟောင်းကို မထောင်ပါနှင့်
၃	ပလာခုံးထု့ဖျောလံးယိုးလဲ့.	ဤအိုးကို မည်သူတန်းသနည်း
၄	ယခံခုံးအိုးတဘျားဖျိုးလီး.	ကျွန်ုင်၏ ခါးအိုးအတော်များဖျားနှုနိသည်
၅	အဝေးချဲ့ဗျားမီးချဲးမီးလီး.	သူသည် စကားကို တစ္ဆေးတစ္ဆေးသာပြောသည်
၆	သာရှိဖုးထု့အစုံရှုံးလျော်.	သက်ကြီးသူသည် သုတေသနကိုမျှော်လုံးကို တူးဖော်သည်
၇	ဆေအုံထု့နှင့်နှင့်လဲ့လီး.	မိုးသားအလွန်တက်သည်
၈	နှစ်ထုံးသံ့ပံ့လျော်.	သင်သည် သစ်မြစ်များကိုတူးသာလော
၉	အေးထုံးကို့ခိုးဝေလျော်ယီး.	ဤသရက်သီးများကို ကောက်ယူပြီး စုံထားပါ
၁၀	မဟတု့ဖို့သာလဂ္ဂ	ကလေးများကို မခြောက်လှန့်ပါနှင့်

ဆန္ဒခိုး	ခံပံး	အကို့	ပလူးဆော်နားစီးအဲ့.	ဖဗုံးမှုလန်နှိုး	အံ့ဩ့ပုံးလဲ့ကဲ့
	ခံပံးကလာ		ပဒေဆော်နားမံ့အဲ့.	ကံ့ဖိုးလန်နှိုး	
	ခံယူဥကလာ				
	ခံဝမ္မားခံလာ		ပဂ်ဖန်သံ့လမ့်အဲ့.	သံ့လာအံ့ပုံးလန်နှိုး	

ဆကဲ့ယာလျော်ယီး	အိုး	ဘွဲ့ကုံး	လီး	ဆန္ဒခိုးထား နားမံ့လပ္ပါအဲ့	အဝေးထဲ့ဆိုး	ခံလူထူးဆံ့သာ့လီး
		ဘွဲ့ချော်			ပုံ့ရှိမာန့်	
စာခီးလျော်ယီး					မှာအဲ့	

မူဆံးယျာံး	လူချောန်	အကို့?	ဆောင်အချော်ပုရှုလျှော့အော်.	ကိုအသာ	အကို့?	ပွဲလုပ်ယူနှစ်မလော့။
	လူလော့တံ့း		ပုအချော်ဆောန်းမံ့လျှော့အော်.	အိုးလမှား		
	လူကျို့ခံ့း			အေနဆောဝါ		

ဆေလျော	ပွဲဆီးပွဲဘူး	မွဲပလာအဆေလဲ့.
ပနါလျော		မွဲနဖါအဆေလေ့.
ဝိုးလျော		မွဲဆာမိမဟာ့အော်အဂေးော်.

ဝိုးလျောအခြားအော်	လီ့ထို့လီ့.
ဝိုးထု့လျောအော်	လီ့ထု့ထု့အွေ့လီ့.

၁	ဆေအိုးခံ့းပံ့းကလာအကို့ဗုံးပလုံးဆေမှားန်းစို့အော်.	မှားမြောင်းနှင့် ကျွန်ုင်တို့ ဘယ်ကိုမျှ မသွားတတ်ပါ
J	သံးလျောလန်နှိုးအိုးပံ့းလဲ့ကဲ့ပဲ့လီ့.	သစ်ရွှေကိုတာတောင်းသည် အလွန်ပေါ်ပါ
၃	ဆေကဲ့ယောယီးအိုးသွာ့ဗျားလျှော့လီ့.	ဤပို့စ် (အထည်)သည် ဖြေဖွေးနေပါသည်
၄	ဆေအိုးထု့ဗုံးအိုးမံ့လျော့အော်, ဆေမန္တနွှံ့ဗုံးလျှော့ထူးဆံ့ဗုံးလီ့.	အကုန်ယူသွားသဖြင့် ဘာမျှမကျို့ပါ
၅	ဆေအေးလူဗျာ့ဗုံးတံ့းတံ့းအကို့ဗုံးပုအော်.	အားလုံးကုန်စ်အောင်စားလိုက်ရှိ ဘာမျှမကျို့ပါ
၆	အိုးလမှားသာအကို့ဗုံးပွဲလုပ်ယူနှစ်မလော့လီ့.	နေမကောင်းသောကြောင့် ပိုန်းသွားသည်
၇	ပနါလျောအိုးပွဲဆီးပွဲလုပ်ယူနှစ်မလော့လီ့.	ဒိန်ကြော်နေသောကျွမ်းမှားသည် မည်သူ့ဟာနည်း
၈	ဝိုးလျောအိုးပွဲဆီးပွဲလုပ်ယူနှစ်မလော့လီ့.	ဝါးလုံးတိုင်း ဖြောင့်တန်းနေပါသည်
၉	အဝါးလူအေးလူအိုးပွဲဆီးပွဲလုပ်ယူနှစ်မလော့လီ့.	နှစ်စဉ် ဆင်းရဲ့သားများကို သူလာရှိ ကျွေးမွှေးသည်
၁၀	အဝါးမံ့အန်းထု့ဝေးလျှော့လီ့.	သူ ကြော်အိပ်ကြော်နိုးအိုးသည်

ဆေဖီ – ၁၅
LESSON - 15
New words introduced (12 words)

ဘာ့ဖျော်	Very thin	နို့ချုံး	Very hard
အနှစ်း, တု့ဗုံး	Very thick	ဆော်တံ့းလူး, ဆော်တံ့းနံ့ဗုံး	Very taut
ယဲ့ယို့, ယဲ့သံ့ယဲ့ယို့	Very far	ရှိကုံး	Very old
ဝို့ကို့, ဂို့ကို့	Very red	ရှေခို့	Very few
ဘု့ဖျော်	Very young	ခွံ့ခြို့	To throw away
ဆံ့ခို့, ပု့ဗုံးတု့ဗုံး ပြောကုံး	Very small	ဆေချဲ့ဗုံး	Words

၁	ပအုံသာရှုစောအဂ္ဂလီ။	ကျွန်ုပ်တို့သည် ဆန်အကောင်းကို စားသည်
၂	မှုချုထုန်မလီ။	မီးဦး အလွန်ထသည်
၃	ယဒို့ဘုရာုလာသီး.	ကျွန်ုပ်သည် မြှေဟောကိုတကောင်းကို ပို့သတ်သည်
၄	နနဲ့ပူဂူစာကုန်မလီ။	သူတထူး၏ စကားကို သင်ယုံသလော
၅	ယခို့ယူဆာန်မလီ။	ကျွန်ုပ်၏လည်ချောင်းအလွန်နာသည်
၆	ပန်သာရှုန်နံးတုံးအော်.	ကျွန်ုပ်တို့ ဆန်ဂွဲတတင်းမျှ မရပါ
၇	ဆူးလူနံးမံ့လဂူး.	ဘာကိုမျှမထည့်နှင့်
၈	အဝေးလို့အခို့ဘူး	သူသည် သူ၏ခံပင်ကို ရိတ်သလော
၉	မဟန့်ဘုရာုလာအခို့စွဲနံး.	အဖျားချွှန်သော သစ်စိုင်းကို ယူပါ
၁၀	အဝေးအခုံ၍၀ဝအဆုကို့ဆုပ်ပို့လီ။	ဘူသည် အဝတ်အစားများကို လျှော့ဖွေတ်သည်

စုစုံလဖော်အိုး	ဘာမူးဖျော်	လီ။	နရှုံးယိုးအယာအိုး	တုံးဘုံးလီ။
			အိုးနှုန်	
			ယန့်သာဆုကဲ့ဗုံးယူအော်	

တဝါန္ထားအိုး	ယဲ့ယိုး	လုပ်နည်းလီ။
အိုး	ယဲ့သံးယဲ့ယိုး	

အမှော်နှုန်အိုး	ပို့ကို့	လီ။	ယဒို့နား	ရှုံးလီ။	ဖျော်ယိုးအိုး	ဆုံးတံ့ခိုးလီ။
			ဖုံးလျှော်			ဆုံးတံ့ခိုးလီ။
			အားအိုး			ဆုံးတံ့ခိုးလီ။

ကိုယ်အ	နှုံးချုံးနှုံး	ပလောအဆုလဲ့်	ဖို့ဘ်	ဆံးခိုး	လဖုံးယာဆုန်းမံ့အော်.
လိုးလုံအ					လဖုံးနှုံးဒုံးအိုးထုံးဆုံးတို့သောလီ။

အံ့သာအ@@	ပုံးတိုးတုံး	ဆံးခိုး
ဆုအချုံး@@	ပြီးကုံး	

၁	ယနှာဂဆကဲ့ယေအသမ္မပြုဒလီ။	ကျွန်ုပ်သည် ပိတ်ပါးကိုသာရသည်
J	ယရှုယီးအယေအီးတုံးသံးသံးလီ။	ကျွန်ုပ်၏ ပုဆိုးအသားသည် ထူးနိုင်းနေသည်
၃	ကို့သို့ဝေါနာခဲ့ရှု့အဖော့ထံးလီ။	ပုဆိုးအကျိုးအထူးပိုင်းများကိုသာဝတ်သည်
၄	တဝါနီးအီယဲ့ယိုးလော်းနှိုးလီ။	များသည် မြို့မှာလွန်စေးသည်
၅	အီယဲ့ခဲ့ဗဲ့ယဲ့ယိုးလော်းနှိုးလီ။	မြို့မှ အလွန်စေးသောနေရာတွင်ရှိသည်
၆	အပံ့အယေနှိုးအီရိုးကိုးလီ။	သူ၏အသားအရေမှာ နိုင်းနေသည်
၇	ယဒိန္ဒာရှုခံလီ။	ကျွန်ုပ် အနည်းငယ်သာရသည်
၈	ဖျူးယီးအီးဆရှုတံ့နှုန်းလီ။	ကြိုးသည် အလွန်တင်းနေသည်
၉	ဖို့သံးခံ့ခံ့လယာယာဆန်းမံ့အဲ့။	ကလေးသူငယ်များသည် ဘာကိုမျှမသိနားမလည်ပါ
၁၀	ဆော်အပါးတို့တုံးလယာနှိုးသာခွံ့ရှိုးခွံ့လီ။	အလွန်သေးငယ်သောအသီးများကို ဖစ်လိုက်ရမည်

ဆော် – ၁၆
LESSON - 16
New words introduced (12 words)

ပွဲဆို့နှိုး	To be heaping full	ချုံချုံး	Very loose
ပွဲအိုးအိုး	Not quite full	ခွဲ့ခွဲ့ဗဲ့	Slowly
နှုတော့	Very persistent	ဂဲ့မှုဗဲ့, ဂဲ့မှုဗဲ့	To wriggle about here and there
ရှုထုံး	at least	ဂီးနှုံးခဲ့	Early morning
ဖျူးဖွှဲ့, ဖျူးဖွှဲ့	Very soft	ဟူ့ဟူ့	Very level
ဝေဆုံး	all around	အကျိုး	In, amidst
ကူးကွဲ့ဗဲ့	Bending (back)		

၁	အဝါတွေးခနီးသာအဲ့။	သူသည် သရီးကို မတွက်တတ်ပါ
J	ဖါယွှဲ့မိမာဆုံးနှုန်းလီ။	ဘုရားသင်သည် သင့်ကိုမစလိမ့်မည်
၃	ဆော်ခိုးလမွှဲ့သာပင်း။	သင်းချိုင်းတွင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏အိမ်မဟုတ်ပါ
၄	နာကွဲအော့အဆောလုံမှုနှုန်းလီ။	လင်းဝက်သည် ညအေး အစာစားသည်
၅	ဟုွှဲခါလဘို့။	ဇူကားထစ်တော်းကျိုးသည်
၆	အော်ခိုးအမိလွှဲ့လနှုန်း။	သရက်သီး ဝင်းရောင်တရီးကို စားရပြီ
၇	ဆေလူ့ဆံးလူ့ယွှဲ့အီးထုံးဦးစီးအလေးလီ။	နေရာတိုင်းတွင် ဓာတ်လေ့ဗြိုင်းရှိုးသည်
၈	ဂဲ့အိုးရှု့ဗဲ့လူဖို့ယူမှုဗာကွဲ့မှုလဂ့်ဗဲ့။	ညွှိနိုင်းသန်းခေါင်အချိန်းများမှာ မလာဝါနှင့်
၉	ဘာကွဲ့လုံးဆန်းလီ။	မည်သည့်အရာနှင့် ခြစ်မိသနည်း
၁၀	ဖါဖိုးလို့ဖော့ချွဲ့အော့ကို့ဗဲ့။	ဖောင်သည် ပိုးစိုးအော့ကို ပြုလုပ်၍ ပြုပြီ

ဘုရားလန်ဖော် – ပွဲအိုအိုလီ၊ ပွဲအိုနှိုလီ။

ပလိုအ	ရှုခုထား	ယဲကဗလီ။	မူဆအ	ဖျော်စွာ	နို	သင့်ရှိအဂ်။
ဘာဂဲအ		နံ့ကဗ.				
အ		ယဲထို့.		ဖျော်စွာ		ပအုံ့ဗာအဲ.

ထံအို	ဝါဆ္တာ	အင်္ဂါးလီ။	သင့်ရှိအယ်: ဒုံး – ကူးကွဲ့ – လက်ယိုး,
သံအို		အကာလဲးလီ။	နိုး – မွဲပလာလဲ့.

အဝါချုံ့ဆောအခာနီး	ပုရှေ့	ဂဲမူးမူးလီ။	ပုဘာလူ့ဆော	ဂီးနှုံးချုံ့လီ။
	ဖို့သာ	ဂဲမူးမူး.	ပဘာမူးကာ	

၁	ဘုရားလန်ဖော်အိုအိုလီ။	စိုးတတ်းအနည်းငယ် ဟောက်နေသည်
J	ဘုရားလန်ဖော်အိုအိုလီ။	စပါးတတ်းပြည့်ရုံးသာရှိသည်
၃	ပလိုအရှုံထုံပုရှေ့ယဲကဗလီ။	ကျွန်ုပ်တို့သည် လူအနုံးဆုံး ဝါးယောက်လိုသည်
၄	မူးအဖျော်စွာနိုးသင့်ရှိအဂ်အလီ။	ပျော့သောထမင်းသည် သက်ကြီးသူအတွက်ဖြစ်သည်
၅	သံအိုဝါဆ္တာလေးအကာလဲးလီ။	သစ်ပင်များသည် သူ၏အလုပ်စွင်ကို စိုးရုံလျက်ရှိသည်
၆	သင့်ရှိလျှော့အယ်: ဒုံးကူးကွဲ့လက်ယိုးမွဲနဖိုး.	ခါးကုန်းသောသက်ကြီးသူသည် သင့်ဖစ်စလာ
၇	နှကာဝထလေါနှိုအိုချုံ့ချုံ့လီ။	သင် ချုပ်ထားသော်လည်း ချောင်ချောင်လေးရှိသည်
၈	ဂုံးခြံးအိုလူ့တို့အိုအိုအဲ၊ အိုးယူးလီ။	ဤဗြိမ်ကြီးသည် ချို့စွဲးမရှိ ညီညာလျက်ရှိသည်
၉	အဝါက်ဖွဲ့ခွဲ့လီ။	သူသည်နေးစွာလျောက်သည်

ဆုတ္တာ – ၁၇ LESSON - 17 New words introduced (8 words)

အိုဂီးရှိအိုစာ	To be wasted, unused
အုံလီးအုံခွဲ့	To borrow
အုံရဲ့အိုရဲ့	To eat and drink in company
အုံယိုအုံသာ	Be anxious
အုံဂူအုံဂူ့	To rob
အုံးအုံး	dignity, majesty, glory and power
ယိုဆေလံလံ	To look about here and there
ယူယံ့သူ့ယံ့သူ့	Very quiet; lonely
ဆုဆော့	Rain

၁	ပုဂ္ဂနိုင်ချောင်းလက်ယီမြဲနဖို့.	ဤတရားသူကြီးသည် သင်၏ အစိဖို့သလော
၂	ယောက်ကွဲ့အနိုင်အခြားဖော်လဲလို့.	ဝါးကျောက်ဖီးပါးစပ်သည် ကျယ်သည်
၃	ထိုးယီးဆွဲ့ဆွဲ့ကဲ့ထုံးမဲ့ထုံးနှုန်း.	ဤနေရာတွင် ပုံးမပင် မပေါက်နိုင်ပါ
၄	ဝဲစိုးလဲ့ဆွဲ့နှုန်းလက်ယီးလို့.	အစိကိုကြီးတယောက်တည်း မြှက်သွားရှုံးခိုက်သည်
၅	ပုံးမပင်အနိုင်အဆွဲ့အတွေ့ပေါ်ပေါ်.	လူတစို့ မောက်မျက်ကွဲ့ဖြူ၏ သွေးကို သောက်သည်
၆	ယခေန့်ထိုးကွဲ့ခီးလော့.	ကျွန်ုပ် ဟောင်တကောင်ကို ပစ်၍ရသည်
၇	ဆေခါးအံ့ဌာနမလော့.	အလွန်ပူဇိုင်သည်
၈	အဝါးကဲ့ဆိုတော်ခွဲ့လန်း.	သူသည် သံကွင်းတရာ့ရှိုး ယူလာသည်
၉	ခွဲ့ထဲထောလေ့ခွာ့ထိုးနှုံး.	မီးသွေးဖြင့်ဝိုင်းရှုံး ခြစ်ထားပါ
၁၀	ဆေထားအခဲ့ခွဲ့လေ့နှုံးကဲ့.	သူ၏တင်ဆုံးကို ဝါးခက်ဖြင့် ရှိက်သည်

သံဖြူလဖယီး	အိုဂီးအိုရှာ	လထားကျော်လို့.
ဝကဲ့ခြားလဖယီး		လဆေဆာဒုံးကျော်လို့.
ပထားလဖယီး		လနှုံးအကျော်လို့.

ထိုးယီးဆာ	အေးလီးအေးခြား	အိုအဲ့.
		အိုအာမလော်.
ပုံ		အိုအာနဲ့လေးအကာ.

ပုံမိုး	အေးရဲ့အိုခဲ့့	လနာယီး.
ပုံအော်ဒို့		ကဲ့ခီးခဲ့့.
ပုံအံ့ဌာ		နားကွဲ့ဒို့.

ဆာ	အေးယိုးအေးခား	အိုနှုန်မလော်.
နှုံးဆာ		
ဖို့သားအဂ်းဆာ		အိုနားမံ့ဗုံးအဲ့.

ဘို့ယီးဆာ	အေးဂူးအေးဂူး	လအဲရှုံးပုံး.
		အောထုံးပုံး.
ဆာ		အိုအဲ့.

ပုဂ္ဂကာရယွဲ		အခိုင်အခဲ့ပဲ	အခုံ	အေ.
ပုဆံ့ပုံးလဖာဘဘယွဲ			ယိုဆေလံလံ	လို.
ယွဲအေဒန်ရဖျို့		မွဲဘာနိုင်		လဲ့.

ဆာယီးမွဲဆာ	ယူယံးဘျာယံးတရာ့	လုပ်ကောင်းလို့၊ လုပ်ရှုံးအကဲ့
ဆာ	အလားယူယံးဘျာယံး	လုပ်နှုန်းလို့၊

၁	သံမျှလဖယ်အိုကိုအိုခြင်းတော်ကျေလီ။	ဤသစ်တုံးများသည် မိုးရေပဲတွင် ပျက်စီးနေသည်
၂	ထိုးယိုးဆေးအေးလီးအေးခွဲအိုအေး။	ဤနေရာတွင် အချေအေးမရှိ
၃	ပုံမှန်အေးရဲ့အိုချေးလန်းယိုး။	ယနေ့လူများ ပျော်ပွဲစားကြလိုနဲ့မည်
၄	လျေနက်နိုင်ဆေးအေးယိုးအေးသာအိုနံ့မံ့အေး။	သင့်အတွက် ဘာမျှဖိုးစိစရာမရှိ
၅	ဘို့ယိုးဆေးအေးဂူအေးဂူလူလူရှုံးထဲ့ယူ။	ယခု လုယက်တိုက်နိုက်ခြင်း နည်းသွားပြီ
၆	ပုံရှိအားယဉ်အော်အော်အော်အော်လီ။	လူတို့သည် ဘုရားသင်၏ ဘုန်းတန်းစော်ကို မြှင့်ရသည်
၇	မွဲဘာနှိုနယ်ဆေးလဲ့လဲ့။	အဘယ်မြောင့် သင်သည် ဟိုကြည့်သည်ကြည့်လုပ်ရသနည်း
၈	ဆေးယိုးမွဲဆေးအလေးယူယံ့ဘူးယံ့လေးယက်လီ။	ဤနေရာသည် ကျွန်ုပ်အဖိုး ဆိပ်ညိုမ်းသောနေရာ ဖြစ်သည်

සංස්කිතී – ටර LESSON - 18 New words introduced (9 words)

ဆုပ္ပာဝဏန္ဒါ	Bones	နဲ့ခိုတို့	A short interval of time, or a moment
ခုံခိုင်ခုံခိုင်	Now and then	နဲ့ဖော်ဒီး, နဲ့ဘျူးဒီး	Once again
ဆံခိုင်	Very small	နဲ့စီး	Somewhere
ဆုပ္ပာဝဏထူး	Fatigue	နှာဂီး	Same, equal
ဆုအုံဆုပေဆွဲ	Sweetness		

၁	နက်တွဲထုလှုလန္ဒာ။	အပ်ချည်တရီးကို သင် ထုံးချည်၍ ထားသလော
၂	ကံ့ခွဲအေမှုထံးနှီး။	သူ၏ မျက်ရည်ကို သတ်လိုက်ပါ
၃	အခိုင်းနှီးထိုးလုပ်အား။	သူ၏ ဆံပင်အမြိတ် မရှည်လွန်းပါ
၄	ဂါးစွဲထံးအေပုံနှီးလုပ်း။	ရေအကြည်ကို မဓလာဝ်းပစ်ပါနဲ့
၅	အေးခွဲအေးနားနှီး။	ကြိုးဥအရီးကို ပြေတ်ပါ

၆	မိဒုက္ခအော်နှုန်းထိုင်အပွဲဖော်လန့်.	သင့်အား ဝက်အူစုံသည်: စုံအော်ရှိ ကျွေးပါမည်
၇	ထုတွဲအော်အော်လဂ္ဂ.	များများမန္တတ်ယူပါနှင့်
၈	နှမိကူးဘားသဲနှုန်းဆော်အပိုင်လီး.	သင်သည် စိုက်သည့်အတိုင်း ရိုတ်သိမ်းရမည်
၉	မူးဆွဲအိုးထုးလမ့်အား	ထမင်းကြိုးမကုန်တော့ပါ
၁၀	အကိုပွဲခါလဘီး.	သူ၏ နံရှိးတရာ့ချောင်းကျိုးသည်

အိုးထုးနှုံ	ဆော်ဆော်နှုန်းလီး	ဆော်ဆော်	ခုံးဆိုင်ခုံးဆိုင်လီး
ထွေးအော်		သံဃလူး	
ဒေသာ်နှုံ		နှော်	

အိုးပံ့ဌုံ	နှုံးဆိုင်ပြုး	ဆော်ဆော်ဆော်များ	လုပ်ပေးနှိုး	ဘာဆော်လို့ပေါ်စွာ လုပ်ခုံးဖန့်လီး
အိုးထိုးယီး			လုပ်ပို့ရန်လောင်အေးနှိုး	
မံ့			လုပ်အော်သာနှိုး	

ဆော်အော်	လုပ်အဆုံးဆိုင်နှိုး	ကဲ့ထုံးဆော်ဖို့လုပ်ခဲ့သူတဲ့လီး
ဆော်သာများ		
ပဆို့လုပ်နမိုင်း		

မဲ	နှုံးဖျော်ဒီး	အိုးကျော်ထုံး	နှုံးစီး
အော်		အော်လျော်လုံး	
ကွဲပဲထဲ့		လုပ်မှုဆော်များ	

ဆုံးလေး	နှုံးကိုးနာဆော်နှိုး	ပဒေအော်
ကျိုးစွဲ		
ချုံးဖော်		

၁	အိုးထုံးနှုံးဆော်အော်ရှုံးလီး.	အရှိုးများသာ ကျိုးတော့သည်
J	ဆော်အော်ခုံးဆိုင်ခုံးဆိုင်လီး.	မကြာခဏဖြစ်ပေါ်သည်
၃	အိုးပံ့ဌုံထိုးယီးဆိုင်ပြုး	ဤနေရာတွင် ဓမ္မနားပါ
၄	ဆော်ဆော်ဆော်လုပ်နှိုး ဆော်လို့လောပခုံးဖန့်လီး.	ကျွန်ုပ်တို့အတို့ အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော စားဘွဲ့များသည် ပြည့်စွဲပြုး ပြည့်လုပ်သည်
၅	ဆော်အော်လုပ်ခိုင်နှိုးကဲ့ထုံး ဆော်ဖို့လုပ်ခဲ့သူတဲ့လီး.	သေးငယ်သော အပြစ်သည် နောက်ဆုံးတွင် အပြစ်ကြီးဖြစ်လာလေသည်

၆	အသန္တလာန်းစီးဘို့။	တနေရာရာတွင် သင်၏နေရာကိုရှာပါ
၇	ဆံလေးနှာဂီးနံချေနှုန်းအိုးလုပ်ပန်အား.	သင်၏ လယ်မြေလောက် ကျွန်ုပ်တို့တွင် မရှိပါ
၈	ဆပုံးဆပ်ထူန်လုံးအကို့ဗုံး အဝေါကဖန်နှုန်လုံးအား.	အလွန်မောပန်းလောက်ကြောင့် သူသည် လမ်းမလျောက်ရှိစိတ္တာပါ

ဆော် – ၁၉
LESSON - 19
New words introduced (8 words)

ခေါ်ထံ့ခေါ်ထံ့	At intervals	ဘာထံ့ဘာထံး၊ ဘာထိုးဘာထံး၊ ဘာဒိုးဘာထံး	Be wounded, hit
ကျံ့ကျွဲ့ကျံ့ကျွဲ့	Be indistinct	မဲ့ဆိုမဲ့ခဲ့ဗဲ့	Be sleepy
ဒုံ့ဒုံ့	Dimly	မိုးလံ့မိုးလံ့	To smile
ဘံ့ဘံ့ဘံ့ဘံ့ဘံ့	Be partially concealed	ယုံ့ယုံ့	Peaceably, quietly

၁	ထိုးလယ်ပွဲ့ဗုံးထုန်းဟာ။	ရှုက်များတို့သည် တနေလုံးကျျှေးရင့်ကြသည်
၂	အဝေါစနဲ့ထပ်ပွဲ့ဗုံးဘာအဖျို့ပဲ့ဗာအဆော်မဲ့အခါးဘို့။	သူသည် ချူကလေးများစွာကို သူ၏ နွားလည်ပင်းတွင် ချဉ်ထားသည်
၃	ပုံအောက်ပွဲ့ဗုံးဘာနဲ့မဲ့။	လူအများသင့်နာမည်ကို တွေ့ကြသည်
၄	နှုန်းကျော်ပွဲ့ဗုံးဆပ်မျော်။	သင်သည် မိုးချျှိုးသံကို ကြေားသလော

ပို့	ခေါ်ထံ့ခေါ်ထံ့လို့။	ဆပ်လုံ့နှုန်းပလိုးဘာအား.
		ဘို့မော်နှုန်းပစ်ဝါးဘာအား.
		ပုံရှေ့မွဲ့အူမော်နှုန်းပစ်ဝါးဘာအား.

ပုံ	ကျံ့ကျွဲ့ကျံ့ကျွဲ့	အကို့ဗုံးမွဲ့	ဆန်းလဲ့နှုန်းပလိုးဘာအား.
			ဘို့မော်နှုန်းပစ်ဝါးဘာအား.
			ပုံရှေ့မွဲ့အူမော်နှုန်းပစ်ဝါးဘာအား.

ပုံလုပ်	ဘာထံ့ဘာထံး	ခို့	အိုးထလဲ့.
			အိုးရှေ့ရှေ့လို့.
			ဘျာထလဲ့လန်းယူး.

၂ သရှုံး	မာဆိုမောင်း	လူယူး.	နှာချောက်အေး	အကိုး	@@နံပါး မိုးမိုးလုပ်လုပ်လီ။
		လန်း.	လူသာဝါး		
		နားဂောက်း.	အဆောက်း		

၁	အရာချွဲခွားထံခေါ်ထံလီ။	သူသည် တရာ်တရာ်သာမြားသည်
J	ဆေလျာအဖျို့ဒုံ့ဒုံ့နှုံ့မှဲဆေနှုံ့လဲ့.	မှုမှုမိုင်းမိုင်းတွေ့ရသောအရာကား မည်သည့်အရာနည်း
၃	ဖျို့ကျို့ကျွဲကျို့ကျွဲလီ။ ပဒေသာကျွဲအေး.	စိုးဝါးသာမြင်ရှုံး ထင်ရှုံးခြင်းမရှိပါ
၄	ဖျို့ဘံ့ဘံ့ဘံ့ဘံ့ဘံ့အကိုးမှဲ ဆေနှုံ့လဲ့နှုံ့ပလီးဘံ့အေး.	တိုင်းတစ်သာ ပေါ်သောကြောင့် ဘာဖြစ်သည်ကို မပြာနိုင်ပါ
၅	ပုလျေားအသာတံ့သာထိုးနှုံးအိုးရှုံးရှုံးလီ။	ထိုးကိုသောသူ အနည်းငယ်သာရှိသည်
၆	ပုရွှေ့မံ့ဗိုးမောင်းခံ့လူဗျာယူး.	သူများတို့ကျောင်းကုန်ပြီး
၇	နှာချောက်အေးအကိုးနံပါး.	စားစရာကိုရသောကြောင့် ပြီးချွင်နေသည်
၈	ဆေလျာအဖျို့ဒုံ့ဒုံ့နှုံ့မှဲခံ့လီးခွေး.	ရေးရေးမြှင့်ရသောအရာသည် တောင်ဖြစ်သလော

ဆေဖီ – ၂၀
LESSON - 20
New words introduced (7 words)

ဖံဖံလူးလူး	Glimmmer, shine faintly with intermission	ဘုံဘုံ	Gently, slowly
ဗုံးလို့လို့လို့	In the days or times of our ancestors	မလဲ့	Exclamatory particle
ဖံဘူးယုံထံး	Akin, kindred (of human being)	ဂုဏ်လဲ့	how good it is
ဘူးခိုး	Very near, close by	မိခိုး၊ မိခိုး	A short time, a little while

၁	အေးလီးယော်နှုံးရွှေး.	ကျွန်ုပ်အား ငွောဆယ်ချေးပါ
J	နှီးနွွားဆို့ပွဲဘံ့လဲ့.	သင်သည် ကဏာန်း ဘယ်နှစ်ကောင်ဖော်၍ ရားနည်း
၃	ယန်ဘားပွဲဘံ့နှုံးလီး.	ကျွန်ုပ်သည် သင်ရရှိသလောက်ရပါသည်
၄	ဆေယိုးမွဲ့ပွဲ့ကေအဆေမား.	ဤဟာသည် လူရုန်းယောက်လုပ်အားဖြစ်သည်
၅	စမ့်ထာလော့ဗွာ့စားလရာ့ဗွာ့.	သံကြိုးဖြင့်ရှုပ်၍ မထားနှင့်
၆	ဂါ့ခြာ့ဖြာ့ဗွာ့လယ်ယိုး.	ဤဖြာ့ဗွာ့များကို လောင်းပစ်လိုက်ပါ
၇	ဘုံထာလော့ဗွာ့ခဲ့ဗြဲ့လီး.	ဝါးများထစ်နှင့် ညိုနေသည်
၈	ပွဲ့အေးနှုံးမံ့အေး.	ဝယ်ရှုံးဘာမျှမပါ
၉	ဆေဖူ့လူ့ယော်နှုံးလီး.	ဤများကျွန်ုပ်အား ပေးသည်
၁၀	ခို့ဗွာ့လလုံးဘံ့ပအေးဘာအေး.	ချွေးမထွက်လျှင် မစားရပါ

မှုဒ်လျောဖော်	ပံ့ပိုးလျောဖော် ပံ့ပိုးလျောဖော်	မွဲယခေလီ။
ပန္းလျောဖော်		မွဲယခေအုံ။
ခတ်ဖော်		မွဲယခေအုံ။
ဆေအိုဝဲလျော		ပာ့ဗယာလူအုံ။
ဆေမဲအာင်လျော		ပာ့ဗယာလူအုံ။

အဝါးခိုထုတ္တလျော	ပံ့ပိုးလျောထံကျော်လီ။	အဆောင်လျော်နှုန်းအိုး	ဘူးခိုး	လျော်းခိုးလီ။
မိအိုးဝါလျော		အတော်နှုန်းအိုး		
သုဝါလျော		ယုအိုး		

နည်းပြီး	ဂုဏ်လျော	မိခိုး	ပလာဂဲလျော	အဝါး	ချဲ့ဗျာ	ဘုံးသူ့လီ။
	အဖွဲ့မှုလျော		ပလာအိုးလျော		လီဗျာ	
	ယိုးမှုလျော	မိခိုး	ပလာမနှုံးယောလျော		လီဗျာ	
	ဖျော်မှုလျော		ပလာမနှုံးယောလျော		လီဗျာ	

၁	မှုဒ်လျောဖော်ဖြစ်ပံ့ပိုးလျော်နှုံးမွဲယခေအုံ။	မြတ်တုတ်မြတ်တုတ်လင်းနေသာ ဦးခုက်သည် ကျွန်ုပ်ဟာမဟုတ်
J	ဆေအိုဝဲလျောဖြော်ဆိုးနှုံးနှုံးပာ့ဗယာအုံ။	ဘိုးဘွားတို့လက်ထက်ကရှိသောအရာအားလုံးကို ကျွန်ုပ်တို့ မသိပါ
၃	အဝါးခိုထုတ္တလျောဖြော်ယောထံအကျော်လီ။	ဘူးသည် သွေးရင်းသားရင်းထဲတွင် ပြီးပြီးသည်
၄	အတော်နှုံးအိုးဘူးခိုးခိုးလီးတော်းလီ။	ဘူးသည် ရန်ကုန်မြို့နယ်နီးသည်
၅	အဝါးချဲ့ဗျာသူ့လီးလီး။	ဘူးသည် သိမ်မွေ့စွာ စကားကိုပြောသည်
၆	နလုံးချော်ဖျော်မှုလျော	သင်သွားဒါ မြန်လှပါတာကား
၇	မိခိုးနှစ်နမိမ်းထိုးယိုး	ခုံးသင်သည် ဤနေရာတွင် အိပ်လို့သည်ဟုပြောသည်
၈	ခိုးယောထိုးယိုးမိခိုး	ဤနေရာတွင် ကျွန်ုပ်အား ခဏစောင့်ပါ

ဆံဖီ – ၂၁
LESSON - 21
New words introduced (10 words)

ရိလ္ဒ	To pull down	လုပ္ပါ	Below the mark
ယောလ္ဒ	To tear down	ရှုရှု	To flow gently
ယှုယို	Be accustomed or habituated to	ရှေ့ရှေ့ – ကျူးလုပ်ရှေ့ရှေ့	Drag along without stopping
ယူယူ	Throb as a sore nod as in sleep	လဲလဲ	Just the same
ယွို – နိုက်ဗုနိုယွို	Stubborn	ရှေ့ရှေ့ – လံခဲ့ရှေ့ရှေ့	Wind blows with a steady breeze

၁	ပုအခုခစာဘွဲ့ထံထလဲ.	ပမာဏတေသနများရောင်းသနည်း
၂	အံ့ပွဲးအိုတာဘျားဖို့လို့.	ဥတိန်အတော်များများရှိသည်
၃	ဘို့ပွဲ့အဲခုံခံမံ့လုပ်.	ကျားသစ်သည် နွားတကောင်ကို ကိုက်သတ်သည်
၄	ဆုံးအိုလာအမိအတွေ့လဲ.	ကြက်ကလေးသည် မိဇ်၏ အတောင်အောက်တွင်ရှိသည်
၅	ဖူးလာနစ်ရှုထောက်လွှဲပေါ်ပေါ်.	သင်ချုပ်ထားသောကြိုးများ ပြောကုန်ပြီး
၆	ဘာဆွဲ့နှစ်ဘဲဘဲလဲ.	ခါးကို မည်ကဲ့ထို့ လွယ်ရမည်နည်း
၇	ဆုံးဝါးလာအန်ခိုဆွဲ့.	ခါးပို့ပြို့ ထိုးမောက်သည်
၈	လန့်ပီးသွဲ့ထတ်ပို့သုံးမာတော်း.	ယခုနှစ် ပုံးပို့နှစ် အလွန်သီးသည်
၉	ဖို့ပြောလှယာမထတိုးလွှဲ့.	စောင်သည် ကျွန်ုပ်အား ပို့ကိုဆံတော်းပေးသည်
၁၀	အဝါးမွဲယဖော်ရှိလို့.	သူသည် ကျွန်ုပ်၏ စောင်ဖြစ်သည်

၆	ရိလ္ဒ	ပနိတ္ထကူး.	အဝါးအို	ယှုယို	ထိုးယိုးအား.
		အဂံ့.			
		အဘုံး.			

အဖွဲ့လူးအဲခုံစွဲ	ယူယူလို့.	သီးထဲ့ပူလျာ	နိုက်ဗုနိုယွိုလျော်နှိုး	ထံ့ယွဲ့လူ့	ရှုရှုလို့.
အဝါးဖျွဲအိုး		ဘာအော့ခို့ပုံ		ထံ့ဖို့ချို့ယွဲ့လူ့	

မွဲဘာနှိုးနကူးလူ	ရှေ့ရှေ့	လုပ္ပါ	လုပ္ပါ
ပလာ့အော့မျာ့နကူးလူ			ဘဲ့ယိုးသို့လူ့

ဆ@@	လူလူတို့@@လူနှုန္တာ.	မိမဟဆောမာ	ရှုရှုလီ။
@@		မိအိုဝါး	
ဆန်@@		လံခိုး	

၁	သငရှိရှိလုပ်အဘုံးဖျော်။	သက်ကြီးသူသည် သူ၏ စပါးကျိုကိုဖျက်သည်
J	အဝါအခိုက်ယူယိုစိုးယီးအား.	သူသည် ဤနေရာတွင် နေလေ့နေထမ်းပါ
၃	သို့ထဲ့ပူလာအနိကဲ့နဲ့ယွဲလယနီး.	နားကောက်သောသူများကို ဆုံးမော်
၄	ထံယွဲဆလုရှုရှုလီ။	ရေတာသွင်သွင်စီးနေသည်
၅	ဆပကူး၍လူအော်ရှုံးရှုံးလော်ဖျော်။	သူ၏ပုံစံးကို မြှုပ်ပိုတွင် အရွတ်တိုက်ခွဲသည်
၆	မိမဟဆောမူရှုရှုလီ။	အလုပ်ကိုအေးအေးလုပ်လိုသည်

ဆုပီ – JJ
LESSON - 22
New words introduced (10 words)

လီးဆီးပွဲဆလုံ	To tell a person about another's bad behaviour	သန့်ချို့	All through the night
ဝေထုဝေးလုံ	off and on	သံဆီးသံနီး၊ သံ့သံ့အုံ	To die by accident
ပဲခဲ့း	Open eyes	သံထူးအူးလုံး	To die in great number
သငအံ့အေး၊ သငဂံ့ဂုဏ်	Be in doubt	သမုသံး	Quite black
လုံဂူး	Severely	သမုသံး	Darkly

၁	ခံ့ချော်လမ်းအား.	လျော်နိုင်တော့ပါ
J	စားထော်ပြုရှုံးအဆောမာလရုံး.	သူများအပြစ်ကို မချဉ်ထားနေ့
၃	ယွဲအွဲဆောမျှုံအကဆိုလီ။	ဘုရားရှင်သည် အသက်သခင်ဖြစ်သည်
၄	ဘာထိုးဆော်လွှဲပဲ့.	ဘယ်နစ်ယောက် လက်ခံရမည်နည်း
၅	အထိုမိအထုံယူး.	သူ၏ ဝက်မေးစွဲလာဖြီ
၆	နှုံးဆော်ခံရမှုအုံအား.	ပြန်ကြားစာ မရသေးပါ
၇	ဆော်ဝှုံလုပ်အနဲ့နီး.	သူ၏ အနားမြို့ရို့နေပါ
၈	ဆော်ဖဲ့ထုံးပူး.	မိုးစဲသွားပြီ
၉	ပုံအော်ဖို့ယီးအော်နှုန်းမှုလီ။	ဤတောင်သားကလေးသည် အလွန်ဆိုးသည်
၁၀	နီအော်အကြီးနဲ့ယိုဂျော်ဆန်းမံ့အား.	နားပင်းသောကြာ့င့် ဘာမျှမကြားရပါ

ကန့်အ	ဆေလီးဆိုးပွဲလူး	ပမာန်	ဝါယာတော်လူလီး
		ဖို့သမာ	
		ဖိမာ	
ဖို့သမာတော်အမှုအခြေ	ဝါယာတော်လီး	ငါတံ့ခုံ	အလေးအိုအား
မံ့အောင်တော်အမှုအခြေ		ငါတံ့ခုံ	
အလီး@@	လူရှုံးနှိုးလီး	ပမာကာ	ဘုန်ချို့လီး
		အဝါဖိလ်	
အောင်ထူး		အဝါခိုင်ဆေ	
ပု	သံဆိုးသံနှိုး	အေထုံးဝါလီး	ပုံစံအကို့
	သံသား	ဆေဝါဆေခေ	
	သံသား	ဆေသားဆေယာ@@	
ပုလေအယာ	မဟေသာ့မျာ့နှိုး	မွဲခိုလေလီး	မွဲခိုလေလီး
		သံသာ့နှိုး	
၁	နှဲ့အဆေလီးဆိုးပွဲလူးအောင်	ဘုတ္တားအကြောင်း ဘုပြောသည်ကို သင်ယုံသလော	
၂	ပမာန်းထုံးလူလီး	ကျွန်ုပ်တို့သည် ကြော်ခိုပ်ကြော်နှုန်းအိပ်၍ရာသည်	
၃	ဖို့သမာတော်အမှုအခြေဝါယာတော်လီး	ခလေးသည် မျက်စိများကို ဖွံ့ဖြိုးထားသည်မှာ ပြုးနေပါသည်	
၄	နားတံ့ခုံအလေးအိုအား	သရုပ်တို့ဟူ၍ရန် မလုပ်ပါ	
၅	အောင်ထူးလူရှုံးနှိုးလီး	ဘုသည် ဒေသအလွန်စွာကိုယ်သည်	
၆	အဝါဖိလ်သော့နှို့လီး	ဘုတ္တားအကို့ဖတ်သည်	
၇	ပုံစံအကို့သံနှိုးအိုကိုနှိုးလီး	မတော်တဆထိနိုင်းပြီး သေရာ့များနှုတိုင်းရှိသည်	
၈	ဆေဝါဆေခေအကို့ပုံစံအကို့	တော်မွတ်ဆောင်းပါးခြင်းအေးကြောင့် လူများစွာသေသည်	
၉	ပုလေအယာသံသာ့နှိုးမွဲခိုလေလီး	အသားမဲတူသောဘုသည် ကုလားဖြစ်သည်	
၁၀	ပုရှုလေအယာမှုသာ့မျာ့နှုန်းမွဲယိုင်လီး	အသားအနည်းငယ်နှိုင်သောဘုသည် ကျွန်ုပ်၏ ဘုဝယ်ချင်းဖြစ်သည်။ အသားနှုန်းငယ်သော်လောင်ရှိသောဘုသည် ကျွန်ုပ်၏ ဘုဝယ်ချင်းဖြစ်သည်။	

ဆော် – ၂၃

၁	လုပ်ချက်များအတွက်ဖော်နှစ်များ	လေနှင့်ဖိုင်တို့သည် သူ၏အမိန့်ကို နာခံပါတကား
၂	လုပ်ချက်များအတွက်ဖော်နှစ်များ	လေအလွန်ပြင်းသောကြောင့် သိတဲ့၍ အမြစ်ကျေတ်သည်
၃	အကုန်ဖော်နှင့်အပေါ်	သူ၏အမိန့်ကိုထက် အရပ်နိမ့်သည်
၄	အော်နှစ်ယောက်နှင့်ထိုးအလူလော်	တုတေသန ကျွန်ုပ်သည် အားလုံးကို မူထားခဲ့ပြီး
၅	အဝေါဘာတော်များထိုးအလူလော်	သူသည်လျှကိုလျှော်ခတ်၍မတတ်
၆	နှစ်ယောက်နှင့်အပေါ်	သင်သည် မတိမတ်ရ၍ မရသလော
၇	မာလုံဖော်အလီးနားဆုံး	အလျားကို အနည်းငယ်တိုင့်ကိုပါ
၈	ဆေဆာင်ရေးအလုံးလောက်	သင့်အားကောင်းကြီး မက်လာများလွန်းပြီး
၉	ပုလေအမာန်@@အဆုံးအဆောင်ရွက်	မိမိလူမျိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သူများ
၁၀	သာဂုဏ်ဖော်လောက်များ	လျှန်းသွား၍ သယ်ယူရမည်လော

ဆော် – ၂၄

၁	ဆေကျွေထုဆေကုလုပ်လုပ်ခေါ်များ	အရှင်များကို နံရံပေါ်တွင် ကပ်ထားသည်
၂	အော်ချော်(ချော်ချော်)ဘို့	မြန်မြန်စားပါ
၃	ဖို့လိုအောင်တွေးကို့ယူရ	ဖောင်သည် ရေအိုးစင်ကို ဆောက်၍ပြီးပြီ
၄	မာန့်ဖျော်လုပ်ဖော်နှင့်	မီးစိတဲ့မှ ပြောကိုယူပါ
၅	ဖျော်ထုတ္တာလုပ်စုံယာတုံးအလီး	လက်ဝါးကပ်တိုင်ပေါ်တွင် ရိုက်ထားသည်
၆	အချေဖော်လုပ်အောင်ဖော်လုပ်	သူမြေချော်၍ လျက်သွားသည်
၇	ဆော်လိုအောင်လုပ်ဖျော်	တောင်းကို တင်းဝါးဖြင့်ယက်လုပ်သလော
၈	သံကျွေလုပ်များ	ဤဘာသင်၏ကပ်ဆေးလော
၉	ပုလေအမာန်@@အဆုံးအဆောင်ရွက်	ဤခေါင်းတုံးသောသူသည် ကျွန်ုပ် အစ်ကိုဖြစ်သည်
၁၀	ချော်အိုးထုတ္တာလန့်အုံ	ပြားရည်တဲ့၍ကျွန်ုပ်သေးသည်

ဆော် – ၂၅

၁	မူအော်လူကျို့ခို့(လုပ်တုံး)လီး	အကုန်အစင်းကျိုးလောင်လေသည်
၂	သာဖျော်လုပ်ခေါ်များ	ဘာနှင့်ဖော်ရမည်နည်း
၃	ခေန့်ထိုးဘုံးသွားလုပ်	ပုလွှားတောင်းကို ပစ်၍ရသည်
၄	ဆေချုံဆေကိုးနှစ်နှင့်လုပ်	အလွန်ချိမ်းအေးသည်
၅	ထိုးနှစ်ယောက်နှင့်ချုံလုပ်ခေါ်များ	သင်ထိုင်သောအခါ ဗျူးထောက်ပါ
၆	အစုံအဆုံးပျော်များ	သူလက်ဆစ်ပြုတွေးသော
၇	ကိုယ်အိုးနှင့်ချုံးလီး	ဤမှန်းအလွန်မှသည်

၈	နအူဗ္ဗထဝ်ဖျုံးအား။	သင် သံကြီးအသစ်ကို ဝယ်ယော
၉	ချုပ်ထံအကူဗ္ဗနှီးနှီးဘဲချုပ်လိုးအကူဗ္ဗအား။	ဇုန်းကော်လိပ်စွဲသည် ဆောက်လိပ်အခွဲ့သို့မဟုပါ
၁၀	ပလေမဆထူးယချုပ်@@ဖျုံးလဲ့။	လျှော်းကို မည်သူဖြတ်ပစ်သနည်း

ဆော် - J၆

၁	နထိုဂ်ဖျော်လန်း။	သင်၏ ငုတ်အချို့ လွတ်ထွက်သွားသည်
၂	ဆုံးစွဲသွားသွားသွားသွား။	ကြော်သည် ဤပန်းများကို ဆိတ်ချေပစ်လိုက်သည်
၃	အဝါအုံမှုအဖွဲ့ဖွဲ့တွေ့သွားအား။	အလွန်ပျော့သောထမင်းကို ဘုမ်စားတတ်ပါ
၄	ခွဲခွဲဆော်ဖျော်လယ်။	အညီအဆွဲများကို ခြော်ပစ်ပါ
၅	ယုမဆလုံးသွားသွားသွားအား။	သင့်ဟာ့သွေးကို ကျွန်ုပ် မခြော်မစေပါ
၆	နှီးဖျော်ပါးမွဲ့ယောက်။	ဤနှစ်တော်သည် ကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သည်
၇	ဝဲနားဖျော်အဖိုးလာဝေးကဲ့့။	အစ်မကြီးသည် သူ၏ခလေးကို ဝါးခြော်ဖြော်ရှိက်သည်
၈	ယွှေ့မဆဖို့ဖျော်ပေးလော်ခေါ်အဖွဲ့လို့။	သေခြင်းထဲ ကျွန်ုပ်တို့အား ဘုရားသခင်ကယ်မသည်
၉	ဘာ့ဗြို့ဖျော်ဝေးကဲ့့လယ်။	ဤဝါးခြော်များကို ချောအောင်သင်ရမည်လော
၁၀	ရှေ့ပျော်လမနှုတ်နှိုး။	သင့်လက်ဖြော်ပွဲတို့သင်ရမည်

ဆော် - J၇

၁	အဝါယိုကျွဲ့ယော်။	သူသည် ကျွန်ုပ်တို့ မျက်စောင်းထိုးရှိကြည့်သည်
၂	ဂုဏ်ပုလေအချွဲခဲ့ခေါ်သွားသွားနှိုး။	သူတပါးအကြောင်းကို ပြောတတ်သောသူအား ရှောင်ရှားပါ
၃	ကျွဲ့ဗုံးတံ့တော်လေးဆံ့အာလုံး။	ရော်တံ့တော်သာယ်လောက်လ
၄	ဖျွဲ့သီးဗျီးဖျော်လုံး။	ဤမြိုင်းရှိုးတို့လွန်းသည်
၅	အဝါကျွဲ့စူးထာအဖျွဲ့လို့။	သူသည် သူ၏ မြိုင်းကို ချို့နေအောင် သွေးထားသည်
၆	ချွဲ့အုံနှံလေခံ့လော်သွားလခီး။	သင်တို့အား အော်လိပ်လို့ ပြောသလော
၇	မွဲ့ဘာနှီးနဲ့ကြော်ဆောလုံး။	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် ရှိုးပြုစွာပြောသနည်း
၈	အုံဘွဲ့အား။	စားရှုံးမဝတော့ပါ
၉	ဆေလုံးသွားနှံနှံလုံးအကို့ဗုံးပလုံးဘဲ့ဘဲ့အား။	အလွန်နိမ့်လျော့နေသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သွားရှုံးမရပါ
၁၀	အယို့မွဲ့နှိုးကျွဲ့အား။	ဤဘာသည် သင်၏ဝါးသွေးကော်မဟုတ်ပါ

ဆော် - J၈

၁	ထုံးချို့လယ်ယွှေ့လုံးလုံးပုံးလုံးဖျော်။	မြှင့်များ ပင်လယ်ထဲ စီးဆင်းသည်
၂	ဒို့ချို့နှုံးသွားသွားသွားသွား။	ဤကဲ့သို့ ကျောခိုင်းရှုံးမနေပါနော်
၃	ထိုံးချို့နှံ့လုံးလုံးထိုံးကိုံးအား။	ကုန်ဝါသည် ကြော်တူစွေးနှင့်မတူပါ

၄	သရုပိုးအိမ်ဘျို့ဆိုလို့.	ဤဟင်းသည် အရာသာပေါ်ခွဲတ်သည်
၅	ချို့ခံ့နှုန်းလိုက်ချို့ခြေမျှော်.	ညောင်ရည်သည် ညောင်သပြနှင့် တူသလော
၆	ပုဂ္ဂနိုင်ဖန်သာဝလနှုံး.	လူတစို့ လမ်းများသွားသည်
၇	ဝဲနားအစုံဆက်ပျိုး(ထဲအံ့ပွဲ)လိုမ်းအော်.	အစိမကြီး ငွေလက်ကောက် မပျောက်ပါ
၈	ဆေဖျိုးအမံ့ခွဲသား။	သူ့နာမည်ကို ဘယ်သို့မှည့်ဆော်သနည်း
၉	ချို့ဖို့ခွဲသားဖျို့အော်.	သဖန်းပင်တလုံးမျှ မသိုံပါ
၁၀	ကုခိုးယီးအိမ်ဖျို့ဖို့လို့.	ကမ္ဘာသည် လုံးစိုင်းနေသည်

ဆေဖီ – ၂၉

၁	ယမိအော်ဆာချိမ်နားဒုံး.	ကျွန်ုင်သည် နားမတကောင်ရောင်းလိုသည်
၂	ပုံမှုလျော်အစိုးချို့လက်.	အိမြောင်မရှိသောမိန္ဒားမတယောက်
၃	ဆေအော်ဆာဖျို့ခွဲထောက်လဲ့.	အုန်းသီးကို ဘယ်မှာရောင်းသနည်း
၄	ပုံမှုဘျိုးအိမ်အောက်လို့.	မျက်မြောင်များစွာရှိသည်
၅	မူးချို့ခွဲလဖော်ဆံ့အောက်လဲ့.	မကျော်းသီးတာဝိသာ ဘယ်ဖျော်နည်း
၆	ပုံယူ့ချိုးအိမ်းကဲအော်.	နားကိုကျောင်းမည့်လူတယောက်မျှမရှိပါ
၇	ယခေကျို့ခွဲအော်.	ကျွန်ုင်သေနပ်ကိုမပစ်တတ်ပါ
၈	ဆေအဲ့ထားနေချိုးအမံ့ဖျိုးး.	သင်နားပြီးထူးကို ကိုက်ထားသည်
၉	အော်ချို့လဂ္ဂုံး.	မဝါးဘဲဖျိုးမချိန်
၁၀	လဲ့ဖျို့ယီးအိမ်ကို့လူ့ယူ့.	လှည်းလမ်းပျက်ကုန်ပြီး

ဆေဖီ – ၃၀

၁	ဖျူးလူ့သံ့မူလဖော်ယီး.	ဤထင်းများကို မီးဆိုက်ပါ
၂	ပုံရှုံအိုးတာဘျိုးကဲလို့.	လူအတော်များများရှိသည်
၃	ပုံအိုးလာဖျူးဖန်သာ်နှုန်းပံ့ထဲ့လူ့အော်.	သင်နှီးတွင်းတွင်ရှိသောသူများကိုရေတွက်ရှိုံးမကုန်နိုင်ပါ
၄	ပချိုးနှုန်းကာဘူးနားဖျို့အော်.	သတော်တစ်းမျှမဖို့တော့ပါ
၅	နားပြု့ထံ့လော်ဆော်နှုံး.	သင်သည် ရေကို ဘာနှင့်ခ်ုပ်သနည်း
၆	ကာဘူးလူ့ချူးလေဖျို့့.	သတော်တစ်း မူးကိုသွားသည်
၇	ဘျူးလူ့နေ့ဖျို့နှုံး.	သင်၏ ဘိန်းချုပ်လိုက်လိုက်ပါ
၈	မို့အခိုးကျုံလူ့ထဲ့လော်တံ့ကား.	စွဲ့အုံ့ဗုံး ရေတဲ့ကျွေးသည်
၉	ယဘူးဆောဖျူးထို့သားအော်.	ဝက်နှီးနားကို ကျွန်ုင် မကုတ်ပါ
၁၀	ဆေမာအော်ကို့့ ပချိုးပခံ့။	အလုံးများသောကြောင် ကျွန်ုင်ကို့့ အားသည်မရှိပါ

ဆာဖီ - ၃၁

၁	အဝေးအမျိုးထွန်ကျွဲ့(ထောဂါ)၏.	သူသည် တစ်ဦးကို ထိခိုးလောက်ပေးပြီး ထိခိုးလောက်ပေးပြီး
၂	အဝေးမိမ့်ပြုခဲ့လေနား.	သူသည် သင်နှင့် အပြေးပြီးလို့သည်
၃	ဒုအသလဖြံခြားလျှော်.	ရန်သူများ ကွဲပြားလွင့်စင်ကုန်ပြီး
၄	အဝေးအမျိုးပြုခြင်လို့.	သူသည် သူ၏လက်ကိုတိုးသည်
၅	ဆာမာယီးကြုံရလေနမာအား.	ဤအလုပ်သည် သင်နှင့်မသင့်တော်ပါ
၆	အဝေးပြီး(ရှိ)ဒိုက်ယောလတဲ့.	သူသည် ရုံကိုရောက်နှုတ်သည်
၇	ယဘု့ထာယော့ပြု၍ပြု၍လနဲ့.	ကျွန်ုပ် ဖြော်ပျက်ခါးရမ်းတရီးကို စိုက်ထားသည်
၈	မဟကြုံထမ်းယွှေလဂူး.	ဘုရားသခင်ကို မခန့်မြေားမပြုနှင့်
၉	အဝေးအမျိုးပြုခြင်လို့.	သူအတူတက္ခားသည်
၁၀	ဆာပြံးကာအံဖို့လဖျော်အီးထားအား.	အလွန်သေးနှင်းသောအရာများ ကျွန်ုတဲ့ပါစေ

ဆာဖီ - ၃၂

၁	နက္ခာဖန်မူဆိုးယူးနေ့.	သင်ထမင်းသိုးကို လှည့်ပြီးပြီးလောက်
၂	အီးကျွဲ့အီးဘျွဲ့လဂူး.	ပျင်းပျင်းရရှိမနေပါနှင့်
၃	ဂဲထဲ့ကျွဲ့၍လော်ဝောထဲ့လနဲ့.	ဝါးကိုင်းတရီးကိုစွဲခဲ့ပါ
၄	အော်ကို့ထံ့တံ့တံ့နေ့.	ဖုံးစားရသေးသလောက်
၅	ဖါအျွဲ့ဆွဲ့ကွဲ့အော့.	ဖောင်သည် ကြိုတ်ဆုံးအသစ်ကို ဝယ်သည်
၆	လာဖွှဲ့ဖန်ခေါ်အော်ဆောက်မံ့လို့.	ရွှေးထဲတွင် ကုန်မျိုးစုံရောင်းသည်
၇	ဆာပျူ့(ကျွဲ့)ထဲဖို့သာအဲ့စာ့.	ကလေး ရွှေ့ကြိုးကို ဆွဲရှုဖြတ်သည်
၈	ကံ့ခွဲ့ဆောအပျုံးလဖျော်နဲ့.	အမြှုပ်များကို သုတ်လိုက်ပါ
၉	မဲ့လျှော်အကွဲ့လုံ့လုံ့လျှော်.	မှည်ထွန်း၍ ပျော်အကုန်း
၁၀	ယကွဲ့မူအီးထားလဆံ့တဲ့.	ကျွန်ုပ်၏ ဆန်လျှော်မှုနဲ့အနည်းငယ်ကျွန်ုပ်သေးသည်